

ಕರ್ನಾಟೀಕನ

DHIREN UNADKAT

HOME LOANS AND REAL ESTATE SERVICES

HOME LOANS

Purchase Loans
Refinancing
Equity Lines or Equity Loans
No Cost Loans
No Green Card Required
Fast Pre Approvals

REAL ESTATE SERVICES

Buying

Specializing in Good Schools
Second Home & Investment Properties
First Time Buyers, Move-up Buyers, or Investors

Selling

Responsive Service & Professional Expertise
Free Competitive Market Analysis
Ideas to make your home more attractive for selling

Interest Rates have Dropped Again!

Take this Opportunity to lock in a low Fixed Rate.
Call us for a Review of your current Mortgage or for purchase loans.
Let us help you find your new home soon.

Please Call me at (408) 483-8033 for a Free Consultation!

દેસ વર્ષાના કાર્ડ આભાશંગણું

Real Estate Broker Licensed by California Dept. of Real Estate Lic # 01162352
1601 S. De Anza Blvd., Suite 217
Cupertino, CA 95014

ಪಂಡಿತ ಬಸವರಾಜ್ ರಾಜನುರು

ಮೂಲ: ನಚಿಕೇತ ಶರ್ಮ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಸುರೇಶ ಯಕ್ಕುಂಡಿ

ಕುಪಟ್ಟಿನೋ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಯೆಲಿವಾಳ ಉರೇ ಧನ್ಯ! ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಹಳ್ಳಿಯೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ದಿಗ್ಭಾಷರಲ್ಲಿಭೂತಾದ ಪಂಡಿತ ಬಸವರಾಜ್ ಮಹಾಂತಸ್ಯಾಮಿ ರಾಜನು ಅವರ ಹುಟ್ಟಿದೂರು. ಪಂಡಿತರು, ಜೊತ್ತೆತಿಂಡಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂತಹ ಆಗಣ್ಣೆಗಳಿಂದಂದು ಜನಿಸಿದರು. ತಂಜಾವೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಕನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಂಸರೇ ಆದ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಏಳನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅರಂಭಿಸಿದರು.

ಬಸವರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳ ಚೆಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ನಾಟ್ಯಸಂಗೀತದ ಗೀಳು ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಆಗ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳ ಕಾಲ. ಅವರಿವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿನ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಉಂಟು. ಬಸವರಾಜನ ಸಹಜ ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗು ಹುರುಪುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಅವನ ತಂದೆ ಅವನನ್ನು ವಾಮವರಾವ ಮಾಸ್ತರ ಪ್ರವಾಸಿ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮನುಷೆಗಳಾರಂಭಿಸಿತು. ದುರಾದೃಷ್ಟಿ ದಿಂದ ಇನ್ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳ ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕೆಷ್ಟಂಡು ಕಷ್ಟಪಡಬಾರದೆಂದು ಅವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಬಾಲಕ ಬಸವರಾಜನನ್ನು ಹುಬ್ಬಳಿಯ ಮೂರುಸಾವಿರ ಮತದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ವಿಧಿಯ ಅಟವನ್ನು ಅರಿತವರಾಯ? ಹುಟ್ಟಿಕುರುಡರಾದ ಗಾನಯೋಗಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳ 'ಕಡ್ಡಿಗೆ' ಬಸವರಾಜ ಬಿದ್ದನು! ಮತದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮನವೋಲಿಸಿ ಅವರು ಬಸವರಾಜನನ್ನು ತಮ್ಮ ತಕ್ಕೆಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಬಸವರಾಜನ ಸಂಗೀತ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ತಿರುವು!

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳ ಶಿವಯೋಗಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಗುರುದಕ್ಷಿಜೆ ಕೂಡ ಕೊಡಲಾಗದ ಬಸವರಾಜನಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದರು. ಆದರೆ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಗಾಧ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಸವರಾಜ ಹಲವಾರು ರಾಗಗಳನ್ನು, ರಾಗಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿತಕೊಂಡನಲ್ಲದೇ ಈಜು, ಕಸ್ತಿ

ಅಲ್ಲದೇ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವದನ್ನೂ ಬಲ್ಲವನಾದ! ಪಂಗಳನು ಪ್ರಕಾರ ಗವಾಯಿಗಳ ಕಲಿಸುವ ರೀತಿ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಗೀತದ ಮೂಲ ಹಾರಗಳನ್ನು ಗಂಬಿಗಟ್ಟಿಳ್ಳೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ದಿನಕ್ಕೆ ಕರಿಷ್ಮೆ ಒಟ್ಟಿಂಜ ತಾಸು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಕಟ್ಟಿನಿಟ್ಟಿನ ಶಿಸ್ತಿನವರೂ ಇದ್ದರು. ದಂಡಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗವಾಯಿಗಳು ಬಹಳೇ ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರು. ಬಸವರಾಜ ಅವರ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದು. ತನಗೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಜೆ ಕೊಡಲಾಗುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವನು ದುಃಖಿಸಿದಾಗ, “ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೇ ನೀನು ನನಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಗುರುಡಕ್ಷಿಜೆ.” ಎಂದು ಗವಾಯಿಗಳು ಅಪ್ಪಣಿಕೊಡಿಸಿದರಂತೆ! ಇಂಧಿರಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಾಫಿನೆಯು ೩೦ನೇ ವಾರ್ಷಿಕಕೋಣಪದಲ್ಲಿ ಬಸವರಾಜನ ಹೊದಲ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ನಡೆಯಿತು. ಸ್ವತಃ ಗವಾಯಿಗಳೇ ತಬಲಾ ಸುಡಿಸಿದರು! ದಂಗುಬಳಿದಿದ್ದ ಹದಿನ್ಯೇದು ಸಾವಿರ ರಸಿಕರ ಮುಂದೆ ಆ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕ ಸುಮಧುರ ಬಾಗೇಶ್ವರಿ ಹಾಗು ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಗಳ ವಚನವೋಂದನ್ನು ಹಾಡಿ ಅವರ ಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ! ಮಹಾನ್ ಸಂಗೀತಗಾರನ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಸುರುವಾಯ್ತು.

ಇಂಧಿರಾಜಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಮುಂಬಯಿ ಹಾಗು ಎಚ್. ಎಮ್. ವೀ.ಗಾಗಿ ಅನೇಕ ರಾಗಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಸಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಅದ್ಭುತವಾದ ‘ಬಲಮಾ ನ ಜಾ ಘರ ಸೌತನ ಕೆ’ (ಹಂಸ ಕಲ್ಯಾಣ), ‘ನಗರಿ ಉಮರಿಯಾ ಹೋರಿ’ (ಬೃಂದಾವನ ಸಾರಂಗ), ‘ಅನಹತ ನಾದ’ (ಶಂಕರಾ), ಎಷ್ಟೋ ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು (‘ಪರಜಿಂತೆ ಎಮಗೆ ಏಕೆ ಅಯ್ಯಾ’, ‘ಮಡಕೆಯ ಮಾಡುವಗೆ ಮಣಿ ಹೊದಲು’) ಸೇರಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವದೇ ಒಂದು ರೋಮಾಂಚಕಾರಿ ಅನುಭವ!

ಇಂಧಿರಾಜಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳು ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಾವಿಗೆಡಾದಾಗ ಬಸವರಾಜರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸವಾಯಿ ಗಂಥರ್ವ ಹತ್ತಿರ

ಕಲಿಯುವ ಸೋಭಾಗ್ಯ ಅವರದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸವಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ವೋಂಗ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಬಸವರಾಜರನ್ನು ಮಹಾನ್ ಗಾಯಿಕ ಸುರೇಶಭಾಬು ಮಾನೆಯವರ ಸುಪದಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಸಿದರು. ಸಂಗೀತಯಾತ್ರೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಅಂದಿನ ಭಾರತದ ವಾಯವ್ಯ ಭಾಗ - ಇಂದಿನ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ - ಮುಂದಿನ ಹೆಚ್ಚಿಲು. ಅಲ್ಲಿ ಕಿರಾಜಾ ಫರಾಜಾದ ಶೈವ್ಯ ಸಂಗೀತಗಾರರೂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳ ಗುರುಗಳೂ ಆದ ಉಸ್ತಾದ ವಹೀದ ಖಾನರ ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಷರ್ಕು ಒಳಗಾದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕರಾಚಿಗೆ ಪಯಣ. ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ಉಸ್ತಾದ ಲತೀಫ್ ಖಾನರಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯತ್ವ. ಆವಾಗಲೇ ಬಸವರಾಜರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಧೀರ ಹಾಗು ಧಾಡಸಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ರಸಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪರಿಚಿತವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕರಿಗೆ ಸವಾಲಿಸೆದು ಅವರನ್ನು ‘ಮಣ್ಣ ಮುಕ್ಕಿಸುವದು’ ಇವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ನಲ ಉಸ್ತಾದ ನಿಶಾದಬಾನರು ರಾಗ ಪೂರಿಯಾ ಹಾಡಿದ ಹೇಳೆ ಬಸವರಾಜರು ಧೈಯವಾಗಿ ವೇದಿಕೆ ಹತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು “ಅಪ್ಪ ದೇವತೆ ರಹಿಯೆ, ಹವ್ಯ ನಿಶಾದಬಾನಕೊ ಷಡ್ಜ ಖಾನ್ ಬನಾದೇಂಗೆ”. ಅವರು ಆಗ ಹಾಡಿದ್ದ ರಾಗ ಸೋಹನೀ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದವೇಲೆ ಉಸ್ತಾದರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೋಲಿನ ಅರಿವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ನಲ, ಹಿಂದೂ ಹಾಗು ಮುಸ್ಲಿಮು ಗಾಯಕರ ನಡುವೆ ಪ್ರೋಟಾಪ್ರೋಟಿ ನಡೆಯಿತು. ಭೋಟೆ ಗುಲಾಮರ ಅದ್ವಿತೀಯಾದಿ ರಾಗದ ನಂತರ ಯಾರಿಗೂ ಹಾಡುವ ಧೈಯವಾಗಲ್ಲ. ಬಸವರಾಜರು ಕಂಗೆಡಲಿಲ್ಲ. ಹಂ. ನಿವೃತ್ತಿಬುವಾ ಸರನಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಹಂ. ವಿನಾಯಕರಾವ ಪಟ್ಟವರ್ಧನರು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಯುವಕ ಬಸವರಾಜ ರಾಗ ಜೊನಪ್ಪರಿ ಹಾಡಿಯೇಬಿಟ್ಟರು. ನೇರೆದವರ ಮನವನ್ನೂ ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟರು.

ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯ ವಿಷಮಕಾಲ. ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹಿಂದುಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಭೀಕರ ಸಮಯ. ಉಸ್ತಾದ ಲತೀಫ್ ಖಾನರ ಆದೇಶದಂತೆ ಬಸವರಾಜರು ಸಾವಿರಾರು ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಿತ್ತಿದ್ದ ರೇಲುಗಾಡಿ ಹತ್ತಿ ಹೊರಟಿರು. ದುರ್ದೇವದಿಂದ ಗಡಿಯಬಳಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಬಸವರಾಜರು ಬೋಗಿಯೋಂದರ ಕೆಳಗೆ ಅವಿತ್ತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಣಗೆ ಪಯಣ. ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯೋಂದರಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಪ್ರತಿದಿನ ಶ್ರೀ ಕಚೇರಿ ನಡೆಸಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದರು. ಕೆಟ್ಟಕಾಲ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಹತ್ಯೆ ಅಯಿತು. ಅವರ ಹಂತಕನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಣಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ತೊಡಿದರು. ಬಸವರಾಜರ ಮನೆ ಮಾಲಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಧ ಕಾರಣ ಇವರ

ಜೀವಕ್ಕೂ ಅಪಾಯ ಒದಗಿಬಂತು. ಭಾಗ್ಯವಶಾತ್ ಅವರು ಲಿಂಗಾಯತರು. ಹಂತಕರು ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಾಗ, ತಮ್ಮ ಶಿವದಾರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬಚಾವಾದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಣಯ ಮಣ ಮುಗಿಯಿತು. ಸೀದಾ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಪೂರಿದರು.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಬಸವರಾಜರ ಕೇರಿಕ ಎಲ್ಲಿಡೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ದೇಶದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಕಚೇರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂದವು. ಸಂಗೀತದ ಅವರ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಯ ರಾಗಗಳಿದ್ದವು, ಶುದ್ಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬಯಾಲ್ ಹಾಗು ಧ್ರುವದ್ರೋಧ್ಮಾರ್ ಇದ್ದವು, ವಚನಗಳಿದ್ದವು, ನಾಟ್ಯಸಂಗೀತವಿತ್ತು, ರುಮ್ಮಿ ಇತ್ತು, ಗಜಲ್ ಇದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಎಂಟು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ! ಅವರ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಬಂದಿಶಾಗಳಿಗಂತೂ ಲೆಕ್ಕಾವೇ ಇಲ್ಲ. (ಒಂದೊಂದು ರಾಗದಲ್ಲಿ ತಮನೆ ಇಂ-ಜಿ ಜೀಜ್ಞಾಗಳು ಗೊತ್ತೆಂದು ಅವರು ನನಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಪ್ಪಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಯೇ ತೋರಿಸಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಯ್ಯೋ, ಅಪ್ಪಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಮುಕ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ನನಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.....). ಹೋದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕೇಳಿಗರನ್ನು ಮುಗ್ಧ ಮಾಡಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಧಾಡಸಿ ಸ್ವಭಾವಿನ್ನೂ ಮಾಸಿರಲಿಲ್ಲ. ರಂಜಿನೇ ಇಸ್ಪಿ. ನಗರಭವನ ದಿಲ್ಲಿ. ಹಂ. ಓಂಕಾರನಾಥ ತಾಕಾರರು ತಮ್ಮ ಅಪೋಷ ಗಾಯನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಎದ್ದಿದ್ದರು. ವೇದಿಕೆಯ ಹೇಳೆ ಯಾರೂ ಬರದಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರಾಯೋಜಕರು, ವಾದ್ಯಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ನಡೆಸುವ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆಗ ಹಂ. ರಾಜಗುರುಗಳು “ಹವ್ಯ ಗಾಯೇಂಗೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿ ನಡೆಸಿದರು. ಅಂದು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಬರ ಪ್ರಕಾರ, ಅಂತಹ ನಾಯಕ ಕಾನಡಾ ರಾಗವನ್ನು ಯಾವ ಗಾಯಕನೂ ಹಾಡಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅದೇ ಪರುಷ ನಾಂದೇಡ ಸಂಗೀತ ಸವ್ಯೇಳನದಲ್ಲಿ ಒಂದೇಸಮನೆ ರಂಗ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಹಾಡಿ ಕೇಳಿಗರನ್ನು ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದರು (ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಂ. ಡಿ. ವೀ. ಪಲುಸ್ತರರು ಆ ದಿನ ಬರಲಿಲ್ಲ.) ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇಂದ್ರ ಸಮಾಜಾರ ಮಂತ್ರಿ ಬಿ. ವೀ. ಕೇಸ್ತುರರು “ಅರೇ, ಹಮಾರೆ ರಾಜಗುರು ತೋ ಹುಕುಮಿ ಎಕ್ಕು ಹೈ!” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು! ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು! ಮಗದೋಮೈ ರಾಜಗುರುಗಳ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಯಾದವೇಲೆ ಬೇಗಂಪ್ಪ ಅಪ್ಪರ್ ಅವರು “ರಾಜಗುರು ಯಾನೆ ಸುರ್ ಕಾ ಬಾದಶಾಹ್” ಎಂದು ಉದ್ದರಿಸಿದರು. ಹಂ. ರಾಜಗುರುಗಳನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಾವೇ ಇಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ರಂಜಿ ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಭೂಷಣದಿಂದಲೂ ಗೌರವಿಸಿತು. ರಾಜ್ಯ ಹಾಗು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ನಾನಿಸಿದವು. ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭಾರೀ ಬಿರುದುಗಳನ್ನಿತ್ತವು. ಧಾರವಾಡದ ಕನಾರ್ಟಕ

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ನೀತ್ತು ಗೌರವಿಸಿತು.

ಪಂ. ರಾಜಗುರುಗಳು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಇನ್‌ಎಂದು ಮಹತ್ವಾರ್ಥ ವೆಂದರೆ, ಅಪಾರ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು. ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಮಮತೆ. ನಾನಂತರ ಅವರಂಥ ಗುರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೋ ಇಲ್ಲ.

ಅವರಂತಹ ಬೇರೆ
ಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ
ಕೇಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಅವರಂತಹ
ಪ್ರತಿಭಾವಂತ,
ಮುಹಾನ್ ವಿದ್ಯಾನರು
ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳ. ಪಂ.
ರಾಜಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ
ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ
ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ
ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
ಅವರೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ
ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ
ಕಾಳಜಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಗುರುಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ಯಾವ ಶಿಷ್ಯನ ಮೇಲೂ ಕೈ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಧ್ವನಿ ಪರಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪ ತಿದ್ವಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರೀಕ್ತವಾಗಿ, ಕಾಳಜಿಯಿಂದ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆಯೇ ಒಂದೇ ತಾನ್‌ಅನ್ನು ೧೫-೨೦ ಬಾರಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ದಣೆಲಿಲ್ಲದೆ, ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಆ ತಾನ್‌ ಒಂದೇ ಸಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದರೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ; ಅದು ಇ ಸಲವಾದರೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಹಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದಿವಸಗಟ್ಟಲೇ ಗುರುಗಳು ನಮಗೆ ಏನನ್ನೂ ಕಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದಿವಸಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೆಂದು ಸಲ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೂ ಮುಂಜಾನೆ ಏದೂವರೆಯಿಂದ! ಅವರಮಟ್ಟಿದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ ಇಂತಹ ಉತ್ಸಾಹವಾಗಲೀ, ತಾಳೆಯಾಗಲೀ ಇದ್ದಿತ್ತು? ಗುರುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಸಂಗೀತಗಾರನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಆತನ ಶಿಷ್ಯರ ‘ತಯಾರಿ’ ಹಾಗು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಕ ನೋಡಬೇಕು. “ನೀನು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಮನವ್ಯಾಗಿದ್ದರೂ, ನೀನು ಕಲಿತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಿದ್ದರೆ, ಅದು ಲೇಖಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗುರುಗಳು (ಪಂ.ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳು) ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನೇ.” ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಅಂದಂತೆಯೇ

ಭಾರತದ ಕೆಲ ಶ್ರೀಪ್ತಿ ಗಾಯಕರನ್ನು (ಉದಾ: ಗಣಪತಿ ಭಟ್ಟ, ಶಾಂತಾರಾಮ ಹೆಗಡೆ) ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಲವತ್ತುಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಶಿಷ್ಯರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಿಷ್ಯರು ಈಗ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾಡೆಗೂ ಪಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಈ ಹೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ನನ್ನ ಗುರುಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಗೀತಲೋಕ ಎಷ್ಟು ಜೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು! ಎಂಥಾ ಸರಳ ಜೀವನ! ಶುದ್ಧ ಶಾಕಾಹಾರಿ, ಒಂದು ಕಟ್ಟ ಚಟ್ಟವಿಲ್ಲ, ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕರ್ಮ ಚರ್ಚಾವನ್ನೂ ಕುಡಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಜೆ, ಸಂಗೀತಸಾಧನೆ, ಕರಿಣ ಪರಿಶ್ರಮದ ಕಲಿಸುವಿಕೆ, ಓಡಾಟ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಕಾಪಾಡುವಂತಹ ಉಂಟಿ ಇವಿಷ್ಟೇ ಅವರ ತಪ್ಪದ ನಿತ್ಯದ ಪರಿಪಾಠ. ಅವರು ತಪ್ಪಿ ಕೂಡ, ಕರಿದ, ಹುಳಿಯಾದ, ತಣ್ಣಿನ ಅಥವಾ ಕೊಬ್ಬ ಇರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳ ಜೊತೆ ಪ್ರಯಾಣವೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟತ್ತುಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ತಿನಿಸಿನ ಸರಕುಗಳೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಕಾಳಜಿ, ಅಸ್ಥಿ, ಉಂಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಮೃಗಳನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾದಾರಿಸಿದ ನೀರನ್ನೂ ಸಹ, ಅದೂ ಧಾರವಾಡದ್ದೇ!

ಗುರುಗಳ ಲಯಕಾರಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಸುಲಭ ಏನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತಾನ್ ಹಾಗು ಬೋಲ್ ತಾನ್ ಗಳು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸುಡು ಬೆಂಕಿಯ ಅನುಭವವನ್ನೂ, ಮನುದೊಮ್ಮೆ ಕಡಲಿಂದ ಬೀಸುವ ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪನ್ನೂ ತರುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಂಥ ಸಂಕೀರ್ಣ ರಾಗವೇ ಆಗಲಿ, ಸುಮಧುರವಾಗಿ, ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಹೈಶಿಷ್ಪೇವೇ ಅದು. ಸ್ವತಃ ಅವರಿಗೇ ಅಜ್ಞರಿಯಾಗುವಂತೆ ಅವರು ಮೂರು ಸತ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಓಲಾಡಿ ಬರಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೇ ಸಲ, ಗುರುಗಳು ಹಾರ್ಡ್‌ನಿಯಮ್ಮಿನ ಬಿಳೇ-ಇ ಇಲ್ಲವೇ ಬಿಳೇ-ಇರ ಪಟ್ಟಿಯ ಹೇಳಿಲುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರ ಝಾಜೀತಿ ಬಣ್ಣಿಸಲಾಗದು! ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವರ ಜೋಡಿ

ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾರ್ಮೇಂಸಿಯರ್, ಸಾರಂಗಿ, ತಬಲಾ ವಾದಕರಿಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ‘ಕೈಯಾಡಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ಗುರುಗಳ ಜೋಡಿ ನುಡಿಸಿದ ಕಲಾವಿದರು ಇಂದಿಗೂ ಗುರುಗಳ ಪ್ರೇತಾಧಿಕಾರಿ, ಉದಾರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಅದರ ಶ್ರೀಯಸ್ವಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳಿಗೇ ಸಲ್ಲಾತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಂಜಲವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪಂ. ರಾಜನುರುಗಳು ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡುತ್ತಿರುವದೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯ! ಅಲ್ಲಿಂದು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ವಿಶ್ವ ವಾತಾವರಣವೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಧವಿಧ ಭಾವನೆಗಳ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುಗರು ಮುಳುಗಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರು! ಅದೊಂದು ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಅಪ್ರತಿಮು ಆನಂದ! ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಱಿ ಗುರುಗಳು - ಅವರ ತಂಡೆ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿ, ನೀಲಕಂಠಬುವಾ ಮಿರಜಕರ, ಸವಾಯಿ ಗಂಥರ್ವ, ಸುರೇಶಬಾಬು ಮಾನೆ, ಬಳೀರ ಖಾನ, ಮುಬಾರಕ ಅಲಿ, ವೆಹೀದ ಖಾನ, ಲತೀಫ್ ಖಾನ, ಇನಾಯತಲ್ಲಾಕ ಖಾನ, ರೋಚನ ಅಲಿ ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದರಾವ ಟೋಂಬೆ - ಅವರನ್ನು ಅಶೀರ್ವದಿಸುವಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳು ಮೂರು ಘರಾಣಾಗಳಲ್ಲಿ - ಕೆರಾಣಾ, ಗ್ರಾಲಿಯರ ಮತ್ತು ಪಟೆಯಾಲೂ - ಕಲಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸೋಗನಾಗಿ ಬೇರೆಸಿ ಉಂಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು! ಗುರುಗಳಂತೆ ಇದನ್ನು ಬೇರೆಯಾರಿಗೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಅದನ್ನು ‘ರಾಜನುರು ಘರಾಣಾ’ ಎನ್ನುವದೇ ಸೂಕ್ತ!

ಕನಾಟಕದ ಶ್ರೀಷ್ಟ ಸಮಾಜಸುಧಾರಕರೂ, ಸಂತರೂ ಆದ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ ಮುಂತಾದವರ ವಚನಗಳಿಗೆ ರಾಗ ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ ಶ್ರೀಯಸ್ಸ ಪಂ. ರಾಜನುರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಾತ್ತದೆ. (ಈ ವರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಧಾರವಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕ ಪಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ ಮನಸೂರ ಅವರು) ಪಂ. ರಾಜನುರುಗಳಿಗೆ ಮರಾಟಿ ನಾಟ್ಯಗಿರಿತಗಳು, ಪುರಂದರಧಾನರ ಮತ್ತಿತರ ದಾಸರ ಪದಗಳು ಹಾಗೂ ವಚನಗಳು ರಕ್ತಗತವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಗುರುಗಳ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಬರುವ ಕನಸು ನನಸಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಧಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕೈಚಳಕ ತೋರಿತು. ಱೆಣಿರ ಶರದ್ಯುತಿವಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ನಾನು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ,

ಆ ಪರಿಷದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕ ಪಯಣಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳು ಅವರ ಪತ್ತಿಯವರು ಹಾಗು ನಾನು ಮದ್ರಾಸಿನ ಅಮೇರಿಕ ರಾಯಭಾರಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಕೊಡುಮಾಡುವ ಏಿನಾ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ನಡುವೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನ್ನಸಫರಾದರು. ಲಘು ಹೃದಯಾಫಾತವೂ ಅಯಿತು. ಮೊದಲೇ ಸಕ್ಕರೆಕಾಯಿಲೇ ಹಾಗು ಕಡಿಮೆ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಆಫಾತವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಘಲಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳು ಕೊನೆಯುಸಿರು ಎಳೆದೇಬಿಟ್ಟರು.

ಗುರುಗಳ ಕೊನೆಗಳಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಳಿ ಇರುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನನ್ನದಾಯಿತು! ಸಾಯುವ ಕೆಲ ತಾನುಗಳ ಮುಂಚೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞ ಮನಸು ಮನಸು ಆಗಿತ್ತು. ಏನು ಸಮಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು “ಆ ಮೂಲ್ಯಾಗಿನ ತಂಬಾರಿ ತೋಗೊಂಡು, ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ‘ನ’ ಹಚ್ಚಬಾ. ಈಗ ಬಿಹಾಗ ಹಾಡೋ ವ್ಯಾಳ್ಯಾ.” ಎಂದು ಅಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿರು. ಏನು ಅಗಾಧ! ಆಗ ಸರಿಯಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯ ಱಿ ಹೊಡೆದಿತ್ತು! ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾರದ ಕ್ಷಣವದು!!

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿದ್ದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನದ್ದು. ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಗುರುಗಳ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವನ್ನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲೂ ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಮಾಡಿ ನಾವು ನಾವೇ ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದೆವು. ಆ ಕರಾಳ ರಾತ್ರಿ ಮುಗಿದು, ಬೆಳಗು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೆ ಅಂದರೆ ಜುಲ್ಪೆ ಱಿ, ಱೆಣಿರ ಮುಂಜಾನೆ ಶವವನ್ನು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಉರೋಳಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೆ ಜನರು ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳ ಮನೆಯಿದ್ದ ರಾಜನುರು ಚಾಲಿಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಇಡೀ ಧಾರವಾಡವೇ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿತ್ತು! ಅಗಲಿದ ಆ ಮಹಾ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಜಿರಣಾಂತಿ ಕೋರುತ್ತಾ ಪಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ ಮನಸೂರರು “ಎಹ್! ಸಾವಿನಾಗ ಸುದಾ ರಾಜಾನ್ನಂಗ ಕಾಣಾನ್ನೆಲ್ಲೊ!” ಎಂದು ಉದ್ದರಿಸಿದರು.

ನಿಜಕ್ಕೂ ರಾಜನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸಲ್ಲಾವ ಸತ್ಯ ವಚನಗಳು. ◇

ಮಿಸ್ಟರ್ ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಚಕ್ರಪಾಣಿ

ಕವಿಯ*

ಕುಪಟ್ಟೇನೋ, ಕ್ರಿಶ್ನಪ್ಪೋನೀರ್ಯ
krishnapri@member.ams.org

ಮಿಸ್ಟರ್ ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಚಕ್ರಪಾಣಿ
ಗೋಡೆಯ ಪೇಲಕೆ ಹತ್ತಿದರು
ಅಲ್ಲವರಿಬ್ಬರು ಸಂಜೆಯ ಆಗನ
ನೋಡುತ ನಲಿನಿದಾಡಿದರು
ಗಿಲಿಗಿಲಿದಾಡಿದರು
ಗುರುತರ ಗೂಬೆಯ ಕೂಗನು ಕೇಳುತ
ಪೋಹನ ಪೋಹಕ ರಾಗವ ಹಾಡುತ
ಬೆಣ್ಣೆ ಮನಾಲೆಯ ಮುಕ್ಕಿದರು
ತಟ್ಟೆಯ ನೆಕ್ಕಿದರು
ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಕಾಫಿಯ ಹೀರಿದರು
ಕುಣಿದಾಡಿದರು

ನಂತರ ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಚಕ್ರಪಾಣಿ
“ನೇಲವೇ ಕೆಳಗಡೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ¹
ಬಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮೆಯ ಮೂಳೆಗಳೆಲ್ಲ²
ಪ್ರದಿಪ್ರದಿಹುಡಿಹುಡಿ—
ಯಾಗುವುವಲ್ಲ!
ಹುಡಿಹುಡಿಪ್ರದಿಪ್ರದಿ—
ಯಾಗುವುವಲ್ಲ!
ನೋಡೈ, ಮಿಸ್ಟರ್ ಚಕ್ರಪಾಣಿ! ”
ಎಂದು ಭಯಾನಿತ ಇನಿದನಿಯಲ್ಲಿ
ಗಳಷಿದಳು.

ಆಗ ಮಿಸ್ಟರ್ ಚಕ್ರಪಾಣಿ
“ನನ್ನೀ ಗರಿಗರಿ ಇಸ್ತ್ರಿಯ ಮಾಡಿದ
ನೂರು ರುಪಾಯಿನ ಮೀರಿಮಿರಿ ಸೂಟು
ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಗಿಲಿಗುಲಿ ಹ್ಯಾಟು
ಸಾಸಿವೆ ಗಾತ್ರದ ಬಾವಲಿ ಬೂಟು
ಹಾಳಾಗುವುದು
ಬೀಳಾಗುವುದು
ಬಿದ್ದರೆ ನಾವಿಲ್ಲ”
ಎಂದನು ಪೋಹದಲಿ.

“ಕೆಳಗಡೆ ಹೋಗದೆ ಇಲ್ಲೇ ನಾವು
ಇರುವೆವು, ಇದುವೇ ನಮ್ಮೆಯ ತಾವು

ಕೊಡುವೆವು ವೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಕಾವು
ಇಲ್ಲೇ ಬದುಕು, ಇಲ್ಲೇ ಸಾವು”
ಎಂದರು ಮಿಸ್ಟರ್ ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಹಾಣಿ
ಮಾಡಿದರಲ್ಲೇ ದುಡ್ಡುದುಗಾಣಿ
ಹೂಡಿದರಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಕಿಕಾಣಿ

ಹಾಣಿಗಳೀಗಲು ಇರುವರು ಅಲ್ಲೇ
ಗೋಡೆಯ ಮೂಲೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲೇ
ಹೋಗಿರಿ ನೀವೇ ನೋಡಲು ಅವರ
ಹೇಳಿರಿ ನಿಮ್ಮೆಯ ನಿಮ್ಮೆಯ ಪ್ರವರ
ಸಂತಸದಿಂದಲಿ ನಿಮ್ಮನು ಅವರು
ಒಳಗಡೆ ಬನ್ನಿರಿ ಎನ್ನುವರು
ಚಿಲಿಮಿಲಿ ಪ್ರಂಟಾಣಿ ಹಾಣಿಗಳನ್ನು
ನೋಡಲು ತೋರುವರು
ಹಾಡಲು ಹೇಳುವರು
ಬೆಣ್ಣೆ ಮನಾಲೆಯ ತಟ್ಟೆಯ ಕೊಟ್ಟು
ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಕಾಫಿಯ ಲೋಟಕೆ ಬಿಟ್ಟು
ನಿಮ್ಮನು ಕುಣಿಸುವರು!
ನಿಮ್ಮನು ದಣಿಸುವರು!
ನಿಮ್ಮನು ತಣಿಸುವರು!

ಮಿಸ್ಟರ್ ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಚಕ್ರಪಾಣಿ
ಗೋಡೆಯ ಪೇಲಿನ ಮೂಲೆಯ ಮನೆಯಲಿ
ಕಳೆದರು ಪರುಷಗಳಿಪ್ಪತ್ತು
ಚಕ್ರಪಾಣಿಯ ಗಡ್ಡದ ಕೂದಲು
ಅಧರ ನರೆತಿತ್ತು
ಹೊಳೆಯುವ ಧಳಿಸುವ ಮಿರಿಮಿರಿ ಸೂಟು
ಚಿಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು
(ಇಲ್ಲ, ಹಾಣಿಯ ಸೋಂಟದ ಗಾತ್ರ
ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು)
ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಗಿಲಿಗುಲಿ ಹ್ಯಾಟು
ಸಾಸಿವೆ ಗಾತ್ರದ ಬಾವಲಿ ಬೂಟು
ಅಟ್ಟೆದ ಪೇಲಿತ್ತು

ಚಕ್ರಪಾಣಿಯ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ
ಮಾಸಲು ಕೂದಲ ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಹಾಣಿ

“ಚಿಲಿಮಿಲಿ ಪ್ರಂಥಾಣೆ ಹಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ¹
 ಚಿಲಿಮಿಲಿತನವನು ಬಿಟ್ಟಿಹರು
 ನವಯೋವನವನು ಮುಟ್ಟಿಹರು
 ಅಯ್ಯೋ ನೋಡೇ, ಮಿಸ್ಟ್ರ್ ಹಾಣೆ
 ನಮ್ಮೀ ಈಗ-ಪ್ರಂಥಾಣೆಗಳೆಲ್ಲದ
 ಹಾಣಿಗಳೆಂದೂ ಆನೆವರ್ಥಾಕಿಯು
 ಕೈಯಲಿ ಸಿಡಿಸುವ ಮಹಡಾನಂದವ
 ಹಡೆಯದೆ ಬಾಲ್ಯವ ಕಳೆದಿಹರು
 ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲಿ ಅಟ್ಟದ ಬುಟ್ಟಿಯ
 ಲಾಡುವ ಕಡಿಯುತ ಮುಕ್ಕುವ ಭಾಗ್ಯವ
 ಹಡೆಯದೆ ಉದ್ದಕೆ ಬೆಳೆದಿಹರು
 ಮದುವೆಯ ಮನೆಯಲಿ ಕವಿಗಡಚಿಕ್ಕುವ
 ಒಲಗಡೊಲಿನ ಹೀಧಮುಕಾರದ
 ನದ್ದಲಿ ಚಿಟ್ಟೆಗಳೆಂದದಿ ಹೆರೆಯುತ
 ನಲಿಯುವುದರಿಯದೆ ಇದ್ದಿಹರು”
 ಎನ್ನಲು ಮಿಸ್ಟ್ರ್ ಜ್ಯೇಶ್ ಹಾಣೆ
 “ಹೌದೇ ಹೌದು, ಮಿಸ್ಸೆನ್ ಹಾಣೆ
 ನಮ್ಮೀ ಈಗ-ಪ್ರಂಥಾಣೆಗಳೆಲ್ಲದ
 ಚಿಲಿಮಿಲಿತನವೋಂದಿಷ್ಟ್ ಇಲ್ಲದ
 ಹಾಣಿದ್ವಯಿವನು ನೋಡುತ ನೋಡುತ
 ನನ್ನಯ ಕಣ್ಣಲಿ ನೀರಿಳಿಯುವುದು
 ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲದು ಹರಿಯುವುದು

ನಾಸಿಕ ಸೋರಸೋರ ನದ್ದನು ಮಾಡಿ
 ಹೃದಯವು ವಿಷಾದರಾಗವ ಹಾಡಿ
 ತಲೆ ನೋಯುವುದು
 ಮನ ಬೇಯುವುದು”
 ಎನ್ನತ ಮಿರಿಮಿರಿ ಸೂಟನು ತೋರೆದು
 ಹೆಂಡತ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯ ಹರಿದು
 ಉಟ್ಟನು ಹಾಣಿಯು ದುಗುಡದಲಿ
 ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಮೂಲೆಯ ಮನೆಯಿಂ-
 ದಿಂದನು ಮೋಕ್ಷವ ಹುಡುಕುತಲಿ

ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯ ಸುತ್ತಲು ಸುತ್ತಿ
 ನೆತ್ತಿಗೆ ಘಳಘಳ ನಾಮವ ಹೆತ್ತಿ
 ಹೂರಂತಾ ಹಾಣಿಯನಿಂದಿನವರೆಗೂ
 ಎಲ್ಲೂ ಯಾರೂ ನೋಡೇ ಇಲ್ಲ!
 ಹಾಣಿಯ ಸುಳಿವನು ಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ!
 ಹಾಣಿಯ ಇರವನು ದೇವರೆ ಬಲ್ಲ!

*ಕಹಿನಯ್ಯ ಅಲ್ಲ
 ಆಧಾರ: ಇದನ್ನು ಎಡ್ಡರ್ಡ್ ಲಿಯರನ Mr and Mrs
 Discobolos ಓದಿ ಬರೆದಿದ್ದು.
 ◆

ಮಲೆನಾಡ ಭೂರವೆ

ನೃಪತುಂಗ

ಭೂರವೆಯು ಒಲವನು ಸೇಳೆದಾಗ, ಜೀವ ಮೀಟಿ
 ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೊಳಕಿದಾಗ ಮಧುರನಾಡ, ಇಂಚರಾಗ

ಉಷಾಕಿರಣದ ಚುಂಬನದಿ ಕಂಗಳು ತೆರೆಯಲು
 ವಾಸ್ತವವು ಹೊಂಗನಸಿಗಿಂತ ಸುಂದರವಾಗಿರಲು
 ಎಡೆಯು ಜಿಗುರಿ ಮನವು ದುಂಬಿಯ ರಾಗವಾಗಲು
 ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪವ ಮೀರಿ ಚೆಲುವಾದ ಈ ಭೂರವೆಯೊಡಲು!!!

ಇಬ್ಬನೀಯ ಕರಳಿಸಿದ ಚೆಲುವಾದ ಕಾನನ
 ನಿಸಗ್ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸುಂದರ ಸದನ
 ಕವಿರತ್ನನ ಪ್ರೇಮಕಾವ್ಯದ ಸಚಿತ್ ಕಥನ
 ಸಹೃದಯಿಗೆ ಸಪ್ರೇಮು ಬೃಂದಾವನ!!!

ಹಸಿರು ತೋರಣ ನಡುವೆ ಎಲೆಗಳರಿಶಿಣ
 ನೀರ ಮೇಲೆ ಜಿತ್ತಾರಗ್ಗೆದ ನೇಸರನ ಕಿರಣ
 ನಿತ್ಯ ಸುಧೆ ಸುರಿದು ಹಿಮವಾದ ಅರಣ್ಯ
 ಮನ್ಯಧನೆ ಮೋಹಗೊಂಡ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಚರಣ!!!!
 ◆

ಪ್ರಶ್ನಾಂಗದ ಪರಾದ

ಡಾ. ಶಿಕಾರಿಷ್ಠರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ
ಸಿ.ಎಸ್.ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ

ನಲವತ್ತು ಮಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕಂಡು ಅದರ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಹುಡುಕಿದಾಗ ತಿಳಿದುಬಂದಿದ್ದುದ್ದು, ಅವಳೊಬ್ಬ ಉತ್ಸಾಹದ ಯುವತಿ. ಸ್ವಧಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಇಂದಿನ ಉದ್ಯಮ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಈ ಯುವತಿಯ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ, ಅವಳ ಗೆಲುವಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಹುಡುಕುವಾಗ ತಿಳಿದದ್ದೇನು? ಅವಳು ಹಿಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರಶ್ನಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಶ್ನಿಕ್ಕಿತ ಸೇವಾಪ್ರತಿ. ಅವಳು ಇಂದಿಗೂ ತನ್ನ ಯಶಸ್ವಿನ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ತಾನು ಪಡೆದ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗದ ಪರಿಣಾಮ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಅನಾದರ, ನಿರುತ್ಸಾಹದ ನಡುವೆಯೂ ಅಂಗಡಿಯೋಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ದುಡಿದು ಭದ್ರ ನೆಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಕುಡುಕ ಗಂಡನನ್ನೂ ತಿದ್ದಿ, ನಾಡಿನಿಯರ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕುಟುಂಬವನ್ನೇ ಉದ್ದಾರ ಮಾಡಿರುವ ನಾರಿಯೊಬ್ಬಳ ಯಶೋಗಾಢಿ ಇನ್ನೋಂದು. ಅವಳ ಪ್ರೋಫೆಸ್‌ರೂಮವೇನೇಂದು ಹುಡುಕಿದಾಗ ಅವಳೂ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷ ಪ್ರಶ್ನಿಷ್ಠಾನದ ಸೇವಾಪ್ರತಿಯಾಗಿ ದುಡಿದವಳು. ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅವಳಿಗೂ ಅದೇ ಉತ್ತರ. ತಾನು ಪಡೆದ ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗ. ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರಶ್ನಿಷ್ಠಾನದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ಇದು. ನಾಡಿನೆಲ್ಲದೇ ಕಂಡು ಬರುವ ಯಶೋಗಾಢಿಯ ನಾರಿಯರ ದಂಡು. ಪ್ರಶ್ನಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗದ ಪರಾದ ಇದು. ಹುಡುಕ ಹೊರಟಿರುತ್ತಾರು ನೂರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ.

ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳ ಪ್ರಥಾನ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗದಲ್ಲದೇ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಅನ್ಯ ತರಬೇತಿಗಳೂ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗಿನ ಅನುಭವದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಈ ಯುವತಿಯರ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರಿಸಿದೆ. ದೂರದ ಪ್ರಾರ್ಥೋತ್ತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಧಿರ ವನಿತೆಯಿರಿದ್ದಾರೆ. ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಉರೂರುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಾಗಿ ಗೃಹಿಣಿಯರಾಗಿರುವ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಾಳಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೇ ಇತರ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರ ಏಕಕಂತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೇಂದರೆ, ತಾವು ಪಡೆದಅತ್ಯಾವಾದ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗವು ಜೀವನ

ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಿದ್ದ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿತು.

ಪ್ರಶ್ನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು?

ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳ ಪ್ರಶ್ನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಥಾರ ನೀಡುವ ಯೋಗ, ಧಾರ್ಮ, ಶರೀರವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿರ್ಮೇ ಸಮುತ್ತಾ, ಕೋಲಾಟ, ಆಟ, ಕರಾಟ ಮೊದಲಾದ ಜೀತೋಹಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲವೇ. ಅಭಿವೃತ್ತಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾದ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡುವ ಸರ್ವೋತ್ತಮಷ್ಟ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಭಾಷಣಾಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತ ಈ ಯುವತಿಯರು ಸಹಜವಾಗಿರ್ಮೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವರು. ಪ್ರಶ್ನಾಂಗ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಷಂದಿರು ಇವರ ಮಾತನ್ನೂ, ವರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ತಿದ್ದುವರು. ಇಂತಹ ವಾಗನುಶಾಸನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಾಸ್ತಕರಿಗಂತೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಉಚ್ಚಾರದ ಸ್ವಷ್ಟತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಗಾಯನಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ವರ್ಧಿಸುವುದು. ಏಕ ಕಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಯುವತಿಯರು ಪಜನಗಳನ್ನೂ, ಗೀತೆಗಳನ್ನೂ, ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುವಾಗ ಅನುಶಾಸಿತ ಯಶೋಧರ ಶಿಸ್ತು ಎಡ್ಡ ಕಾಣತ್ತದೆ. ಸ್ವರದ ಏರಿಜಿಟಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಇಲ್ಲವೇ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಮಾತಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅವಧಿಗಳೂ, ಗೀತ ಗಾಯನಾಭ್ಯಾಸದ ಅವಧಿಗಳೂ ಈ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾಶಲವನ್ನು ರೂಪಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಮೌಲಿಕ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಂವಹನದೊಡನೆ ಲೇಖನ ಸಾಮಾಜಿಕವೂ ಮುಖ್ಯ. ಕೆಲವರ ಕೈ ಬರಹ ಕುರೂಪವಾಗಿದ್ದಾಗ ವಿಷಯ ಎಷ್ಟು ಚೆಂದವಿದ್ದರೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಂದರ ಅಕ್ರಾಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಶಿಬಿರ

ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಯುವತಿಯರು ಶಿಬಿರದ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಷ್ಟತಾ ಗಟಿಪು ನೀತ್ಯವೂ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಡುತ್ತದೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ವಸತಿ, ಶಿಬಿರ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಶಾಚಾಲಯಗಳನ್ನೂ ತಾವೇ ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಸೇವಕರು

ಇಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವನತಿ ಘಟಕ, ರಕ್ಷಣಾ ಘಟಕ, ಭೋಜನ ಘಟಕ, ಅತಿಥಿ ಘಟಕ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಘಟಕ, ಶಿಕ್ಷಣ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲ ಗಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಶಿಬಿರ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಪರಿಣತರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೈರ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಸ್ವಯಂಪೈರಣೀಯಿಂದ, ಯಾರದೇ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಈ ಯುವತಿಯರು ಶಿಬಿರದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವರು. ಶಿಬಿರವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದವರಿಗೂ ಇದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೊಂದೂ ಮಾಡದವರು ಇಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವರು. ಶಿಬಿರವನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇದು ಗೊತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಬೋಧಕಾರಿ ಗೋಡೆ ಬರಹಗಳು, ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಯರಿಸುವ ಇವರ ಸೌಜನ್ಯ, ಪ್ರವಚನಗಳಿಗೆ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾಂಸರಿಗೆ, ಅನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಈ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯೀಯವಾದ ಜೈಸ್ವತ್ಯದ ಅನುಭವ, ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ!

ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಕಾಸ

ಸಂಜೀಯ ಭಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರ ಈ ಯುವತಿಯರಲ್ಲಿ ರೂಢಿವಾಗುವುದು. ದೇವತಾ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಮತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿತವಾಗುವುದು. ಶಿಬಿರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನವರಾತ್ರಿ, ದೀಪಾವಳಿ) ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ. ಹಬ್ಬಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ - ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರಾಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಭಾಷಣದಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯಾನ

ಆಶ್ಚರ್ಯಾನವನ್ನು ಹೇಜ್ಜಿಸುವ ಏಕೆಕೆ ಉಪಾಯವೆಂದರೆ ಭಾಷಣಾಭಾಷಾನ. ಹತ್ತು ಜನರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಧೈಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕೌಶಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದೇ, ಸಭಾ ಕಂಪದಿಂದ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿ ನಗೆಂಬಲಾಗುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಪಾಲು ಮುಂದಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಕೈಕಾಲು ಎದೆ ನಡುಗಿ ಕಂಗಾಲಾಗುವರು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನಿಕ್ಕಿತ ಸೇವಾಪ್ರತಿಗಳಾದರೋ ಯಾವುದೇ ಸಭೆಯಾದರೂ ಧೈಯವಾಗಿ ನಿಂತು ಸ್ವಾಷಾವಾಗಿ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಏನನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಇದರಿಂದ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಭವಿತವ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಏನನ್ನೂ ಎದುರಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಇದರಿಂದ

ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಆಶುಭಾಷಣ, ಗುಂಪುಚಚೆ, ಭಾಷಣಾಭಾಷಾನಗಳಲ್ಲದೇ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಸ್ವಾಗತ ವಂದನಾಪಣಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅಭಾಸವನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಂತರಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ

ಚತ್ತ್ರ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ, ಗೀತೆ ಮುಂತಾದ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃತ್ತಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಳಪು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಶುದ್ಧ ಭಾರತೀಯ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡುವ, ಕಲಿಯುವ ಸದವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ. ಒಂದಿಷ್ಟ ವೇದಮಂತ್ರಾಭಾಷಾನ, ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ, ಸರ್ವಜ್ಞ ವಚನಗಳಲ್ಲದೇ ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸುಭಾಷಿತ ಶೈಲ್ಯೇಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯ ಸಹಿತ ಕಲಿತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸುಭಾಷಿತಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ‘ಸಂಗ್ರಹೀ ನಾವಸೀದತಿ’ ಎಂದಿದೆ. ಸುಭಾಷಿತ ಸಂಗ್ರಹ ಹೊಂದಿದವನು ಸೋಲುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಯುವ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಜೀವನದ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷಿತ, ಗಾದೆ, ವಚನಗಳು ಅನೇಕವಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಯುಕ್ಕೊಂತೆದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವಾಗ ಸರೆಜವಾಗಿ ಬರುವ ನಿರಾಸೆ, ಜಿಗುಪ್ಪೆ, ಆಲಸ್ಯ, ಹಿಂಜರಿಕೆ, ಉದಾಸೀನತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಮುಂದೂಡಿಕೆ- ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ರಾಮಬಾಣವೇ ಸರಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಸೇವಾಪ್ರತಿಗಳು ಅನೇಕರು ಮಾಡಲಾಗದ್ದನ್ನು ನಮಗೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ

ಪ್ರತಿದಿನದ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಉಪನಾಸಕರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರವಚನ, ಸಂಪಾದ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮತ್ತು ಜರ್ಜೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವೇದ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪುರಾಣ, ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳೀಂದಾರಂಭಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇತಿಹಾಸ - ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದಿಷ್ಟ ಇವರಿಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಒಂದು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ ಇವರಿಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಇವರ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಪರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆ ಮತ್ತು ಕಾಯುಕ್ಕೊಶಲವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಅವಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಸಂಪರ್ಕ ರಸದೊತ್ತಣವೇ ಈ ಯುವತಿಗಳಿಗೆ. ಮುಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಯುಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಇಲ್ಲಿಯದು. ಹಲವಾರು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ-ಬೆಳೆಸಿ- ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಈ ಬೌದ್ಧಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.

ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಕಾಸದ ವಿಶಿಷ್ಟ ತರಬೇತಿ

ಈ ಪ್ರಶ್ನಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ತಪ್ಪದೇ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ತರಬೇತಿ ‘ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಕಾಸ’. ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಈ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರದು (ಶಿಕಾರಿಪುರ ಕೃಷ್ಣಪುರಾತ್ಮಿಕ). ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಈ ಪ್ರಶ್ನಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ Human Resource Development ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತಾನು ನಡೆಸಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಈ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂತೋಷದ ಕಾರಣ. ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿದ ತ್ವರಿತ.

ಪ್ರಶ್ನಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯಗಳು

ನೇತ್ಯತ್ವ ಎಂದರೇನು, ಅವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ನೇತ್ಯತ್ವ ವಿಕಾಸದ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಚಯ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಷ್ಟು, ಸಮೃದ್ಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಕೂಡಿಸಿ, ಬೇಳೆಸಿ ಬಳಸುವ ಹರಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನಕ್ಕೊಂದು ಗೋತ್ತು-ಗುರಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅವಲೋಕನ, ಗುಣಾವಂತಿಗಳ ತಿಳಿಪಳಿಕೆ - ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರಭಾವದ ಮೂಲಗಳು, ಪರಿಜಾಮ ಗೈಯುವ ಪರಿಧಿಗಳು, ದೈವವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಹೊರುವಾಗಿದೆ ಮುನ್ದೆವ ಕ್ರಮ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗುರುತಿಸುವ ಲೋಕ ಸಂಗ್ರಹ, ಸ್ವಭಾವ, ಜಗತ್ತಾವಿಲ್ಲದೇ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಹರಿ, ಅಸಾಧ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವ ಉಪಾಯಗಳು, ಅಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಹಳೆಯ ಮೂರಢ ಕಂದಾಜಾರಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಮುನ್ದೆವ ಧೈರ್ಯ, ಲೋಕದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆ, ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಹಿಂದು ಜೀವನದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಲಾಭಾಧಿತ ಯಶಸ್ವಿನ ಅರಿವು, ಅಕ್ರಮ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಾಗುವ ಅಪಘಾತಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ನಾಲ್ಕು (ಶಾರೀರಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ) ಭಾಗಗಳ ಸಂತುಲಿತ ವ್ಯಾಧಿ ಮಾರ್ಗ, ಮನ ಒಲಿಸುವ ಕಲೆ, ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸುವ ರೀತಿ, ಗೆಲುವಿನ ಹನ್ನೆರಡು ಗುಟ್ಟಗಳು, ಪ್ರೇರಣೆಯ ಪ್ರಾಕಾರಗಳು, ಆಲಸ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಉಪಕ್ರಮಿಸುವ ಬಗೆ, ಒಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಜಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಚಿಸಿ ನೀಟಿಯಿಸುವುದು, ಆತ್ಮವಲೋಕನ, ಆತ್ಮಪರಿಜ್ಞಾನ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಆತ್ಮಸ್ಥಾಯ್ಯ, ಆತ್ಮಸಮೃದ್ಧಿಗಳೊಡನೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಾನಿಯಾಗುವ ಕ್ರಮ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಭಾವದಿಂದ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಬೇರೆಯುವುದು, ಧನಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ, ಗುಣವರ್ಣನೆ, ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ -ಸಿದ್ಯಾಷ್ಟ ಸಂಪರ್ಕ, ಬಲ-ಅಧಿಕಾರ-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಇತಿಮಿತಿಗಳ ಪರಿಪೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರದ ಉಪಾಯಗಳು, ಗುಂಪನ್ನು ತಂಡವಾಗಿಸುವ ಬಗೆ,

ಬಹುಜನ ಸಮೃದ್ಧಿವಾಗಿ ನೀಟಿಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ಇವುಗಳು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಕಾಸದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು.

ಸಂಪೋದನಾ ಶೀಲತೆ

“ಕಾಮಯೀ ದುಃಖತಾನಾಂ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ
ಆತ್ಮಿಕಾಶನಂ” ಎಂದು ಆತ್ಮಿಕಿ ರಂತಿದೇವನ ಮನನೀಯ ಮಹತ್ವಾರ್ಥಿಯವನ್ನು ಮುನ್ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಿಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸೇವೆಗೆ ಮುನ್ನ ಪ್ರೀತಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಡಾ. ಅಂಬೇಧ್ಕರ್ ಅವರ ವಚನದಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ದೀನ ದಲಿತರ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗ. ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರೊಡನೆ ಬೇರೆತು ಕಷ್ಟ ಸುಖ ವಿಜಾರಿಸುವುದು. ಹಿಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಶಾಪ ಅಸ್ವಲ್ಯತೆ. ಅದನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಿ ಅನ್ನೆಶ್ವರೇನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಸಿ ‘ಹಿಂದಬಾ: ಸೋದರಾ: ಸರ್ವೇ’ ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟ ಮಾಡಿ ಬಂದಾಗ ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯುವುದು, ನೋಡಿ ತಿಳಿಯುವುದು, ಅವರ ಬಳಿ ಸಾರಿ ಅವರ ನೋವನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಗುರವಾಗಿಸುವುದು ಪ್ರಯ್ಯ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮದ ತರಬೇತಿಯೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಪರಿಜಾಮಕಾರಿ ಮಾತಿನಿಂದ ನಾವು ಪರರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ತಟ್ಟಬಹುದು. ಪರರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೋವಾಗಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೋಪ, ಉದ್ದೇಶ, ನಿರಾಸ ಮುಂತಾದ ಆಂತರಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಇಂದು ವಿಕೃತನಾಗಿರುವಾಗ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಯುವತಿಯರು ಇವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಮಾನಸಿಕ ಶೈಷ್ವಾಸಪನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಪೈಜ್ಞಾನಿಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರತಿದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕನ, ಅನುಭವ ಕಥನ, ಸಲಹಾಗಳ ಮುಕ್ತ ಸಂವಾದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮುಂಜಾನೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಿಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಇಡೀ ದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಈ ಯುವತಿಯರು ಸಹಜವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತಕ್ಕೇ ನಿದ್ರಾಪರಿಶಾಸನಾರ್ಥಿರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಭೋಜನಾನಂತರವೂ ಇವರಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟ ವಿಶ್ವಾಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ♦

ಬದುಕಿಗೆ ಬಲ

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಜಾರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅನೇಕ. ‘ಸ್ವಲ್ಪಮಹ್ಯಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ತ್ರಾಯತೇ ಮಹತೋಭಯಾತ್’ ಎಂಬ ಮಾತೇ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನಾದ ಪ್ರಣಮಯವಾದ ಧರ್ಮ ಸಂಚಯದಿಂದ ಭವಿತವ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಭೀಕರ ಬವಣಗಳನ್ನೂ ಸಹಿಸಬಲ್ಲ, ದೂರ ಮಾಡಬಲ್ಲ ನಾಮಧ್ಯ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾದ ಫಲ. ಜಾರುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬ ಅರಿವು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ರಕ್ಷಿಸುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಆತ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಮ್ಮ ಈ ಸೇವಾಪ್ರತಿಗಳು ಈ ಪ್ರಶ್ನಾದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಸಂಪತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಉರಿಂದೂರಿಗೆ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕ್ರಾಗಿ ತೆರಳಬ ಈ ಯುವಜನರನ್ನು ಕೃತಿದ್ದು ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಧೀರ ವನಿತೆಯರಿವರು.

ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವನ್ನು ಕಂಡ ಅನ್ಯಾನ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಸಕಾರಪೂರ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಬಲೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿರುವ ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕ್ರಮವೇ ಆಗಬೇಕು. ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಜೀವನಕ್ಕೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆರೋಪವಿದೆ. ಹಾಗಾದೇ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ಯ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಲ್ಲವೇ? ಈ ದಿನಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಈ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಶ್ನಾ - ಜೀವನ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಈ ಪ್ರಶ್ನಾ ಶಿಬಿರಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ಅಕ್ಷಯೇಬರ್ - ನವೇಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಯೋಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಬಿರದ ಅವಧಿ ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳು. ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಯ್ಯಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಹಾಗು ಅಯ್ಯಿಯಾದವರು ತಂದೆ-ತಾಯಿ/ಪ್ರೇರಕರ ಅನುಮತಿ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಶಿಬಿರವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಒಂದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನ್ಯಾಳಿದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಾರಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಬೇಕಾದರೂ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಅಯೋಜಿತವಾಗಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲೂ, ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರಂಭಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತರಬೇತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಉಚಿತ. ಶಿಬಿರದ ವಿಜೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಮಾಜದಿಂದ ಬರುವ ದೇಣಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಪೂರ್ವಸಂಬಂಧಿಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾತೃ ಸಂಸ್ಥೆ

೧೯೮೦ರಲ್ಲಿ “ಸ್ವಂತಕ್ಷಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ” ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯದೊಂದಿಗೆ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಅಜಿತ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಪೂರಂಭಿಸಿದ ‘ಹಿಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ’ ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲಕ್ಷ್ಯತರ ಜನರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ತಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲ ಪರಿವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಸೇವೆ. ಸೇವೆಯನ್ನು ಉದ್ಯೋಗದಂತೆ ಪರಿಭಾವಿಸಿದೆ, ಒಂದು ವ್ಯತ್ತ ಎಂದು ದೀಕ್ಷೆ ತೊಟ್ಟಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾದ ಪಡೆದ ಸೇವಾಪ್ರತಿಗಳು ಇಂದು ಶಿಕ್ಷಣ, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪರಿಸರ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರಾವಧಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಧನ ಸಹಾಯ ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕೊಡುಗ್ಗೆ ದಾನಿಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

ಹಿಂದು ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ಅಜಿತಶ್ರೀ, ೮/೬೭, ಬಸವನಗೂಡಿ ರಸ್ತೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೦೪

ದೂರವಾಣಿ: ೮೦೨೦-೨೬೩೬೬೬೬೫೫/೨೬೩೬೬೬೬೫೫೫

Email: hinduseva@vsnl.net,

hinduseva@gmail.com

URL: <http://www.hinduseva.org>

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು:

ಶ್ರೀ ಕ.ಶ. ನಾಗಭೂಷಣ : ಇಳಿಳಿಗಳಿಂದ
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದ : ಇಳಿಳಿಗಳಿಂದ

ಅವೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು:

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಉಣಿಯುನೆ

೫೦೬೨೬೭೨೧೦೨೨

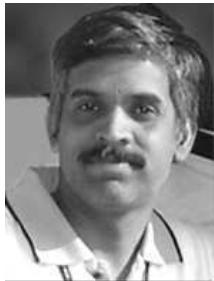
wkmurthy@yahoo.com

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಸ್. ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ

೪೦೮೨೬೩೪೬೬೪೦೨೦

raghavendra_cswamy@yahoo.com

ಅನಾಧ

ಸಂಕೀರ್ತಿ ಗುರುದತ್ತ
ಹೃದರಾಬಾದ್

ನನಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ...! ಯಾರಿಲ್ಲ..!?
ನನ್ನವರು ಎಂಬುವರು ಯಾರಿಲ್ಲ.
ನಾನು ನಾನೇ. ನನಗೆ ನಾನೇ...
ನನಗಾಗಿ ನಾನೇ...ನನ್ನವರು ಎಂಬುವರು ಯಾರಿಲ್ಲ!

ಹಗಲು ನಡೆದಷ್ಟು ಕಾಲ ನನ್ನೊಂದಿಗೇ
ನನ್ನ ಹಿಂದೆ, ಮುಂದೆ, ಕಾಲ ಅಡಿಗೆ ಬಿದ್ದು
ನನ್ನನ್ನೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಕಾಲು ಕಾಲಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಾ
ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ನನ್ನದೇ ನೆರಳಂ!
ಯಾರಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊರಗಬೇಡಾ ನಾನಿದ್ದೇನೆ ನಿನ್ನ ಜೊತೆಗಾರ ಎಂದು!

ಸಂಜೀಯಾದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಮುದುಡಿ, ಮುದುರಿ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತೆ
ರಾತ್ರಿ ಹಾಲಿ ಹೋಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಮಲಗಿದರೆ
ಅದೂ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ತೆಪ್ಪಣಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೆ ನನ್ನ ಕೆಳಗೇ, ಹಾನು ಓಪೆಯಾಗಿ!
ಹಸಿವು ಭಾಯಾರಿಕೆ ಎನ್ನದೆ, ನನಗೆ ಯಾವುದೇ ನೋವು-ತೊಂದರೆ ಕೊಡದೇ!
ನನಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ...!? ಯಾರಿಲ್ಲ..!?

ನನ್ನ ದಸಿಗೆ ಮಾದನಿ ಕೊಡಲು ಯಾರಿಲ್ಲ.
ಇದೆ ಬಿಡಿ, ನನಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ, ನನ್ನದೇ ಪ್ರತಿಕೃತಿ!
ನಾ ಎಷ್ಟು ಕಿರುಚಿದರೂ, ಅರಚಿದರೂ
ಅದು ಮಾತ್ರ ಶಾಂತವಾಗಿ, ಮೆದುವಾಗಿ ಮಾರು ನುಡಿಯುತ್ತೆ!

ನಾ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕರೆ ಅದೂ ನನ್ನ ಹಾಗೇ ನಕ್ಕ ಹಾಗೆ ನಟಿಸುತ್ತೆ!
ನಗುವುದ ಕಲಿನೋಣವೆಂದರೆ ನನಗದು ಗೋತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲವೇ?
ನನ್ನಂಥವರು ಜೀವನವೆಲ್ಲ ನಗಲು ಪ್ರಯಿತ್ತಿಸಬೇಕು ಅಷ್ಟೇ!
ನಗುವುದರಲ್ಲಿ ‘ಮಾಸರ್ಫ’ ಆಗಲು ನಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.
ನನಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ...!? ಯಾರಿಲ್ಲ..!?

ಇದ್ದಾನೆ ಬಿಡಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬು ಗೇಣೆಕಾರ!
ನನ್ನೊಡನೆ ತಾನೂ ಹೋಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ
ನೀರು ಕುಡಿದು ‘ತೇಗು’ತಾನೆ ‘ಬೀಗು’ತ್ತಾನೆ!
ದಿನವು ನಾ ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಕಲ್ಯಾಣಿಯಲಿ!
ಅಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬು ಸೂಯಿ!
ಯಾರಿಲ್ಲ ನನಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ! ಇದ್ದಾರೆ ಬಿಡಿ ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ, ಜಗದ ಯಾರೆಲ್ಲ!
◆

ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ತಂದೆ: ಪು ತಿನ

ಅಲಮೇಲು ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಸರಟೋಗಾ, ಕ್ಯಾಲಿಫ್ರೋನಿಕ್ಸ್

ತಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಒಂದೆಡೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ “ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಓಜಸ್ಸಿಯಾದ, ವೃತನೇಮಗಳಿಂದ ತೇಜಸ್ಸಿಯಾದ, ಶಮದಮದಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪ್ರನನ್ನವಾದ, ವಯಸ್ಸಿನ ಆಧಿಕ್ಯದಿಂದ ಗೌರವಾಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಮುಖವದು” ಎಂದು ಪಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ನೆನೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅದೇ ಭಾವನೆ ಉಕ್ಕಿಕರಿಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಗುಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮುಧುರ ಮಂದಹಾಸ, ಸ್ನೇಹ ಸೂಸುವ ಕಣ್ಣಗಳು, ಕಾಂತಿ ತುಂಬಿ ತುಳ್ಳಾಕುತ್ತಿರುವ ಜೀಲುವಾದ ಮುಖ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೋ ಶುದ್ಧವಾದ, ಶುಭ್ರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ - ಇದು ಅವರನ್ನು ನೆನೆದಾಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವ ಚಿತ್ರ.

ವಯಸ್ಸು ಅರವತ್ತರ ಅಂಚಿನಡೆಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಕತ್ತನೊಮ್ಮೆ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿರುವ ಹಾದಿಯತ್ತ ದಿಟ್ಟಿ ಹಾಲಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಎಂಥರ ಮಹತ್ತರ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ್ದರು ಎಂಬುದರ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಳರೊಡನೆ ಎಂಟನೆಯವಳಾಗಿ ಬೇಳೆದಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಸಹಜಾತರಿಗೆ ಸಂದುಕ್ಕಿಂತ ಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯೇ ಸಂದಿತ್ತ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸ್ವಭಾವತಃ ತುಂಬಿಯಾದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಜೀಷ್ಟೆಗಳಿಗೂ ಅವರೇ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ “ನೀವೇ ಅವಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ” ಎಂದು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ಹುಸಿನಗೆಯೇ ಉತ್ತರವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಆರುಜನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಬೇಳೆಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ, ಏಳನೆಯವಳ ಬಳಿ ಹೆಣಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ತಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ‘ಆಗಂತುಕ ಪ್ರಜ್ಞ’ಯಿಂದ ಅನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಈಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಣ್ಣಿಸುವುದು? ನನಗವರು ಪೂಜ್ಯರು.. ಪರಮ ಪ್ರಿಯರು. ಅವರ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನನ್ನ ಈ ಲೇಖನಿಗಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಬೇಸಿಗೆಯ ದಳ್ಳುರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನೆನೆದರೆ, ತಣ್ಣನೆಯ ತಿಳಿಗೊಳಿದಲ್ಲಿ ಮಿಂದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಚ್ಯಾರ್ಜನ್‌ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪುಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಭಾವತಃ ಅವರು ಬಹಳ ಮುದು.

ಕಂಡವರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾವತ್ತೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೇಡೆಣಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಇತರರಿಗೆ ನಿಲುಕದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಾನು ಬಳಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ಅಳುಕಿನಿಂದಲೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಪಾಲಿನ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಎದುರಿದ್ದವರಿಗೆ ಹಂಚಿ ತಿಂದಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ. ಅವರ ಈ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ, ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಲಾಭವಾಗಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಮಿಕ್ಕಪರೆಲ್ಲ ಮಲಗುವವರೆಗೂ ಕಾದಿದ್ದ ತಂದೆಯವರ ಪಾಲಿನ ಹಣ್ಣು ತಿಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪಾಲು ಗಿಟ್ಟಿಸಿ ದಷ್ಟಪ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಬೇಳೆದಿದ್ದ ನಾನು ‘ಕುಂಬಳಕಾಯಿ’, ‘ಡುಮ್ಮಕ್ಕು’ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ.

ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇಳೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ, ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಉದಾಧರವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈಗ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ಆಗ ನನಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರೆ ಅವರ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಅವರೇನೂ ಉಳಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಆರು, ಆರೂವರೆಯ ವೇಳೆಗೆ ತಂದೆಯವರು ಆಳ್ಳಿಸಿನಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮ ತರಕಾರಿ ತರಲು ಮಾಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೊರಬೊಡನೆ ಹೊರಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಬಳಿಬಂದು ಅಣ್ಣ (ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಅಣ್ಣ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು) “ಮನೂ ನಿಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಮಾಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೋದರು” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಡನೆಯೇ ಗೆಳತಿಯರ ಬಳಿ “ಟೀಂ ಷ್ಲೀನ್ಸ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಳಗಡೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ವೈಖರಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಅದು ನನ್ನ ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ರಹಸ್ಯ. ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಗೂ ಈ ಲೇಖನ ಓದಿದಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಅಡುಗೆಮನೆ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ತಂದೆ ನನಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸೂಜನೆ ಅದು. ಒಡನೆಯೇ ನಾನು ಬಳಗೋಡಿ ಅಮ್ಮ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಿಗೆಂದು ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದ ದ್ರಾಷ್ಟಿಗೋಡಂಬಿ, ಬಜ್ಜೋರ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಡೆಕಾಡಿ, ಕೈಗೆ ಎಟುಕದಿದ್ದಾಗ ತಂದೆಯವರ ಕೈಲಿ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸೇ ತಿಂದು ಹೊರಗೋಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ

ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಯವಾದ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು.

ಇದು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನಂತರ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಪರೂಪದ ಮಗನೆಂದು ಅಮೃತನ್ನು ಅಣ್ಣಿನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸೊಲಭ್ಯಾಗಳು ಅವನಿಗಿದ್ದವು. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಲ್ಕು ಪಣಣಗಳ ತರುವಾಯ ಹಾಟ್ಟಿದವರಳು ನಾನು. ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿಯುವ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನಣ್ಣ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪುಟ್ಟಿನವಾದಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ. ನನ್ನ ಅಕ್ಷಂದಿರು ಅವನು ಪುಟ್ಟಿನವೆಂದೋ ಅಥವ ಅದು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಜವೆಂದೋ ಏನೋ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ನಾನೇನು ಕಡೆಯೆ, ನನಗೇಕೆ ಸಮಾಖ್ಯಾಲು ದೊರಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸದಾಕಾಲವೂ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಸುವನಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮಿಂಬಿರ ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ವೋದಲೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಹುಡುಗಿನಿಗೆ ಸರಿಸುವನಾಗಿ ಕಾದಾಡುತ್ತಾಳೆಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ತಾಯಿ “‘ಹೆಣ್ಣು ಎಂದಿದ್ದರೂ ತಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು’” ಎಂದು ನನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಎಪ್ಪೋ ವೇಳೆ ತಪ್ಪು ನನ್ನ ಅಣ್ಣನದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ತಾಯಿಯವರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಂಥಹ ಸೆಂದಭರಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರವಹಿಸಿ, ನನ್ನ ತಂದೆ ಹೆಣ್ಣುಗಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಅವರು ಸಮಾನಸ್ಥಂದರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರಾರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಂದು ಅವರ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಥಿರ್ಯ, ‘ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಎದುರಿಸ ಬಲ್ಲೇ’ ಎಂಬ ಕೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನೂ. ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅವಷ್ಟದಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥಿರ್ಯ ಪ್ರಭಾವ ಅಪಾರವಾಗಿ ಆಯಿತು. ಪ್ರೂಜ್ಯ ತೀನಂತ್ರಿ, ಮಾಸ್ತಿಯವರು, ಸಂ.ಶಿವರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಆರ್.ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಗೋರೂರು ರಾಮನ್ನಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ, ಹೆಮೀಗೆ ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ ಇಂತಹ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅತಿರಥ ಮಹಾರಥರೂಡನೆ ಅಣ್ಣ ಸಹೃದಯ ಗೋಪ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅರ್ಥವಾಗಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಬಿಟ್ಟ

ಕಣ್ಣಿ ಬಿಟ್ಟಿಂತೆ ಅಲಾಳಡದೆ ಕುಳಿತು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರುಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಂಪ, ರನ್ನ, ಬ್ರೋನ್ನ, ವ್ಯಾಸ, ಭಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ, ಇವರುಗಳು ಇಪ್ಪೋದು ಜಚಿಕಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರುಗಳು ಏನನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಕುಶಾಹಲ ಹೊಳಕೆಯೊಡೆಯಿತು. ಮುಂದೆ ಬಿಬ, ಎಂಬ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಈ ಸಹೃದಯ ಗೋಪ್ತಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅರಿವಾಯಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ತಂದೆಯವರು ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೆವಿನೆಲಟ್ಟು ಕೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಇಂದು ನನಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಒಲವಿಗೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಸಾಹಜಯರ್ವೇ ಕಾರಣ. ಅಂತೇ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕೂಡ. ಅವರೂಡನೆ ಎಲ್ಲ ಕಭೇರಿಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅತ್ಯಂತ ನವಿರಾದ ಭಾವಗಳ್ಳಿ ಅಪರೂಪದ ಸ್ವರಸಂಚಾರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯವಾದ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಪ್ರಿಯೆಡ್ವಾದ ವೇಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಜೆನ್ನ ಎಂದು ತೋರಿದ ಸ್ವರಸಂಚಾರ ಬಂದೊಡನೆ ಅಣ್ಣನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರೂ ತಲೆದೂಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿ ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾದ ಡಿ.ಡಾ.ವೀಂ ದೊರಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರೀರಂತೂ ಅಣ್ಣಿನಿಗೆ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸಂಗೀತದ ರಸದೊತ್ತಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಅಣ್ಣ ನನ್ನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮನಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾತ್ರಿಯ ನೀರವತೆಯಲ್ಲಿ ನಮಿಂಬಿರಿಗೆಂದೇ ವೀಂಯನ್ನು ನುಡಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಗೀತ ಸ್ವರಗಳ್ಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಿತ್ತಿದ್ದ ಮಹಾನುಭಾವರು ಅವರು. ಆಗಿನ್ನೂ ಹತ್ತು- ಹನ್ನೊಂದು ಪಣದ ಕಿಶೋರಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಎಪ್ಪೋ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ವೈಕೆ... ರಸಿಕ... ಇಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸು ತಡೆದನಂತರ ಸುಮಾರು ಅರ್ಥರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮನಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ವಾಪಸ್ಸುಬರುವಾಗ, ನಾನು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ನುಡಿಸಿದ ರಾಗಗಳ ಚೆಲುವನ್ನು ಅಣ್ಣ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣಿಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ದಾರಿ ಸವೆಯುವುದು ಗೋತ್ತೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಸುಕೃತದಿನಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಅನುಭವ ಲಭ್ಯವಾಯಿತೋ!

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲೇ, ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಲೋಕಕಾಣದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವನ್ನು ಕಾಳಿಸಿದ್ದರು.“ರವಿ ಕಾಣಡನ್ನು ಕವಿ ಕಂಡು” ಎನ್ನವುದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಧಾವಾಗಿತ್ತು. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೈನ್ನೊಲು ಕಾಲೇಜುಗಳ ಜಿಜಾರ್ ಕೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ನನ್ನ

ಪ್ರಿಯವಾದ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಸ್ವರ್ಚೇಯಿಂದಲೂ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಮಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ವಿಷಯ ಯಾವುದೇ ಅಗಿರಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಹೋಳಿಯದ್ದ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅಣ್ಣಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಸ್ಕೇ ಎಷ್ಟೇ ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನವಿರು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಸಿಂಹಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದು ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಹಾಸ್ಯರಸದ ಬೀಜ ಇಂದು ನನ್ನ ನಾಟಕಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯೋಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಹೆಮ್ಮೆ ಗೌರವಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ‘ಮಾನಸ ಸಂತಾನ’ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಅಷ್ಟು ಉದಾಹರಿಸಿ ನಾಹಿತಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಎಂಬ ಹುಮ್ಮಿಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಟೀಕೆ, ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಹಾಸನ್ನುವಿದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೂಕ್ತವೆಂದು ತೋರಿದಕಡೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಜೀದಾಯ್ದವನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ವಿಶಾಲ ಮನೋಭಾವ ಅನನ್ಯ ಸದೃಶ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ್ದ ಹಾಸ್ಯಪ್ರಜ್ಞಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರೌಢಾಹಿಸಿ. ನನ್ನ silly ಜೋಕುಗಳಾಗೂ “ಭೇಷಣ, ಭೇಷಣ” ಎಂದು ಬೆನ್ನುತ್ತಪ್ಪತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೂ, ಬೋಚ್ಚಬಾಯಿನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಮುಕ್ಕು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಾಯಿತುಂಬ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಮ್ಮನಿಗೂ ನಾನು ಚರಿಷುಣಿ.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಂದಾದನ್ನು ಹೊಂದಲು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೆಟ್ಟಿಕುಪುದೆಂದು ಕೇಳಿಟ್ಟಿದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಆಶಿಸಬಾರದೆಂದು ನಮಗೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಕೃತಕ ಗಾಜಿನ ಹರಳಿನ ಹೋಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗದಿರಿ, ನವರತ್ನಗಳತ್ತ ಕೈಚಾಚಿ, ದೊರಕುವವರೆಗೂ ಶ್ರಮಪಡಿ, ತಾಳ್ಳೆಯಿಂದಿರಿ” ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. “ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿ ನೋಟಿ. ನೂರರ ನೋಟನ್ನು ನೀನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಜಿಲ್ಲರೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಸರಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಜೀವನದ ಘನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರದು ಬಹಳ ಸಂಪ್ರದಾಯನಿಷ್ಟು ಜೀವನ. ಹಾಗೆಂದು ಅವರನ್ನು ಮಡಿವಂತರ ಗುಂಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೋರಿಯಾಗದಂತಹ, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹ ನಿಷ್ಠೆ ಅದು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಿಯನ್ನು

ಅನುಕರಿಸಿದ್ದರೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ನನಗೆ. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಿಯವರೂ ಅಷ್ಟೇ ಇತರರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೋರಿಯಾಗದಂತೆ ತಮ್ಮ ಹಾಡಿಗೆ ತಾವು ತಪ್ಪಿಸಿನಿಯಂತೆ ಬದುಕಿದ ಪ್ರಣಾತ್ಮರು.

ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರ ದೈವಭಕ್ತಿಯೂ ಅಂತೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಲೆಂದು ಎಂದೂ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಪರಲ್ಲ, ಒಂದು ಪ್ರತ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಬದುಕಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ದೇವರ ವರಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಾನೋಮ್ಮೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದೊದಗಿದ್ದ ಅಪಘಡದಿಂದ ತಲ್ಲಣಿಸಿ ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯವನ್ನು ತೋರಿದಾಗ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು ಒಂದು ಪತ್ತದಲ್ಲಿ “ಮನು, ನಾವು ಜನ್ಮತಳಿದಾಗ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಬಂದೆಯಂತೆ ಧರೆಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಆ ಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಸುಂದರ ವಿರುಹವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ದೇವರು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಷ್ಟಗಳಿಲ್ಲ ಅವನ ಉಳಿಪೆಟ್ಟಿಗಳಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ನೀನು ಅವನು ಸ್ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರು. ದೇವರು ನಿನಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಕೃಪೆ ತೋರಿದ್ದಾನೆ, ಚಿನ್ನದಂತಹ ಪತಿ ನಿನಗೆ ದೊರೆಕಿದ್ದಾನೆ. ರತ್ನದಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನದ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ನಿನಗಿವೆ. ಇಂತಹುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಏನಾದರೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರೆ ಅದನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಎಂದು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲವು ಒಳಿತಿಗಾಗಿಯೇ ಎಂದು ಬಾಳಬೇಕು” ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೊಡಕವಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಓದುತ್ತೇನೆ. ನೆಮ್ಮೆದಿಗೆಟ್ಟಿ ಬದುಕಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಯ ಉರುಗೋಲನ್ನಿತ್ತ ಇಂತಹ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನನಗಿತ್ತ ಆ ದೈವಕ್ಕೆ ಶಿರಭಾಗಿ ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ. ◇

ಸಂಸ್ಕರ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ

ವಿದ್ವಾನ್ ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ತ್ಯಾಗಲಿ

ಬೆಂಗಳೂರು

ರೇ ರೇ ಗದ್ಭ ವಸ್ತುಭಾರವಹನಾತ್ ಕುಗ್ರಾಸಮಶ್ವಸಿ ಕಿಂ?
ರಾಜಾಶ್ವವಸಥಮ್ ಪ್ರಯಾಹಿ ಜಣಾಭ್ಯಾಷಾನ್ ಸುಖಂ ಭಕ್ಷ್ಯಾಯ
ಸರ್ವಾನ್ ಪ್ರಭ್ಯವಕೋ ಹಯಾ ಇತಿ ವದಂತ್ಯತ್ವಾಧಿಕಾರೇ ಸ್ಥಿತಾ:
ರಾಜಾ ತ್ಯಾಗಪದಿಷ್ಟಮೇವ ಮನುತೇ ಸತ್ಯಮ್ ತಟಿಷಾಃ ಹರೇ ||
(ಸುಭಾಷಿತರತ್ವಭಾಂಡಾಗಾರ)

ಕವಿಯೊಬ್ಬ ದಾರಿ ಹಿಡಿದ್ದ ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಬಹುಶಃ ಅವನು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರವಾದ ರಾಜಾಲಯದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದಾನೆ. ಭಕ್ಷ್ಯನೇ ಅವನ ಕಣ್ಣ ಹಾದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು ಕತ್ತೆಯೋಂದರ ಹೇಳಿ ಬಿದ್ದಿತು. ನಿಂತ. ಕರೆದ. “ಎ ಕತ್ತೆ!” ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದ, “ಎಲ್ಲೆ ಓ ಕತ್ತೆ!” ಕತ್ತೆ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿತು. “ಏನು? ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಕರೆದೆ?” ಎಂದು ಸಾಜ್ಯಯವೈಶ್ಯಾಧಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿತು. ಕವಿ ಹೇಳಿದ, “ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ. ನಿನಗೇಕೆ ಈ ಗೋಳಾ? ದಿನವೂ ಬಟ್ಟ ಹೋರುವುದು! ಬೀದಿ ಬದಿಯ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಹುಲ್ಲನ್ನ ತಿನ್ನುವುದು?” “ಅಪ್ಪ ಕವಿವಯುನೆ! ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ನನ್ನ ಹಾಡು? ಇನ್ನೇನು ದಾರಿಯಿದೆ ನನಗೆ?” “ಅಯ್ಯೋ! ಅದಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಗದ್ಭ ಎನ್ನುವುದು. ಇದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಖದ ಸುಪ್ತಿಗೆ ಹಡೆವ ದಾರಿ ಇದೆ. ನೆಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಾಲಯದ ಕುದುರೆ ಲಾಯಕ್ಕೆ ನಡೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನಂದದಿಂದ ರಾಜಾಶ್ವಗಳ ಅಹಾರವಾದ ಕಡಲೆಗುಗುರಿಯನ್ನ ತಿನ್ನು.” “ಅಯ್ಯೋ! ಕವಿ ವ್ಯಂಗವ! ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಾನು ಕತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೀಯೋ? ನಾನೆಲ್ಲಿ ರಾಜಕುದುರೆಗಳೆಲ್ಲಿ?” “ನಿನಗೆ ಭಯಬೇದ. ಕುದುರೆಲಾಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕುದುರೆಯಾವುದು ಕತ್ತೆ ಯಾವುದು ಎಂಬ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಬಾಲವಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ಕುದುರೆಯೆಂದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.” “ಆದರೆ ಮಹಾರಾಜರು?” “ಭೇದಿ! ಮಹಾರಾಜರು ತಾವು ಸ್ವತಃ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ‘ಇದು ಕುದುರೆ’ ಎಂದರೆ ತೀರಿತು. ರಾಜರು ಸ್ವೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.” “ಹಾಗಾದರೆ ಕತ್ತೆ-ಕುದುರೆಗಳ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವನ್ನ ಅರಿತವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ?” “ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಯಾರೂ ಬಾಯಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಸಂಚಕಾರ ಬಂದಿತು. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವರು ತಿಳಿದೂ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾರೆ, ‘ನಮಗೇಕೆ ಉಸಾಬರಿ!’ ಎಂದು.”

ಕತ್ತೆ ತಲೆದೂಗಿ ನಕ್ಕಿರಬೇಕು. ಇದು ಅನೇಕೊಕ್ಕಿ ಪ್ರಕಾರದ ಒಂದು ವ್ಯಾಂಗ್ಯೇಪರಾನೆ. ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಜಾನ್ನನ, ಅಶಿಸ್ತ, ವಶೀಲಿ, ವಂಚನೆ, ದೌರ್ವಲ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೊನಚಹಾಸ್ಯದಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಮದ್ದೀಕೇ ಮಳಕೀವ ಮೂಷಕವರ್ಧಾಃ ಮೂಷಿಽವ ಮಾಜಾಲೀಕಾ ಮಾಜಾಲೀವ ಶುನಿವ ಗೃಹಿಣಿಃ ವಾಚಾಃ ಕಿಮನ್ಯೋಜನಾಃ ಅಂಕಾಸೀನ ಶಿಶೂನಮಾನ್ ವಿಜಹತಃ ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಶೋಕಾಕುಲಾ ಲೂತಾತಂತು ವಿತಾನಸಂಭೃತ ಮುಖೀ ಜುಲೀ ಜಿರಂ ರೋದಿತಿ ||
(ಸುಭಾಷಿತರತ್ವಭಾಂಡಾಗಾರ)

ಇದು ಸಂಸ್ಕರ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಾಸ್ಯ ಜಿತ್ತ. ಕನ್ನಡದ ಕೇಲಾಸಂ ಹೇಳಿದ್ದರು, “ಕಣ್ಣೀರ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಹರಿಗೋಲು.” ಇದು ಆ ಬಗೆಯುದು. “ಬಂಧು! ಏನು ಹೇಗಿದ್ದೀಯೆ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇಮವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆಯಾ? ಹುಂ. ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಜಾರವನ್ನು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಇಲೀಗಳು ನೋಳಿಗಳಷಾಗಿವೆ. ಬೆಕ್ಕು ಇಲೀಯಾಗಿದೆ. ನಾಯಿ ಬೆಕ್ಕಿನಷಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮಡದಿಯು ನಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿಲಿ? (ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ) ನಮ್ಮ ತೊಡೆಯ ಹೇಳಿ ಮಲಗಿ ಈಗಲೋ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಶಿಶುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜೀಡದ ಬಲೆಯನ್ನು ಮುಳುಕ್ಕೆ ಮುಸುಕುಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಡಿಗೆ ಬಲೆಯು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಅಳುತ್ತಲಿದೆ.

ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು ನಾಯಿಗಳೆಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ, ಅಥವಾ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ತೆಗೆದಿರಿಸಿದ ಅಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬಡುಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು. ಅವು ಅಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕರಗಿ ಸಣ್ಣಗಾಗಿವೆ. ನಾಯಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಬೇರೆಯವರ ಎದುರು ನಿಂತು ಬಾಲ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಬೇಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಡದಿಗೆ ಈಗ ಆ ಸ್ಥಿತಿ. ನಾಯಿ ಹಾಡು. ತಿನ್ನಲು ಅಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕುಡಿಯಲು ಹಾಲಿಲ್ಲದೆ, ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರಾದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ನಮ್ಮ ತೊಡೆಯ ಹೇಳಿ ಮಲಗಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುತ್ತಿವೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ಅಳಲಿಕ್ಕು ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಕಣ್ಣೀರೂ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೀರು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅಡಿಗೆ ಒಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಅಡಿಗೆ ಒಲೆ ಹೊತ್ತಿನದೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳೇ ಅಗಿಹೋಗಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಜೀಡ ಬಲೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇ ನೀರವಾಗಿ ಅಳುವ ಒಲೆಗೆ ಮುಖದ ಮುಸುಕಾಗಿದೆ.

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಹರಿಸುವ ಈ ಹಾಸ್ಯದ ಹರಿಗೋಲು ಒಂದು ನುಡಿರತ್ತು.

ಈ ಮೇಲಿನ ವರಡೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿಗಳು ಯಾರೋ? ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ರತ್ನಕರಕ್ಕೆ ಏರಡು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಎನೆಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಭಾಷಿತ ಗ್ರಂಥ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ.

ಗೌರಿತನು: ನಯನಮಾಯಂ ಉನ್ನತಾ ಚ ನಾನ
ಕೃಶಾ ಕಟಿತಟೀ ಚ ಪಟೀ ವಿಚಿತ್ರಾ ।

ಅಂಗಾನಿ ರೋಮರಹಿತಾಂ ಸುಖಾಯ ಭತ್ತಾ ॥

ಪುಷ್ಟಂ ನ ತುಜ್ಞಮಿತಿ ಕುತ್ತ ಸಮಸ್ತಮೇತರ್ ॥

(ಹನುಮನ್ನಾಟಕವೋ)

ರಾಮನು ರಾವಣಾದಿ ರಕ್ಷಣರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಟಿಕವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋರಟಿದ್ದಾನೆ. ಮಧ್ಯದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋತ್ತು ನಿಂದು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಸುಗ್ರೀವನ ಒತ್ತಾಯಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕಿಷ್ಟಿಂಧೆಯ ಸ್ತ್ರೀ (ವಾನರಿ)ಯರಿಗೆ ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಕುತ್ತಾಹಲ. ಪುಷ್ಟಿಕವಿಮಾನ ಕಿಷ್ಟಿಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಖಿಂಧೆಯ ವಾನರವಾನರಿಯರಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದರು. ವಾನರಿಯರು ವಿಮಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದರು. ಸೀತೆಯನ್ನು ನಬಲಿವಾಂತ ನೋಡಿದರು. ಹೋರಹೋರಳಿ ನೋಡಿದರು. ಹಿಂದುಗಡೆ ಮುಂದುಗಡೆ ನೋಡಿದರು. “ತೇಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಕಣ್ಣಿಗಳು ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಅಗಲವಾಗಿ ಇವೆ. ಮೂಗು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇದೆ (ನಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ಹಾಗೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಷ್ಟಿಯಾಗಿ ನೇರಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ). ಸೋಂಟ (ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮವರ ಹಾಗೇ) ಕೃಶವಾಗಿ - ಸಣ್ಣಿಗೆ ಇದೆ. ಇವಳು ಧರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆ ನೋಡಿ! ಅದನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ! ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. (ಹೀಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೇನೋ!?) ಮೈಮೈಲೆ ಕೂದಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲ! ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಪಾಪ ಕೊಮಲಾಗ ರಾಮನಿಗೆ ವೈಗೆ ಚುಚ್ಚಿದೇ ಹಿತವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅದರೆ, ಪುಟ್ಟಿದಾಗಿಯಾದರೂ, ಒಂದು ಬಾಲವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. (ಅದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆ.) ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಎಲ್ಲವೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ನ್ಯಾನತೆ ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ!”

ನತಿಭಿನ್ಮತಿಭಿಸ್ತ್ವಮೀಶ ಪ್ರಜಾವಿಧಿಭಿಧಾರ್ಥ ಸಮಾಧಿ

ಭಿನ್ರ ತುಷ್ಟಃ ।

ಧನುಷ ಮುಸಲೇನ ಜಾತ್ಯಭಿವಾ ವರ ತೇ ಪ್ರಿತಿಕರಂ ತಥಾ ಕರೋಮಿ ॥

(ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಶಿವಾನಂದಲಹರಿಯಲ್ಲಿ)

ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ವದರು ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಕಾವ್ಯಸ್ಯಿಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೋವ್ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ಮಯ. ಅವರ ಭಾಷ್ಯಾದಿಗಳೂ ಕಾವ್ಯಭಾಷ್ಯಸದ ಆನಂದವನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಸೋತ್ತ್ರಗಳು ಕಾವ್ಯ ಸರಸ್ವತಿಯ ಕಂಠಾಭರಣದ ಅಫ್ರ್ಯ ರತ್ನಗಳು. ಪ್ರಕೃತ ಭಕ್ತಿನೋರ್ವನು ಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಾರಕಾಂಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಬಗೆ ಹೀಗಿದೆ “ಹೇ ಈ ಶಬ್ದನೇ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಬಗೆಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೋತ್ತ್ರಮಾಡಿದೆ. ನಾನಾವಿಧದ ಪ್ರಾಜೀಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದೆ. ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಾರದ ಕೊನೆಯ ಮಜಲು ಎಂದು ಸಮಾಧಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೂ ನಿನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಬಿಲ್ಲುಭಾಣಳಿಂದ, ಒನಕೆಯಿಂದ (ಮುಸಲಾಯಿಧ), ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಜೆ ಮಾಡಲೆ? ಆಗ ನಿನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾದಿತೇ?” ಅಜುರ್ನನು ಪಾಶುಪತಾಸ್ತವನ್ನು ಹಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನೆನೆದು ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿತ್ತಾನೆ.

ಇವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಾಸ್ಯಲಾಸ್ಯದ ಒಂದೆರಡು ತುಣುಕುಗಳು. ಹಾಸ್ಯ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾನು ಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ. ಬದುಕನ್ನು ಹಸಿರಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು, ಲವಲವಿಕೆಯಾಗಿ, ಹಗುರವಾಗಿ, ಲೀಲೆಯಾಗಿ, ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹಾಸ್ಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಹಾಸ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುಪುಡೋ ಎಂಬುದೊಂದೇ ಭಯ. ಬಹುಶಃ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಹಾಸ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಡೆಯಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಯ ಸಮುದ್ರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಸ್ಯದ ಹೊನಲು ಮಾತ್ರ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಗಂಭೀರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾವ್ಯನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಿಂಚುತ್ತೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಡುಗುತ್ತೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾನ ಮುಕ್ತಹಾನಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಹಾಸ್ಯ ಈಗಲೂ ಆ ಕೃತಿಗಳ ಜೀವನದಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ♦

ವಚನ ಚೆಳುವಳಿ - ಪ್ರಸ್ತರ ಪರಿಚಯ

ಅಶ್ವಿನಿ ಸುರಪುರ

ಕಂಪಟೆನೇಲ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಬಸವಣ್ಣನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹನ್ನರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಏರಿಯ ಧರ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿಯಾದದ್ದು ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಇದು ಕೇವಲ ಧರ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿರದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಧಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂದೋಲನವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಶಿವರಣಿರು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಡೆಗಟ್ಟಿ, ವರ್ಗರಹಿತ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸಮಷ್ಟಿ ಮನಸನ್ನು ಜಾಗ್ರತ್ತಗೊಳಿಸಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ತೀವ್ರಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇ ಕ್ರಾಂತಿ. ಇದು ರಕ್ತಪಾತದಿಂದ ಸಂಗತಗೊಂಡ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲ. ದೈಹಿಕ, ಆಂತರಿಕ, ಮತ್ತು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ. ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿಗಿಂತ ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಬಲವಾದುದು.

ಬಸವಣ್ಣನು ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕೆರಳಿದನು; ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದನು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಲು ಬಸವಣ್ಣ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಖಡ್ಗವನ್ನಲ್ಲ, ವಚನಗಳನ್ನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಗಲೇ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಹೊದಲಾದವರು ತಕ್ಷಘಟ್ಟಿಗೇ ವಚನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನೇರವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಜಾಗ್ರತ್ತಗೊಳಿಸುವ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾರ್ದಾಮ ವಚನ ಮಾರ್ದಾಮ.

ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಂದಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆ ಸರಳವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜೀವರಾಶಿಯೇ ದೈವಸ್ವರೂಪವೆಂಬ ಅದರುವನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತಗಳು, ಗೀತೆ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ಉದ್ದೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮಾನವತೆ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳುವವು ಸಂಕುಚಿತತೆ, ಕುಟೀಲ ಕುದ್ರತಗಳು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹೋಳು ಹೋಳು ಮಾಡಿದ್ದವು.

ಬಸವಣ್ಣನ ಮಹತ್ವ ಇರುವುದು ತತ್ವಗಳ ಅವಿಷ್ಯಾರಕ್ಷಿತ, ಅಗಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಅಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಾಯಂಗತಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ.

ನಡೆದುದೂ ಇದೆ. ಮಾರ್ಕೋವಾದ ಮತ್ತು ಬಸವ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಮಾನವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಅವರ ಮಾನವತಾ ವಾದ. ಶೋಷಣೆಯ ಮಾರ್ದಾಮವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಿ, ಸಂಪತ್ತಿನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದರೆ ಆದರ್ಥ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆಯಂದು ಮಾರ್ಕೋವಾದ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ವರ್ಗರಹಿತ ಆಧಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆದರ್ಥ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಕೇವಲ ಅಧಿಕ ಜೀವಿಯಲ್ಲ. ಆತನಿಗೆ ಕೇವಲ ಅನ್ನಮಾಯ ಶರೀರವಿಲ್ಲ. ಅತನ ಒಳಗೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಅದೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅತನ ಅಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ವಿಮುಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಸವಣ್ಣ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿದ್ದರು. ಶೋಧಿಸಿದನು.

ಮಾರ್ಕೋವಾದ ಮಾಡಿದಂತೆ ಬಸವಕ್ರಾಂತಿ ಶಾಶ್ವತ ಪೌಲ್ಯಗಳ ನಿರಾಕರಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತೇ ಹೋರಣ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಪ್ರನರ್ಮಾಲೀಕರಣ ಅತನ ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ನಾಶಗೊಳಿಸಲು ಹೊರಟಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಇದಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಯೋಜನೆ ಇದು.

ಆತ ರೂಪಿಸಿದ ಮಾರ್ಗ ಅಂದಿನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂದೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಪ್ರಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೆಳುವಳಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಹೊರಟಿ ಬಸವಣ್ಣ ಇದನ್ನು ಆಧಿಕ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಕೂಡ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ಧರ್ಮವನ್ನು, ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಧಾರವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಸಿದ ಈ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ನಾವು ಧರ್ಮ ಕ್ರಾಂತಿಯೆಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಹೀಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆಧಿಕ, ಹಾಗು ಧರ್ಮದ ಪ್ರನವ್ಯಾಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಶರಣರ ಈ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿತ್ತಾನೆಯಾಗಿ ಕಾಯಂಗತಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಶಾಂತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ,

ಬುನಾದಿಯಲ್ಲಿ.

ಈ ಸಮಗ್ರ ಜೀವನ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾರ್ಡ್ಯಮದಿಂದ, ಅಂದರೆ ವಚನ ಮಾರ್ಡ್ಯಮದಿಂದ ತನ್ನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಆದರೆ ಈ ವಚನ ಧಾರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗದೆ, ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶರಣರ ಅನುಭಾವದ ಅಮೃತ ಸಿಂಚನೆ; ಶರಣರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನದಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾಲುವೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ಹೀಳಿಗೆಗೆ ವಚನಗಳ ಈ ಒಂದು ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ಶರಣರಿಗೆ ಶರಣವು ಶರಣಾರ್ಥಿ.

[ಇದು ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ‘ವಚನ ಚಳುವಳಿ’ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಕಿರುನೋಟ. ಡಾ. ಎಚ್. ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ(೧೯೬೫-೧೯೯೫) ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಶಿವಮೌಗ್ರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಇವರು ಶರಣ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಳುವಾಗಿ ಅರ್ಥಯನ ಮಾಡಿದವರು. ಶರಣ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಕನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ೬೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಇವರದು. ಇವರ ‘ಶರಣ ಅನುಭಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ’ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ಕನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೆ Doctorate ಪದವಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಇವರ ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವಿನ ಕುರಿತು ಬರೆದ ‘ಪರಿಪೂರ್ಣದೇಡೆಗೆ’ ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ಕನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿತು. ಇವರ ಖ್ಯಾತ ಪ್ರಸ್ತುತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಂದರೆ – ‘ಕತಾರನ ಕಮ್ಮಟಿ’ (ಬಸವಣ್ಣ), ‘ಕದಳಿ ಕಪ್ಪರ’ (ಅಕ್ಷಯಹಾದೇಮಿ), ‘ಜೊತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ’ (ನಿಜಗೂಣ ಶಿವಯೋಗಿ), ‘ನೆರಳಾಚೆಯ ಬೆಳಗು’ (ಶಿವಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ), ‘ಅಳಿವಿನಿಂದ ಉಳಿವಿಗೆ’ (ಜೆನ್ನಬನವಣ್ಣ) ಮತ್ತು ‘ಕನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ’. ಇವರ ಅನೇಕ ಪ್ರಸ್ತುತಕಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.] ◇

Yoga Bharati

www.yogabharati.org

Tax - Exempt Organization under U.S. Internal Revenue Code, Sec. 501(c)(3)

info@yogabharati.org

“Harness YOGA in all walks of life”

Yoga Bharati is a registered non-profit organization dedicated to popularize Yoga with a holistic approach, bringing good Health (physical), Happiness (mental), Knowledge (intellectual), and Peace (Spiritual) for all. It is a platform for various ***Yoga Organizations*** to share their Wisdom and Research. Run solely by **volunteers** with chapters in U.S.A and several other countries.

Free Community Yoga classes.

200+ trained Yoga Instructors already in last 4 years in US alone !

Offer 25 years + extensive Scientific and Therapeutic expertise from VYASA.

Annual Programs

<p>Surya Namaskara Yagnya Participate in the Yagnya by offering 100..1000 Sun Salutations from New Year Day to Ratha Saptami</p> <p>Workshops Pranayama, Meditation, Stress Management, Patanjali Yoga Sutras, Karma Yoga, Raja Yoga</p>	<p>Courses Yoga Foundation Course (YFC) Yoga Instructor Certification Course (YICC)</p> <p>Classes Ongoing Yoga classes, with special classes on Prenatal Yoga & Yoga Therapy</p>
--	---

ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರದವರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ

ಮೂನಸ ವೆಂಕಟಸುಭ್ಯಯ್

ಪ್ಲಜೆಂಟ್‌ನ್‌, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಹಲುಬುವೇ ಏಕೆ ದೈವದಿ

ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಬರಿದೆ ಸೋಲೆಂದು
ಬದುಕೆಲ್ಲ ಬರಿಯ ಕಣ್ಣೀರೆಂದು

ಜನರಂದರೇನು ಹಾಗೇ?

ಹೇಳಿದರಾರು ನೀನು ಅದನೇ ನಂಬಬೇಕೆಂದು...

ಅಳಿಸಿ ಹೋದವೇ ಗೆಲುವಿನ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು
ಕನಿಕರ ಸಾಂತ್ವನಗಳ ಮಹಾಪೂರದಲ್ಲಿ!

ಎಲ್ಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಕೊಡವಿಕೋ ನಿನ್ನ ನೇನಷ್ಟುಗಳನ್ನು...

ಅಂಜಿತಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನದೇ ಅಯ್ಯಿಗೆ ಅಯಾಂವತ್ರ
ಧಟ್ಟನೆದ್ದಿತು ಆಜನ್ನ ಈಜನ್ನಗಳ,
ವರ ಶಾಪಗಳ, ಅಂತೆ ಕಂತೆಗಳ
ಸುಳ್ಳಿನಾವತ್ರ

ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರೆತೆಯಲ್ಲ!

ಹದಿನಾರುಸಾವಿರದವರ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ
ನೀನೇ ನೀನಾಗಿ ಮೇರೆದೆಯಲ್ಲ!

ನಿನಗಿತ್ತು ಸರಳ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು
ಒಂದೇ ಮನದ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳ ಹರವು;
ಧರ್ಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ, ಬಿಲಾರ ಸೋಗಸಿಗೆ
ಪಾರುವಾಡಲು ತಹತಹಿನುವ ಕಂಬದ ಬಾಹುಗಳ ಹುಂಬ
ಮತ್ತಿನ್ನು,
ನಲ್ವಗೆ- ನಲ್ವರಕೆಯ ಜೋಡಿ ಬಿಂಬ

ನಮ್ಮ ನೋಡು,
ಮರುಳರಲ್ಲವೇ ನಾವು...
ಬಾಳಜೊತೆಗಾರಲ್ಲಿ
ಅತಿಮಾನುಷವ ಆವಾಹಿನುವ
ಹುಚ್ಚಿನವರು

ಇನ್ನಾದರೂ ದೈವದಿ
ಮಂದ್ರವಾಗಲಿ ಕಚ್ಚಿ
ಮತ್ತೆ ಹೊಮ್ಮೆಲಿ
ಹದಿನಾರುಸಾವಿರದವರ ಮಧ್ಯ
ಒಬ್ಬಳೇ ಮೇರೆದ ಕೆಚ್ಚು.

(ದೈವದಿಯ ಪೂರ್ವಜನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ ವರಗಳು ಮತ್ತು ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಿದ ಇತರ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಅವಳ ಹಂಚಪತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ; ಅಯಾಂವತ್ರ - ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರದೇಶ; ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಹದಿನಾರುಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪತ್ತಿಯರು.) ◆

**ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಏಳು ಶೈಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು
ತ್ವರಿತ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ.**

(ಪ್ರಥಮ ಮೂರ್ತಿ 20061007)

ಮಾ ನಿ ಅ ನು ಜ ನ ರಂ ಷ
ಕಾ ತ ಬಿ ತ್ತ ನ ಯ ಅಂ ದ
ಕ ರಾ ರು ಲೂ ಆ ಟ ಯ ವೆಂ
ಕಾ ನ್ನು ಮ ರ ನ ಲ್ಲಿ ಮ ಜ್ಞ
ಗುಂ ನಾ ಶ್ವ ಥ ವಿ ಡ ಷ್ಟೆ
ಕೃ ಶ ರಿ ಗೇ ಷ್ಟು ಬೇ ಮರ್ ಟ
ಲ ರಂ ಗೋ ಇ ಜಾ ಣ್ಣ ಪಾ ಶ

ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ

ಭಾರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಅನೇಕ ಭಕ್ತಿ ಸೋತ್ತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಶೈವಷ್ಟವಾದುದು ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ. ಜಗತ್ತಿತನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಶಿವಾನಂದ ಲಹರಿ ಎಂಬ ನೂರು ಶೋಕಗಳನ್ನೊಂದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ನಂತರ ಜಗದಾದಿ ಶಕ್ತಿಯಾದ ತಾಯಿ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಬಳಿ ಇರುವಪ್ಪು ಸಲಿಗೆ, ಪ್ರೀತಿ ತಂದೆಯ ಬಳಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದೋದಗಿದಾಗ ನಾವು ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಪ್ಪು ಇನ್ನಾರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಲಾರೆವು. ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟೇ ಕೆಟ್ಟಪರಾದರೂ ತಾಯಿ ಎಂದಿಗೂ ಕೆಟ್ಟಪಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇವಿ ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಎಂಬ ಸೋತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. (ಕುಪ್ತತ್ವೋ ಜಾಯೋತ ಕೃಷಿದಪಿ ಕುಮಾತಾ ನ ಭವತಿ)

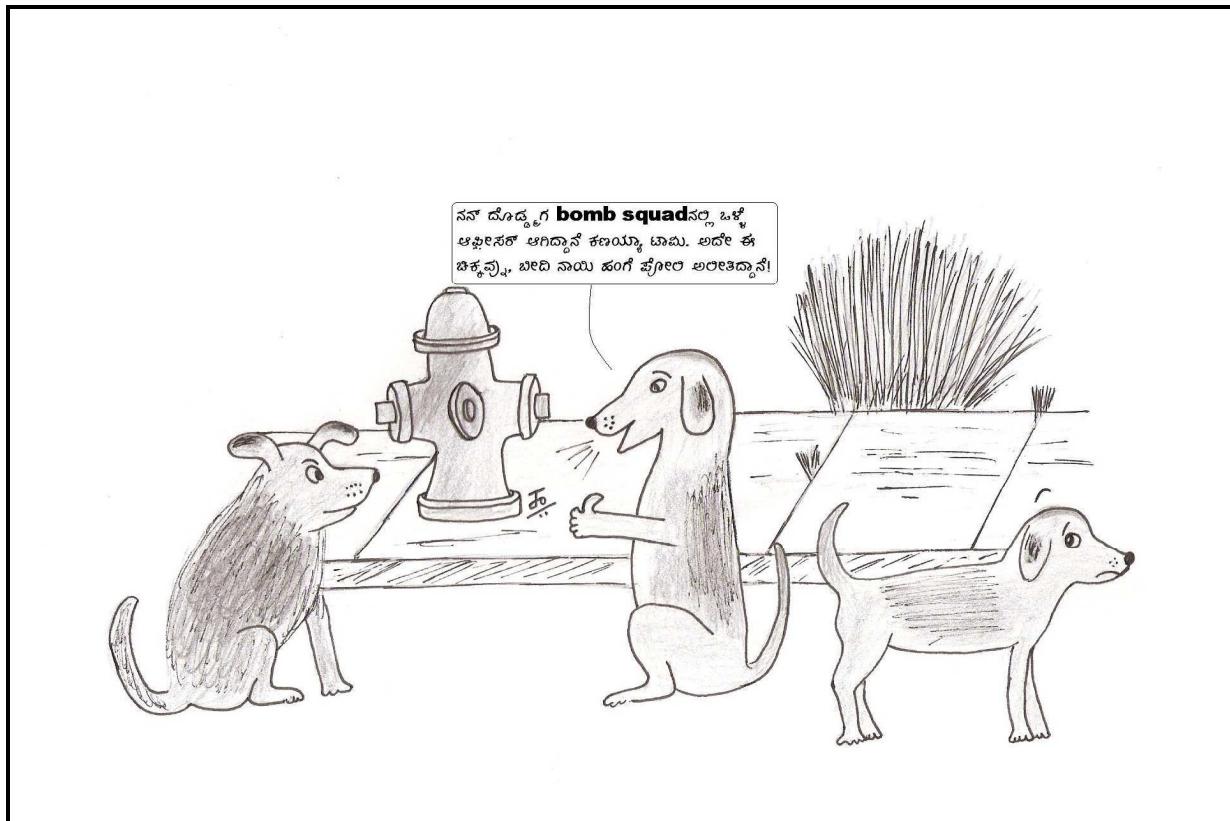
ಜಗನ್ನಾತೆಯು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವಳು. ಅವಳು ಸೌಂದರ್ಯದ ಆಗರ ಮತ್ತು ಮಹಾಸಾಗರ. ಆ ಸಾಗರದ ಒಂದೆರಡು ಹನಿಗಳು ಸ್ತೋ-ಪ್ರರುಷರ ಮೇಲೆ ಸಿಂಹಡಿಸಿದರೆ ಅವರು ರತ್ನ-ಮನ್ಯಧರಂತೆ ಆಗುವರು. ಅಂತಹ ಸುಂದರಿಯಾದ ದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಚಿಸಿದ ಸೋತ್ತವೇ ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಾವ್ಯಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸುಂದರವಾದ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಎಂಥ ಶೈವ ವೇದಾಂತಿಗಳಾಗಿದ್ದೋ ಅಷ್ಟೇ ಶೈವ ಕವಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂದು ಈ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಗೀತಜ್ಞರು ನಾನಾ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಿಜನರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಭಾವವು ಉಕ್ಕಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಆ ಜಗನ್ನಾತೆ ಮೋಕ್ಷ ಪದವನ್ನೀಯತ್ವಾಳೆಂದು ಭಕ್ತರ ನಂಬಿಕೆ. ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ ಕಾವ್ಯವು ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ದೇವದತ್ತವಾದುದು ಎಂಬ ದಂತಕಥೆಯೂ ಇದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ಶಂಕರರು ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತೆ ಅದೃಶ್ಯರಾದರಂತೆ. ಅಗ ಅವರು ಕೇಲಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರಂತೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವನ ವಾಸನ್ಧಳದ ಗೋಡೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ ಕಾವ್ಯದ ನೂರು ಶೋಕಗಳಿದ್ದವಂತೆ. ಅಪ್ರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಂಕರರು ಓದಲು ಸುರು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಗಣೇಶ ಬಂದು, ಅವರು ಒಂದೊಂದು ಶೋಕವನ್ನು ಮೇಲಿನಿಂದ ಓದುವಾಗ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಶೋಕವನ್ನು ಅಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದನಂತೆ. ಅವರು ನಲವತ್ತೊಂದು ಶೋಕಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಕೆಳಗಿನ ಏವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಶೋಕಗಳು ಅಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು (ದಂತಕಥೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆದರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಕೊಂಜ ಎಡವಟ್ಟಾದರಂತೆ ಕಾಣತ್ತದೆ. (೧, ೧೦೦), (೨, ೯೯), (೩, ೯೯), ... (ಕ, [೧೦೦ - ಕ] + ೧)... ಆದ್ದರಿಂದ ಓದಿದ್ದ = ಇಂ ಆದಾಗ ಅಳಿಸಿದ್ದ = ಇಂ ಮತ್ತು ಅಳಿಸಿದ್ದ = ಇಂ ಆದಾಗ ಓದಿದ್ದ = ಇಂ). ಆ ಏವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಶೋಕಗಳನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ನಿಖಳತೆಯಿಂದ ಬದೆದರಂತೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ನಲವತ್ತೊಂದು ಶೋಕಗಳು, ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿಸುವುದಾದರೆ, ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಏವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಶೋಕಗಳು ದೇವಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಪೂರ್ವಭಾಗವನ್ನು ಅನಂದ ಲಹರಿ ಎಂದೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗವನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತತ್ವಗ್ರಂಥವೂ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವೆ. ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಕ್ತ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಮಂತ್ರ-ಯಂತ್ರ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಆರು ಚಕ್ರ, ಸಹಸ್ರಾರಚಕ್ರ, ಕುಂಡಲಿನೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪುರಸುಂದರೀ ದೇವಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾವ್ಯವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೊಡುಗೆ. ♦

“ಎಲ್ಲಾದರು ಇರು ಎಂತಾದರು ಇರು
ಎಂದೆಂದಿನು ನೀ ಕನ್ನಡವಾಗಿರು”

ಕನ್ನಡಕೂಟದ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲ ರಿಗೂ
ಹೊಸವಷ್ಟು ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಇಂದಿರಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕಂತಯ್ಯ

ಕನ್ನಡದ homonymಗಳು

ಪ್ರಭು ಮೂರ್ತಿ

ಪ್ರೀಮಾಂಟ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಸಂಜೀವನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿಡ್ಡ homophone ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವನು ಈಗೀಗ ಕೇಳುವ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಉತ್ತರಿಸಲೇಬೇಕಾದಂತೆ “ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, google ಎಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞನ ವೋರೆಹೊಕ್ಕು.

homophoneಗಳು ಎಂದರೆ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಕಾನುಣಿತದಲ್ಲಿ (spelling) ಬೇರೆಯಾದ ಪದಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ hear ಮತ್ತು here. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ. homophoneಗಳಲ್ಲದೆ ಪದಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆಯ ಪದಗಳು ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾನುಣಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು homonymಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ bank (ಹಣವನ್ನು ರೇಖಣಿಯಿಡುವ ಬ್ಯಾಂಕು) ಹಾಗೂ bank (ನದಿಯ ದಡ).

ಇಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿತ ಮೇಲೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ homophone ಮತ್ತು homonymಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚನೆ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷನ ಕಾನುಣಿತದ ತಿಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಹಳೆಯದೇ ವಿಧಂಬನೆ ಮಾಡಿದೇ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತವರಾಯಾ ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲವೇ? ನಾಹಿತಿ ಜಾರ್ಜ್ ಬನಾಂಡ್ ಶಾ ಹೇಳಿದಂತೆ, ‘gh’ಅನ್ನು enough ಪದದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರಿಸುವಂತೆ, ‘o’ಅನ್ನು women ಪದದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ‘p’ಅನ್ನು nation ಪದದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರಿಸಿದಂತಾದರೆ, ‘ghoti’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು fish ಎಂದು ಉಚ್ಚಾರಿಸಬೇಕು! ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಧ್ವನಿಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಕಾನುಣಿತದ ಕ್ರಮಬಧತೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ homophoneಗಳು ಅಪರಾಪ ಅರ್ಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದೇನೋ.

ಆದರೆ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದಂತೆ homonymಗಳು, ಅಂದರೆ ಉಚ್ಚಾರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾನುಣಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆದರೂ

ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾದ ಪದಗಳು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಪವಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇಂದರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ‘ನೀ ತಂದೆ ನಾ ಬಂದ’ ಎಂಬ ಭಕ್ತಿಗೀತೆಯಲ್ಲಿರುವ ‘ತಂದೆ’ ಪದದ homonymous ರೂಪಗಳಿಂದಾಗುವ ಆ ಗೀತೆಯ ಅರ್ಥಾಂತರ ನನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳ್ಳಿಯಿತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕನ್ನಡದ homonymಗಳ ಯಾದಿಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅನೇಕ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಕನ್ನಡದ homonymಗಳು ಪಟ್ಟಿಗೆ ನೇರಿದವು.

ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ ಈ homonymಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪದಗಳ ಅರ್ಥಗಳು ನಾಮವಾಚಕ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ ಜೋಡಿಯಾಗಿರುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ಕೇಳಿಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ.

ಪದ	ನಾಮವಾಚಕ	ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ
ಅರ್ಥ	ಶತ್ರು	ತಿಳಿ
ಉಡು	ನಕ್ತತು	ಧರಿಸು
ಎತ್ತು	ಪ್ರಾಣಿ	ಪರಿಸು
ಕೀಳು ^೧	ಹಸುವಿನ ಕರು	ತೆಗೆದುಹಾಕು
ತೆರೆ	ಅಲೆ	ತೆಗೆ, ಬಿಚ್ಚಿ
ಮಡಿ	ಪರಿಶುದ್ಧತೆ	ಸಾಯು

ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ನಾಮವಾಚಕ ರೂಪದ ಪದಗಳು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾಪದದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಾಡು ಮತ್ತು ನುಡಿ. ಆದರೆ ಮೇಲೆ

^೧ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ‘ಇಂ’ಕಾರವು ಈಗ ರೂಫಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯರೇಖೆಯನ್ನು (ರ) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅರಿ (=ಶತ್ರು) ಮತ್ತು ಹಳಗನ್ನಡದ ಅರಿ (=ತಿಳಿ) ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಇಂದು ಒಂದೇ ಆಗಿಹೋಗಿವೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಕರಡುಪ್ರತಿಯನ್ನು ಓದಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಹರಿಹರೇಶ್ವರರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

^೨ ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ‘ಇಂ’ಕಾರವು ಈಗ ರೂಫಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾಗಾಗಿ ಕೀರು (=ತೆಗೆದುಹಾಕು) ಕೇಳು ಆಗಿದೆ.

ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರುವ ಪದಗಳ ನಾಮವಾಚಕ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮುಂಬರುವ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ^{*} ಖಾಲಿಬಿಟ್ಟೆ ಜಾಗವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾ ಒಂದಷ್ಟು homonymಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಿ. ಎಷ್ಟು ನಾಮವಾಚಕ - ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲಿರಿ?

ಉದಾ : ನಿನ್ನ ಅರಿ(ಶತ್ರು)ಗಳನ್ನು ಅರಿ(ತಿಳಿ).

೧೦. ---ಯಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವನ್ನು ---.

೧. --- ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳೊಡನೆ ---.

೧೧. ಸಾಗರದ ---ಪ್ರ ಅಂದು --- ಗಬ್ಬಾಗಿತ್ತು.

೨. --- ಅರಸನಾಗಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ---ವನೇ?

೧೨. ನನ್ನ ---ಗಾಗಿ ಈ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ---.

೩. ರವೆ --- ಮತ್ತು ಜಕ್ಕುಲಿಯನ್ನು ನಾನು ---.

೧೩. ಕಣ್ಣಿ ---ದು, ಸಾಗರದ ---ಗಳನ್ನು ನೋಡು.

೪. --- ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬೇರನ್ನು ---.

೧೪. ---ಬೇರುಗಳು ಕೊಳೇತು ---ತ್ತಿವೇ.

೫. ಬೆಳಗ್ಗೆ --- ಗಂಟೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ---.

೧೫. ---, ಜೋಡಿ ಹಕ್ಕಿಯಲೊಂದನು ನೀ ಕೊಲ ---.

೬. ಬೋಂಡ ---ಯುವವನು ಕಪ್ಪಾದರೇನು ಬೋಂಡ ---ಯೇ?

೧೬. ಸೋರುತ್ತಿದೆ ಮನೆಯ ---. ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ---.

೭. ---ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳಿಕೊಕರು ---ವರು.

೧೭. --- ಉದ್ದದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಾರವನ್ನು ---.

೮. ---ಭಾಗ ಪಾಲು ಕೇಳಲು ಅವನ --- ಮುರಿದ.

೧೮. ---ಯ ಅಂಚಿನಲಿ ರವಿಯ ಕಿರಣಗಳಂ ---ಯುತ್ತಿದ್ದವು.

೯. ---ಯಲ್ಲಿ ನೀಂತು ತಲೆಯನ್ನು ---ದುಕೊಂಡ.

೧೯. --- ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಬಿಸಿ ಕಾಫಿಯು ---ವುದೇ?

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು homonymಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು (ಮೇಲಿನ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಅಲ್ಲ!) ಈ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿ. ಮೇಲಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪದಕ್ಕೆ ಅದರ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳನ್ನೇಷ್ಟುಳಗೊಂಡ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಲ್ಲಿರಾ?

ಅರಳು	ಉರುಳು	ಪರಿ	ಕನೆ	ಕರ	ಕರೆ	ಕಲಿ
ಕಲೆ	ಕಳೆ	ತೊರೆ	ಪರಳು	ಬಳಿ	ಹತ್ತು	ಹೊರೆ

ಪದವೋಂದಕ್ಕೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗಳು
ಉಂಟಾಗುವುದು ಅಡುಭಾವೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ
ಅನೇಕ homonymಗಳ ಅರ್ಥಗಳು ನಾಮವಾಚಕ -
ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ ಜೋಡಿಗಳಾಗಿರುವುದು
ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ನೇರವು:
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕನ್ನಡ ನಿಷಂಠು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಪ್ರೇ. ಜಿ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬ ಯ್ಯಾ,
ವೌದಲಸೆಯ ಮುದ್ರಣ, ರಂಗಾ. ◇

* ಇಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು 'ಹೋಮೋನಿಮ್‌ಗಳು, ಸ್ಟೋನೋತ್ತಮ ಅಂಜ, ಪ್ರ. ೬೦' ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ.

ದಾರಿತಪ್ಪದ ಮಾತುಕತೆ

ಕಿರಣ್ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ

ಸ್ಯಾನ್ ಕೊನೆ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಈಗ ಈ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ನನ್ನ ಕಚೇರಿಗೆ ನನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸಹೋದರ್ಯೋಗಿ ಒಬ್ಬಜೀ ಕೂಡ ಅವಳ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಚೇರಿ ತಲುಪಿದವೇಲೇ, ನಾನು ಅವಳಿಗೆ ಕಾರ್ ಓಡಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕರ್ನಾಟಕಾನ್ ಮಾಡಿಸಿದೆ ಅಂತ ಎನಿಸಿ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿದೆ: “ನಾನು ಹೇಗೆಹೇಗೋ ಕಾರ್ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಿದ್ದೂ?” ಆದಕ್ಕೆ ಅವಳು “ಹೌದು ನೀನು ತುಂಬಾ ಜಿಗ್ರೋಜಾಗ್ ಅಗಿ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ಆಗ “ಅಯೋ ಅದು ಹೇಗೆ ಅಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಾನು ಈ ತಿಂಗಳಿಂದ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಮಾಡಿದ್ದೆನಲ್ಲ” ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವಳು “ಓಹ್, ನಾನು ಏ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾರು ಜಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನಿ” ಎನ್ನುವುದೇ? ನಾನು ನನ್ನ ಕಾರ್ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವಳು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಾರ್ ಓಡಿಸಿರುವಳೂ ಅದು ಅಪ್ಪನ್ತುತ್ತ ನನಗೆ.

ಹೀಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ಗೆಟ್-ಟುಗೆದರ್ಹನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ “ಅಬ್ಬ, ನನಗೆ ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಹಾಗು ಆಶಾ ಭೋಂಸ್ಲೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರು ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.” ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಒಬ್ಬರು “ಓ, ಲತಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್, ಆಶಾ ಹಾಗು ಉಜ್ಜಾ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಸಹೋದರಿಯರು. ಅವರಿಗೆ ಹೃದಯನಾಥ್ ಮಂಗೇಶ್ಕರ್ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸಹೋದರ ಕೂಡ ಇರುವನು” ಎಂದು ವಿವರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಡುಗಾರ್ಡಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ, ಇಡೀ ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಡ್ಡಮಾತು ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಯ್ತು. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಜೀನ್ ಸೋದರಿ ಇರುವುದು ಅಧವ ಸೋದರಿಸಿರುವುದು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಯ್ತು.

ನೀವು ಮೇಲಿನೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಏನು

ನೋಡುವಿರೆಂದರೆ ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ “ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದ ಒಂದು, ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು” ಎಂದು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು. ಜನರು, ನಾವು ಏನ್ನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೇವೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಬೇರೆಯವರು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವರೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಜನರು ಮುನ್ನಗ್ಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಾವು ಶರು ಮಾಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಗಾದೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ “ಎತ್ತು ಏರಿಗೆ ಎಳೀತು ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎಳೀತು” ಎನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಪವೇ? ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು “ನಾಟ್ ಥಿಂಕಿಂಗ್ ಆನ್ ದಿ ಸೇಮ್ ಲೈನ್ಸ್” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ, ಇದು ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ ಹಾವಾಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ. ಚಳೀಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನ್ ಹೊಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಳೀ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಯಾರಿಗಾದರು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಸಿಗುವ ಸಾಧಾರಣ ಉತ್ತರ “ಓಹ್, ನಿವ್ಯಾ ಬಾಷ್ಟಿನ್ಲೀ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೇ” ಎಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಟಿನ್ ಏಕೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂತೋ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಾಷ್ಟಿನ್ಲೀ ಬಹಳ ಚಳೀ ಇರೋದು ನಿಜ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಇರೋದು ಸ್ಯಾನ್ ಹೊಸೆಯಲ್ಲಿ, ಬಾಷ್ಟಿನ್ಲುಲ್ಲ! ನನಗೆ ಸ್ಯಾನ್ ಹೊಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚಳೀ ಇರುವುದು ಅನೊಂದು ಮುಖ್ಯ; ಬಾಷ್ಟಿನ್ ಇಜ್ಜಂ ವೈಲಿಗಳು ದೂರವಿರುವುದೆಂದು ಮರೆಯಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಮನೆ ಇರುವುದು ಸ್ಯಾನ್ ಹೊಸೆಯಲ್ಲಿ. ಅರ್ಥವಾಯಿತೆ?

ಈ ತರಹ ಮಾತುಕಢಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಿನ, ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲ, ನಾವು ಏನು ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು (ಪಸೆಂಪ್ರೆಕ್ಸ್‌ವ್ರೋ) ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೀಗೆ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತಪ್ಪವ ಹಾಗೆ ಮಾತು ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಹೀಗೆ ನಿಷ್ಪುರೋಜಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಯೋಚನಾಸರಣಿಗೆ

ವಿರೋಧವಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ನಮಗೆ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚಾನೇ ಹೀಗೆ ನೋಡಿ! ಅಲ್ಲ, ನಾವೇನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಯಾರ ಹತ್ತಿರವಾದರೂ ಹೇಳೋಂದು ನಮ್ಮ ನಮನ್ಯ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅನೋಂಡಿದ್ದೇ ಹೀಗೆ ಅಂದುಬಿಟ್ಟಲ್ಲ ಇವು? ಅಫ್ಪರ್ ಆಲ್, ಯಾರಿಗೂ ದುರಾಲೋಚನೆ ಪನ್ನು ಇಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ಕಾರಣವಾದೀತು.

ನಾನು ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಸಂಭಾಷಣೆ ನಮಯುದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಕಂಡರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಾಭವಿರುವುದು ಬಳಿತ. ಈ ಲೇಖನದಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ಹಂಗಿನಲೂ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅದು ಸರಿ. ಈಗ ನಾವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೀವಿ? ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ನೀವು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಏನಾದರೂ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದು, ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಗಡ್ಡೆ ಹಾಲಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹುಯ್ಯಿದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅನೋಽದು ನೀವು ನೆನಪಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ನೀವು ಸ್ಯಾನ್ ಹೋಸ್ ಪಾತಾವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾರಿಗೂ ಬಾಸ್ಟನ್ ವಿಮಾನ ಹತ್ತೋಡಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಡಿ!!! ♦

ಹಾದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು

Pediatric Practice

Rekha Udupa, M.D., FAAP

500 East Remington Drive, Ste. 11
Sunnyvale, CA 94087
www.drudupa.yourmd.com

- Board certified in Pediatrics
- Graduate of Madras Medical College, Chennai

- ❖ Open for new patients
- ❖ Free Pre-natal consults offered
- ❖ Most insurances accepted
- ❖ Saturday Appointments available
- ❖ Kannada, Tulu, Tamil, Hindi spoken

For appointments, call Dr. Rekha Udupa at: **(408) 245 1050**

ಎರಡು ಕವಿತೆಗಳು

ನೇ ನಂ ಶಿವರಾಮಯ್ಯ

ತುಮಕೂರು

ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಕವಿಗು

ನಾನು ಒಬ್ಬ ಕವಿಯು ಎಂದು
ನಾನು ಬರೆದ ಕವಿತೆ ಎಂದು
'ನಾನು' ಎಂಬ ಹೆಸ್ತೆಯಿಂದ
ಹೇಗೆ ಹಿಗ್ಗಲಿ?
ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನಾನು
ಹೇಗೆ ಹೇಳೆಯಲಿ?

ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆ ನಗುವ ಬೀರಿ
ತನ್ನ ಸೊಬಗನೆಲ್ಲ ಬೀರಿ
ಕವಿತೆಗೋಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು
ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಳ್ಳು
ಭಾವಗೀತೆಗವಳೆ ಮೂಲ-
ವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿಳ್ಳು

ಪ್ರತಿಭೆಯೇನು ನನ್ನದಲ್ಲ
ಅಂತರಾತ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿನಲ್ಲ!
ಪ್ರಕೃತಿ ಇತ್ತು ಭಾವವನ್ನು
ಹೊಡಲು ನಬಿದೆನು.
ಪ್ರತಿಭೆ ನಿಕಷದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಿ
ಬಣ್ಣ ಕಂಡೆನು

ಮನವು ಹೆಚ್ಚೆ ಸರಿಯಿದೆಂದು
ಅತ್ಯ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂದು
ಕವನದಂತೆ ಅದನೆ ಬರೆದೆ
ಬೇರೆಯಲ್ಲವು
ಕವನವೆಲ್ಲ ಅದರ ಪಡಿವೆ
ನನ್ನದಲ್ಲವು

ಪಂಪನಿಂ ಕುವೆಂಪುವರೆಗೆ
ಕವಿಗಳೇನಿತೋ ಅವರು ಪೂರೆಗೆ!
ಅವರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು
ಪ್ರಾನ ಜೋಡಿಸಿ
ಅತ್ಯಪೂರೆದುದನ್ನು ಬರೆದೆ
ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ

ಮನೆಯ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ
ತೊದಲು ನುಡಿಯ ಕಲಿತೆನಲ್ಲ
ತಾಯಿ ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತೊದಲ-
ನಿಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದೆ.
ಗುರುವು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಲಿಪಿಯ-
ನಿಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುದನ್ನು
ಎನ್ನೊ ಎಂತೋ ತಿಳಿದುದನ್ನು
ಒಂದಕೊಂಡು ಸೇರಿಸಿರುವ
ಬರಿಯ ಚೆಟ್ಟಿಗಾ!
ಅಂತು ನಾನು ಆದೆ, ಕಣಾ!
ಒಬ್ಬ ಕವಿಗಾ!
◆

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಬಲು ನೊಂದೆ ಭಗವಂತ! ಬಾರ ಕನಿಕರಿಸಿ
ಕಾಯುತಿಹೇನೋ ನಿನ್ನ ಬರವ ಹಾರ್ಜೆಸಿ

ಬಾಳ ಬವಣೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಬಸವಳಿದ ಸಂಸಾರಿ
ಹಸಿದ ಮಕ್ಕಳ ನೋಡಿ ಕೊರಗುವಂತೆ-
ಹೊಲದಿ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿ ಬರಿದೆ ವೋಡವ ನೋಡಿ
ಕರಗಿ ಸೊರಗುವ ದೀನ ಕೃಷಿಕನಂತೆ-

ತುತ್ತ ಕೊಳಿಗೆ ಪರರ ಹೊಲಗಳಲಿ ಹೈಮುರಿದು
ದುಡಿದುಡಿದು ನಡುಮುರಿದ ಕೂಲಿಯಂತೆ-
ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರಲು ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಪಶುಗಳನು
ಕಟುಕನಿಗೆ ಮಾರುತಿಹ ರ್ಯಾತನಂತೆ-

ಶಿಶು ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಲಲನೆಯೊಬ್ಬಿಳ್ಳ ತಾನು
ಪ್ರಸವ ವೇದನೆಯಿಂದ ನರುಳುವಂತೆ-
ದೀಘ್ರೇಕಾಲದ ರುಜೆಗೆ ಬದುಕು ಬೇಸರವಾಗಿ
ನಿಟ್ಟಿಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ರೋಗಿಯಂತೆ-
◆

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಮಹತ್ವ

ಎ. ವಿ. ರಂಗನಾಥ ರಾಘ್ವ

ಚೆಂಗಳೂರು

ನಮಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಯಾಕೆ ಬೇಕು?

ಹಿಂದೆ ಯುದ್ಧಭಾರ್ಯಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿದ್ದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಇವತ್ತು ಏನು ಉಪಯೋಗ ಅನ್ನಬೇಡಿ. ಉಪಯೋಗ ಇರೋದರಿಂದಾನೆ ಈವತ್ತು ಕೂಡ ಗೀತೆ ಉಳಿದಿದೆ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಯತರ ಜನರಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಅಗಿ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸ್ತು ಇದೆ. ಇದೇ ಗೀತೆಯ ಗುಟ್ಟು.

ಇದೇನಷ್ಟು, ಮುಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಗೀತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಅಂತ ಮೂಗು ಮುರಿಯಬೇಡಿ. ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಾನ ಇಹಕ್ಕೂ ಪರಕ್ಕೂ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಧನ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಅಜ್ಯಾನನಿಗೆ ಯುದ್ಧಭಾರ್ಯಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು? ನಮ್ಮ ಯುದ್ಧಭಾರ್ಯಾ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಪೊದಲಸೆಯದಾಗಿ ಗೀತೆ ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಅಜೀಯ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಅಜ್ಯಾನನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ಯಾವ ಸಂಭಾದಲ್ಲಿ? ಒಳಿತು ಕೆಡುಕುಗಳ ಮತ್ತು ಜಯಾಪಜಯಗಳ ನಿಷಾಯಕವಾಗುವ ಯುದ್ಧಾರಂಭವಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ; ಅಜ್ಯಾನ ತೀವ್ರ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯಿಂದ “ನಾನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡೇನು” ಅಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ವ್ಯಾಕುಲಭರಿತನಾದ ಅಜ್ಯಾನನಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಣಿಮಾಡಿಸುವುದೇ ಗೀತೆಯ ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಆದರೆ ಗೀತೆಯನ್ನು ಈವತ್ತು ನಾವು ಯಾಕೆ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಓದಿ ಅಧವ ಕೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ರಿಗೂ ಅಜ್ಯಾನನಿಗೆ ಬಂದಂತ ವ್ಯಾಕುಲ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಪದೇಪದೇ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮಗೆ ಗೀತೇಷದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ; ನಾವು ಮನಸಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕಷ್ಟೇ.

ನಮಗೆ ಅಗಾಗ ಯಾಕೆ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಅಧವಾ ವಿಷಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಅನ್ನೋದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ‘ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ’ ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ,

ಕೆಲವೋಮ್ಮೆ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತೇ ಆಗೋಲ್ಲ. ಆದ್ದು ಏನೋ ಬೇಜಾರು, ಜಿನುಪ್ಪೆ, ವ್ಯಾಕುಲ, ವಿಷಾದ ಭಾವನೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನ ಕಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಕಾದ್ದ ಕಳೆದು ಹೊಡರೆ ಅಧವಾ ಸಿಗದೆ ಹೋಡರೆ ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಬಂದು ಅತೀವ ದುಃಖ ಆಗತ್ತೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಎಂದೆಂದೂ ಸಿಗೋಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದ್ದೆ ಅತೀವ ವ್ಯಾಕುಲತೆ ಅಧವ ವಿಷಾದ ಆಗತ್ತೆ. ಇಂತಹ ಮನೋಪರಿಸಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ ಅಂತ ನೋಡೋಣ.

ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

- ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಏನೋ ಒಂದು ತರಹ ದುಃಖ
- ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ
- ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಶಂಕ್ಯ ಅಧವಾ ನಿರಾಶಾವಾದ
- ಮಾನಸಿಕ ಬತ್ತತಡಗಳು
- ಚಿತ್ತುಕಾರ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ
- ವಿನಾಕಾರಣ ಅಧವಾ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕೋಪ ತಾಪ
- ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಅಧವಾ ಸಾವಿನ ಯೋಚನೆಗಳು
- ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಕಾಣಬುದು
- ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಿಲ್ಲ

ದೈಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

- ಸುಸ್ತು, ಲವಲವಿಕೆ ಇಲ್ಲ
- ನೀಡ್ದ ತೀರ ಜಾಸ್ತಿ ಅಧವಾ ಕಡಿಮೆ
- ಹಸಿವೆನೇ ಆಗೋಲ್ಲ
- ತಲೆ, ಮೈಕ್ರೋಯಿಲಾಲ್ ನೋವು
- ಅಜ್ಞಾನ, ಹೊಟ್ಟೆ ನೋವು
- ತಲೆ ಸುತ್ತು

ಇವಲ್ಲದೆ ದೈಹಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗೂ ನಮಗೆ ತೋರಿದರೆ ಆಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿ ಜಿಷಧಿ ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನಾದರೂ ಕಂಡರೆ, ನಮಗೂ ಅಜ್ಯಾನರೋಗ ಬಂದಿರುವ ಸಂಭವಗಳು ಜಾಸ್ತಿ. ಅಜ್ಯಾನರೋಗಕ್ಕೆ, ಕೃಷ್ಣನ ಜಿಷಧವೇ ನೂಕ್ತ. ಗೀತೆ ಓದಿ, ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದೇ ಆ ಜಿಷಧಿ. ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ. ಅಜ್ಯಾನ

ಮಾಡಿದ್ದ ಅದನ್ನೇ. ಕೃಷ್ಣನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಅರ್ಜುನನ ಮೋಹ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕುಲಗಳು ಹೇಗೆ ದೂರವಾಗಿ, ಅವನು ಯಾದ್ದ ಮಾಡಿ ಜಯಶೀಲನಾಗುತ್ತಾನೋ, ಅದೇ ರೀತಿ, ನಾವು ಜಯಶೀಲರಾಗಿ ಸುಖಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರುತ್ತೇವೆ.

ಗೀತೆಯ ಮೋದಲನೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದ ಅರ್ಜುನ ವಿಷಾದ ಯೋಗ, ನಮ್ಮೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಿರೂಪಣೆ ಅನ್ವಯಕುದು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮೋದಲನೆಯ ಪಾಠ ಗೀತೆಯ ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದ ಸಾಂಖ್ಯ ಯೋಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೀತೆಯ ಸಾರಾಂಶ ಎನ್ನಬಹುದು. ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಜಿಗುಪ್ಸೆ, ವಿಷಾದದಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇದ್ದ ಅರ್ಜುನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಶರಣಾಗತನಾಗಿ ನನಗೆ ದಾರಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇ, ದಾರಿ ತೋರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು, ಜೀವ, ಆತ್ಮ, ಕರ್ಮ, ಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಜ್ಞಾನೋದಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಕಿ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಅರ್ಜುನನ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಯಶೀಲನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಶೈಲೀಕ್ವರ್ತಾ ಅರ್ಥಗಭೀತ ಮತ್ತು ಉಪರ್ಯೋಗಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಗಳು ಗಣನೀಯಾಗಿವೆ.

- ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಕುಲಭಾವ ಅಧಿವಾದು:ಬಿ, ನಮ್ಮೆ ಅಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಹೃದಯ ದೊಬಲ್ಯದ ಸಂಕೇತ; ಈ ಭಾವನೆಗಳು ಇಹದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರದಲ್ಲಿ ಕೇತೀ ತರುವಂತಹವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಕಾರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ನಿರತವಾಗಬೇಕು.
- ಅರ್ಥಹಿಂನವಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯಾಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

- ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಸಂಗತಿಯೂ ನಮಗೆ ಸುಖ ಅಧಿವಾದು:ಬಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ; ಅವೆಲ್ಲಾ ಅಸ್ಥಿರ; ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ನಂಬಿ ಕೇಡಬಾರದು.

- ನಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗುಹೋಗುಗಳು ಭಗವಂತನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕವು; ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ, ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳು ನಮಿತ್ಯಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಅನ್ವಯ ದುರಭಿಮಾನವಷಣ್ಣ ಬಿಡಬೇಕು ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕು; ಮೋಹವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

- ಹುಟ್ಟು ಸಾಪುಗಳೇ ನಿಜವಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ, ಶೋಕ ವ್ಯಾಕುಲತೆಗಳಿಗೆ ಜಾಗಪೆಲ್ಲಿ? - ನಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಭಗವಂತನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ವ್ಯಾಕುಲತೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ; ನಾವು ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ; ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಘರಾಫಲಗಳಿಗಲ್ಲ.

- ಸುಖದು:ಬಿ ಮತ್ತು ಜಯಾಪಜಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು.

- ನಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಜಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೇಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಕೊನೆಯ ಹದಿನೆಂಟು ಶೈಲೀಕಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆ ದೃಂಢಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಅನೇಕ ದಾರಿದ್ರೆಪಗಳಿವೆ. ಶರಣಾಗತನಾದ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಜೀವನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ನಾವೂ ಅರ್ಜುನನಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಶರಣಾದರೆ, ನಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಕುಲತೆಯನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅದೇ ಪರಮಾತ್ಮನು ನಮಗೂ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಣಾಡುತ್ತಾನೆ ಅನ್ವಯದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಅಮ್ಮೆ, ನನ್ನಮ್ಮೆ!

ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಯೇ... ಅಮ್ಮೆ?

ಮರೆತೆಯಾ ನಿನ್ನ ಮಾತ-

“ನಿನ್ನಾಡನೇ ಇರುವೆ, ನನ್ನಾಜೆ!”

ನಾನೇಕೆ ಅಳ್ಳಲಮ್ಮೆ??

ನನಗೇನೂ... ಬೇಕಿಲ್ಲ!

ಬಳಿಗೆಬಾ ಹಿಂತಿರುಗಿ, ಇಗೊ ನನ್ನಾಜೆ!

ಕಳೆವೆ ನಾ ದಿನದಿನವ

ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ನೀ ಕಂಗಳಿಗೆ

ನಂಬಲಾಗದ ಈ ಮನವು

ಹೇಳುತ್ತಿರೆ, “ನೀ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವೆ!!”

-ಪ್ರಭು ಸುಭೂರಾವೆ, ಪಾಲೋ ಆಲೋ, ಕ್ಯಾಲಿಫ್ರೋನೀಯ

ಹಳೆಯ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಕವನ

ಸಂಕೀರ್ತ ಗುರುದತ್ತ

ಹೃದರಾಬಾದ್

ನಾ ಬರೆಯ ಹೊರಟೆ
ಹಳೆಯ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕವನ!

ಯಾರೆಲ್ಲ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ನೀನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿ, ಬರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವೆ
ಅದರಲ್ಲೇನು ಅಂತಹ ವಿಶೇಷ, ಅನ್ನವಿರಿ ತಾನೇ!

ನಾ ಬರೆಯ ಹೊರಟಿದ್ದು ಹಳೆಯ, ಹರಿದ, ರದ್ದಿಯಾದ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ!
ಸರಿ ಮಾರಾಯ ನೀನೂ ಬರಿ...

ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳು ಹೀಗೇ ಬರೆದಿದ್ದು ತಾನೇ
ರಸಭರಿತ ಕಾಪ್ಯ, ಕವನವ ಹೊರ ಹೋಮಿಷಿದ್ದು
ಇಂತಹ ರದ್ದಿ ಕಾಗದದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಹೌದೂ, ನಾನು ಬರೆಯ ಹೊರಟಿದ್ದು ಅದೇ ಹಳೆಯ ಕಾಗದದ ಮೇಲೇನೇ!
ಆ ಹಾಳೆ ಹಾಳಾಗಿ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿ ಸೇರಿದ ಗೋಳಿನ ಕಥೆಯ ಬಣ್ಣಿಪೆ ಕವನ!

ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳೂ, ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಕೊರೆದಿದ್ದಾರೆ,
ಹೊಡೆದು, ತಿದ್ದಿ, ತೀಣಿಕೆ, ಮಸಿ ಬಳಿದು, ಅಳಿಸಿದ್ದಾರೆ!!
ಹರಿದು ಚಿಂದಿ ಚಿಂದಿ ಮಾಡಿ ಮುದುರಿ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಎಸೆದಿದ್ದಾರೆ...
ಮರುಪ್ರತಿಯಾದ ನಂತರ...!!!

ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕವಿ ಹೃದಯವಿದೆ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ
ಸ್ವಂದಿಸುತ್ತಾ, ಭಾವುಕರಾಗುತ್ತಾ ಭಾವನಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾ...
ತೇಲಿ ತೇಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿ ಕಳೆದೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನತಾರೆ...

ಅದರೆ ವಾಸ್ತವದಿ ಹೀಗೆ ಈ ಹಾಳೆಯ ತಿವಿದು, ಚುಚ್ಚಿ, ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಹಿಂನೆ ಕೊಟ್ಟಿ
ಕೊಲೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವ ಮಾಡಿ, ಮರಣ ಶಯ್ಯೆಗೆ ದೂಡಿರುವ...
ಕವಿಯ ವರ್ತನಾಯ ಬಗ್ಗೆ ಕವನ ಬರೆಯ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ!

ನೀನೂ ಕವಿಯಲ್ಲವೇ, ನೀನೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಹಿಂನೆ ಮಾಡುವವನು ಎನ್ನವರಲ್ಲವೇ!?
ನಿಮ್ಮ ಉಹೆ ಸರಿ. ಅದರೆ ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕವನ ಹಳೆಯ ಕಾಗದದ ಮೇಲಲ್ಲ!

ಗಣಕ ಯಂತ್ರದ ಇ-ಹಾಳೆಯಲಿ....!!!

ಬೆಳ್ಗೊಳಿದ ಬಾಹುಬಲಿ

ಅಶೋಕ್ ಹಂಡಿಗೋಳಿ

ಪ್ರೀಮಾಂಟ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋನಿಯ

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಿದ ದೊಡ್ಡಬೆಟ್ಟದ ಹೇಳೆ ಅಂಡ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ಗೊಮ್ಮೆಟನಿಗೆ ಸಾಟಿಯಾದ ಬೃಹತ್ ವಿಗ್ರಹ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾಹುಬಲಿ ವಿಶ್ವದ ಶೀಲಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಕನಾಟಕದ ಅದ್ವೈತೀಯ ಕೊಡುಗೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಗೊಮ್ಮೆಟನಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಮಹಾಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕ ಅಂಧರಘಳಿಬ್ರಹ್ಮವರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಅಶ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಪ್ರರಾಣ ಬಹು ರೋಚಕವಾದುದು. ಪ್ರಥಮ ತೀರ್ಥಂಕರನಾದ ಆದಿನಾಧನೇ ಬಾಹುಬಲಿಯ ತಂಡೆ. ಅಣ್ಣಿ ಭರತ ಪ್ರಥಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಅರೋಧ್ಯೇಯಲ್ಲಿ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೆ ಬಾಹುಬಲಿ ಪೌದನಪುರಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ. ರಾಜ್ಯದಾಖ ಹಿಂಗದ ಭರತ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ತಮ್ಮೊಂದಿರಿಗೂ ತನಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವಿತ್ತ. ಬಾಹುಬಲಿ ಅಣ್ಣಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಂಡಾಯವೆದ್ದ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಲು ಭರತ ಮಹಾ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ. ಅಣ್ಣಿ-ತಮ್ಮ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಇಳಿದರಾದರೂ ತಮಗಾಗಿ ನಾವಿರಾರು ಸೈನಿಕರು ಹೋರಾಡಿ ಪ್ರಾಣ ನೀಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಶಾಸ್ತ್ರಯುದ್ಧ ಬಳಸದೆ ದೃಷ್ಟಿಯುದ್ಧ, ಜಲಯುದ್ಧ, ಹಾಗು ಮಲ್ಲಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಇದೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಬಾಹುಬಲಿ ಅಣ್ಣಿನನ್ನು ಸೋಂಸಿದ. ಸೋತ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಯುದ್ಧದ ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಚಕ್ರಾಯುದ್ಧವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಅದು ಬಾಹುಬಲಿಗೆ ಮೂರು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಹಿಂತಿರುಗಿತು.

ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿಗೆ ಬಹಳ ಜಿಗುಪ್ರಯಾಯಿತು. ಒಡಹುಟ್ಟಿದೆ ಸೋದರರನ್ನು ಪೈರಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ರಾಜ್ಯದ ಮೋಹವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾವ ಅಂಕರಿಸಿ ತಪಸ್ಸಿಗಳಿದನು. ಯುದ್ಧಭಾವಿಯೇ ತಪೋಭಾವಿಯಾಯ್ತು. ಕಾಲ ಸರಿಯಿತು. ದೇಹದ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಹುತ್ತ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮಾಡಬಿ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ ಬಳ್ಳಿ ಕಾಲ್ಪಿಂದ ಹಿಡಿದು

ಬಾಹುಬಲಿವರೆವಿಗೂ ಹಬ್ಬಿತು. ಅನೇಕ ಕಾಲ ಕಳೆದರೂ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ ದೊರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ತಪೋನೇಲ ಅಣ್ಣಿನಿಗೆ ಸೇರಿದೆಯೆಂಬ ಕಲುಷಿತ ಭಾವನೆ ಇನ್ನೂ ಕಳೆದರಲ್ಲಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಉದಾತ್ತ ಪ್ರಾರ್ಥಿವನ್ನು ಅರಿತ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭರತ ಬಂದು ತಮ್ಮನನ್ನು ಪ್ರೋಜಿಸಿದ. ಈ ಭಾವಿ ಯಾರದೂ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿಹೇಳಿದ. ಬಾಹುಬಲಿಯ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ಮಿಸಿದಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ ಬಾಹುಬಲಿಗೆ ಕರುಣಿಸಿತು.

ಬಾಹುಬಲಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥಿ ಜೀವನ ಮಿಷಿಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಯಿತು. ಕವಿ, ಕಲಾವಿದ, ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗುಹೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದ ಬಾಹುಬಲಿಯನ್ನು ಹೊರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ತಂದ ಶೀಯಸ್ಸು ಕನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲತ್ತದೆ. ಗಂಗರು ರಂನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ, ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಗರಾಜ ರಾಜಮಲ್ಲಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಭಾಮುಂಡರಾಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನೋಭುದ್ಧಿಯವನಾಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ತಾಯಿ ಹಾಗು ಗುರು ನೇಮಿಂಜಂದ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಿದ ದೊಡ್ಡಬೆಟ್ಟದವೇಲೆ, ಏವತ್ತೊಂಟಿವರೆ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಭವ್ಯ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಶೈವ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿಂದ ಉಗರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಹೊಸ ಗೊಮ್ಮೆಟ ಶಕೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಬಾಹುಬಲಿಯಂತಹೇ ಗೊಮ್ಮೆಟ, ಗೊಮ್ಮೆಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವಿಜ್ಯಂಭಜಣೆಯಿಂದ ಮನ್ಸುಕಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಬೆಳಗೊಳಿದ ನಂತರ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹರಡಿತು. ಬಾಹುಬಲಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಾಕ್ತ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅವಾರ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಹಲವಾರು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುವ, ಸರ್ವೋಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತಣೆಸುವ, ಒಂದೇ ನೋಟದಲ್ಲಿ ‘ಅದ್ಬುತ’ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಗರಿಮೆಯಾದ ಬೆಳಗೊಳಿದ ಭವ್ಯ ಬಾಹುಬಲಿಗೆ ನವೋನ್ನಮ: ♦

ಬೆಳ್ಳೊಮೃಟ್

ಡಾ. ಮೈ. ಶ್ರೀ. ನರಸ್ಯಾರಾಜು
ಪೂರ್ವಪೋಮೆಕ್ಕೆ, ಪೇರಿಲ್ಯಾಂಡ್

ರಾಗಮಾಲಿಕೆ, ಆದಿತಾಳ

ರಾಗ: ಶಂಕರಾಭರಣ

ಪ್ರೇಮಿಕೆಯ ಮನವನು ಮುಗುದಗೊಳಿಸುವ,
ಯೋಗಿವಯ್ರಾರ ಕಣ್ಣ ತಣಿಸುವ,
ಬೆಳ್ಳೊ ಸುಖಿನ, ಬಿಳಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ಗೊಮೃಟ್,
ಗಗನ ಮುಟ್ಟುವೆನೆಂದು ಬೆಟ್ಟವೇರಿಹೆಯೋ?
ಜಗವ ನೋಡುವೆನೆಂದು ಬೆಟ್ಟವೇರಿಹೆಯೋ?
(ಪಲ್ಲವಿ)

ರಾಗ: ಅತಾಣ

ಬೆಳ್ಳೊಳಿದ ಬದಿಯ ಬೆಟ್ಟವನೇರ,
ನಿನ್ನಾಳ್ತನದ ರೀವಿಯ ತೋರಿ,
ಮುಗುಳಿನಗುತ ಮಂದಹಾಸವ ಬೀರಿ,
ಅದೆಪ್ಪು ಯುಗಗಳ ಕಳಿದೆ ಗೊಮೃಟೀಶ?
ಅದೆಂತು ಹೊನದಿ ಕಳಿದೆ ಸುಂದರೀಶ?
(ಜರಣ-೧)

ರಾಗ: ಹಿಂದೋಳ

ವಿಶಾಲ ನೀಲಾಂಬರವೆ ನಿನ್ನ ಉಡಿಗೆ,
ತೋಳನೇರಿಹ ಕಲ್ಲುಬಳ್ಳಿಯೆ ನಿನ್ನ ತೋಡಿಗೆ,
ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಾಕಾರ ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಾ ಕವಚ,
ನಿನ್ನ ನಗೆಮೋಗವೆ ನಮಗ್ಕೂರೆಯ ಕರೆಯು,
ಆಕಣಣೆಯು ನಿನ್ನ ಮುದ್ದು ಮುಗದಾವರೆಯು.
(ಜರಣ-೨)

ರಾಗ: ಕಾಂಡಿ

ಜೀವಕಳೆಯಿತ್ತು
ಆ ಶಿಲ್ಪವಯ್ಸನೆ ಧನ್ಯ,
ಅವನ ಮುಂದೆ ನೀನೆಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ,
ಅಂಥವನ ಜನುಮಾತನು ಅನ್ಯ,
ಆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಲೀಲೆಯೆ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ
(ಜರಣ-೩)

ಚಿತ್ರ: ಸುಜರಿತ

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಈ ಕವನ, ಮೈ. ಶ್ರೀ. ನರಸ್ಯಾರಾಜ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಬರೆದದ್ದು. ಅವರ ತಂಗಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾಗಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಹಲವಾರು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದು. ತಂಗಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷ ವಸಂತಲಪ್ಪೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದು. ಅವರೂ ಅಲ್ಲದೆ, ವಸಂತಲಪ್ಪೆಯವರು, ಶ್ರವಣಬೇಳಗೊಳಿದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭವೇಂದರಲ್ಲಿ, ಗೊಮೃಟ್ ಟೇಶ್ವರನ ಸಸ್ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕವನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜ್ಯೇಂಸ ಸ್ಟ್ರೀಲಿನಿಗಳಾದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷ್ಯಾರಕರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ತಾವರೆಕೆರೆ ಜಾತ್ಯೋರ್ಯಲ್...^೨

ಶ್ರೀವತ್ಸ ದುಗ್ಂಡಪ್ಪರ
ಸನ್ನಿವೇಶ

ಉರಿನ ಜನ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ
ಬೆದರಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ

ನೋಡಿ ಕೊಂಬ ಹೋರಿಯನ್ನು,
ಬೆದರಿ ಹಾರಿ ಮೋರಿಯನ್ನು,
ಸೇರಲಿಲ್ಲ ಗೋರಿಯನ್ನು,
ಎಂದುಕೊಂಡ ಸೂರಿಯನ್ನು,

ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಗುಟುರು ಹಾಕಿ,
ಪಂಚೆ ಎಳೆದು ನೆಲಕೆ ನೂಕಿ,
ರಷ್ಟನೆಂದು ಬಾಲವೆತ್ತಿ,
ತನ್ನ ಬೆನ್ನ ಬಾರಿಸೆತ್ತಿ,

[] *

ಪನೆಯು ಆರುವಂತೆ ಬೆದರಿ
ಚೆದುರಿ ಎಲ್ಲಾ ಓಡುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ,
ಉರಿನ ಜನ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ
ಅಂಜಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ,

ತೇರನೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನ,
ಕಾಲಕೆಳಗೆ ಸಿಲುಕಿದವನ
ಮೇಲೆ ನಿಂತ ವಾದ್ಯದವನ
ಆತುಬಿದ್ದ ಭತ್ತದವ,

ಶಲ್ಯವೆಲ್ಲಿ ತಗುಲಿತೆಂದು
ಮಾಡಿಗೆ ಭಂಗ ಬರುವುದೆಂದು
ದೂರದಲ್ಲೀ ಹೂವನೆಸೆದು
ಕೈಯ್ಯ ಮುಗಿವ ಶ್ಯಾಮನಜ್ಞ,

ಬೇಕು ಬೊಂಬೆಯೆಂದು ಹತವ
ಹಿಡಿದ ಪುಟ್ಟು ಶಾರದೆಯೆ
ಜಡೆಯ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಬಿಂಕ ಮುಡಿದ ಪಂಕಜಮ್ಮು,

ಜೋಕಾಲಿ ಮೇಲ್ ಹೊಂಗ್! ಎಂದು
ಕಾಗುವವರ ನೋಡಿ ನಕ್ಕ
ದೂರ ಕುಳಿತು ಹೆಟ್ಟಿ ಹೋಲೆವ
ಬಕ್ಕ ತಲೆಯ ಹೋಲೆಯ ಮಾದ,

ಮುನಿದ ಮರುಳ ನೋಡಿ ಬೆವರಿ
ಜೀವದೊಲುಮೆ ಉಕ್ಕ ಹರಿಯೆ
ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಮೇಲು-ಕೀಳೋ?
ಜಾತಿಯಿನ್ನ ಧೂಳ ಕೆಳಗೊ!

ಪನೆಯು ಆರುವಂತೆ ಬೆದರಿ
ಚೆದುರಿ ಎಲ್ಲಾ ಓಡುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ,
ಉರಿನ ಜನ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ
ಅಂಜಿ ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ್ಲಿ,

ರಷ್ಟನೆಂದು ಬಾಲವೆತ್ತಿ
ಮತ್ತೆ ಬೆನ್ನ ಬಾರಿಸೆತ್ತಿ,

ಬಾಲವೋಂದು ಬವಜೆಯೆಂದು
ಕಡಿವ ಜೀನಿಗಾಗ ಅರಿವು!
ಜೀನು ಅಗೋ ಬಿದ್ದಿತೆಂದು
ಹೋರಿ ಸುಮ್ಮಾಯಿತಂದು!

* ಸೂರಿಯ ಪಂಚೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಜನ ‘ಹೊಂಗ್!’ ಎಂದು
ಕಿರುಚಿದ ಭಾಗವನ್ನು, ಲೇಖಕನೂ ಹೋರಿಯಿಂದ
ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಓಡುತ್ತಿದುದರಿಂದ, ಈ ಕವನದಲ್ಲಿ
ದಾಬಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ♦

ಕೋರೆಪ್

ಮಂಜುಳಾ ವಿಶ್ವನಾಥ್

ಮಿಲ್ಲೀಟನ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಕೋಪವೇಂಬುದು ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಡುರಿಸಬೇಕಾದ ಮನಸ್ಸಿಗಿಂತ. ಬೇರೆಯವರು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗದ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಾಗಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗಲಾಗಲೀ, ಕೋಪ ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಇದು ಆರಿಷ್ಟದ್ವಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಕೋಪವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲದೆ ಮನ ಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಪರಿಣಾಮಗಳು ವಿವರಿತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೋಪವೇಂಬುದನಧರ್ಮಸಾಧನ ಎಂಬಂತೆ ಕೋಪ ಅನಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಎಡಗೊಡುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಹೌರಾಣಿಕ ಕಥ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ದೂರವಾಸ ಮನಸಿಯ ಕೋಪದಿಂದ ಶಾಕುಂತಲಾ ನಾಟಕದ ಶಕುಂತಲೆ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅಪಮಾನಗಳು ವಣಿಕನಲಸದಳ. ಪಾಂಡವರ ಪತ್ನಿ ದ್ರುಪದಿಯ ಕೋಪವನ್ನು ತಣಿಸಲು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಯುದ್ಧವೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲವೆ? ಇದರಿಂದಾದ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು ವಿವರಿತ.

ಕೋಪ ಬರುವುದು ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿವಾಯ್ಯ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಹೋದಲ್ಲಿ ಹೋದಂತೆ ಹರಿಯಗೊಡದೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಾಗದಂತೆ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಜಾಣತನ. 'ಸಿಟ್ಟಿ ಬಂದಾಗ ಹತ್ತೆಣಿನು' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ತುಂಬಾ ಕೋಪ ಬಂದಾಗ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದೆಯಬೇಕು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಡಿದ ಮಾತುಗನ್ನು ಒಡೆದ ಮತ್ತಿನಂತೆ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಕೋಪಬಂದಾಗಲೂ ಸಹ ಆತುರದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲದೆ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಪತಿಪತ್ತಿಯರು ಪರಸ್ಪರ ಕೋಪಗೊಂಡು ಜಗತ್ವಾಡುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೂ ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೋಮೈ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ

ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪತಿಪತ್ತಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅಥವಾ ಕೋಪತಾಪಗಳನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ (ಮಕ್ಕಳ ಗೈರುಹಾಜರಿಯಲ್ಲಿ) ಚರ್ಚಿಸಿ ಒಮ್ಮೆತಾದ ತೀವ್ರಾನನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಶೀಷ್ಟಕೋಪಿಗಳು; ಇವರಿಗೆ ಮೂರಿನ ತುದಿಯಲ್ಲೇ ಕೋಪ. ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಇವರು ತುಂಬಾ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ರೀತಿ ಪ್ರಮಾದಕ್ಕೆ ಎಡಗೊಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೋಮೈ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಬಡ್ಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಮುಂದೂಡಲ್ಪಡುವ ಅಥವ ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋಗುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಬಹುದು. ಇಂತಹವರು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೋಪವನ್ನು ಸಂಭಾಳಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವೋಮೈ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಜೊತೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ (ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಲಿಂಗ್) ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ತಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ.

ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ಕೆಲವೋಮೈ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಡಿಸದೇ ಹೋದಾಗ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಕೂಡದೇ ಹೋದಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮನ ಬಂದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೋರಿಗಿನವರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಯಿರಿಗೆ ಅವಮಾನವಾಗುವಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದ್ದರಿಂದ ಕೋಪ ಅವರ ಮೇಲೆ ತುಂಬಾ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ತಂದೆತಾಯಿಯರು ತಾವೂ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಉಪವಾಸವಿರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ವಿವರಿತಕ್ಕೆ ಎಡಗೊಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುನಯದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಯಹೇಳಿ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಅಗದಂತೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಹನೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನ ಅಗತ್ಯ. ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಯರಿಗೆ ಇದು ತುಂಬಾ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯ. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಅದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ, ವಿಪರೀತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೆಕ್ಕೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ದಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟೆ ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡವರಾದವೇಲೆ ತುಂಬಾ ಕೋಟಿಷ್ಟರಾಗುತ್ತಾರಂತೆ! ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು.

ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಗಳ ವೃತ್ತಾಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಖಿನ್ನತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನಾವರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸಣ್ಣವುಟ್ಟೆ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ಕೋಪಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ ತಮ್ಮಲ ಕೋಪದ ರೂಪವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮುಸುಮ್ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಮೇಲೂ ಕೂಗಾಡುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ಜನರು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಅವಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುನಯಿಸಿದ ವರ್ತಿಸಿ, ವಾಗ್ವಾದ ಮತ್ತು

ಜಗಳಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನಕರ ಜೀವನ ಸಿಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮಹಿಳೆಯರು ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದಂತಹ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಬಹುದು. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮನೋಷ್ಟೇದ್ಯರ ಜೊತೆ ಮಾತುಕೆತೆಯ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸನ ದುಗುಡ, ಖಿನ್ನತೆ ಇವುಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿ ಕೋಪದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಜೀವನ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಿವೇಚನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾಶಕ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದುಭಿಲತೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನುರುತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ನೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು (ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮೂಲಕ) ಕೈಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕೋಪ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಳಿದರೆ, ಅವರಿಗೂ, ಅವರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೂ ಜೀವನ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ. ಹಾಗೂ ಇದು ಎಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಹೌದು. ♦

“ಹಚ್ಚೇವು ಕನ್ನಡದ ದೀಪ
ಕರುನಾಡ ದೀಪ ಸಿರಿಮುಡಿಯ ದೀಪ
ಒಲವೆತ್ತಿ ತೋರುವ ದೀಪ”

ಉತ್ತರ ಕ್ಯಾಲಿಫ್ರೋನೀಂಯದ ಕನ್ನಡದ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ
ನಮ್ಮ ಶುಭ ಹಾರ್ಮೆಕೆಗಳು

ಸುಧಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಧರ್

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಸ್ತೃಯ

ಅಲಮೇಲು ಅಯ್ಯಂಗಾರೆ

ಸಾರಥೀಗ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋನಿಯ

“ಜಗದ ಹೊರೆಯನ್ನುಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿರುವ
ನನ್ನ ಭಜಬಲ ಮತ್ತಾರಿಗುಂಟು?” ಪ್ರಶ್ನಿಸಿತು ಭೂಮಿ.

“ನೆಲ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಮೇಲೇರಿ ನಿಂತಿರುವ
ನನಗಿಂತಲೂ ನೀ ಮಿಗಿಲೇ?”
ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಸೆಯಿತು
ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟುವಂತಿದ್ದ ಗಿರಿಶಿಲರ

“ಮರುಳೇ, ನೀನೆಷ್ಟೇ ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಿದರೂ
ನಿನೆನ್ನಡಲಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಮೀರಿ ಬೆಳೇವ
ನನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಣೆಯುಂಟೇ?”
ಬೀಗಿತು ಗಗನವ ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವಂತಿದ್ದ ರೆಡ್ಡೆವುಡ್ ಮರವೋಂದು
ಮರದಡಿಯ ಬಿಲದಿಂದ ಜಿಗಿದ
ಮರಿ ಅಳಿಲೊಂದು ಸರಸರನೆ ಆ ಮರದ
ತುತ್ತತುದಿಗೇರಿ, ಹೈನ್ ನಟ್ಟಿಗಳ ಸವಿದು
ಹೊಟ್ಟಿ ತೂರಿತ್ತು ಭೂ, ಗಿರಿ, ಮರಗಳತ್ತ:

ನಕ್ಕಿತು ಪ್ರಕೃತಿ ತನ್ನ ವಿಸ್ತೃಯಕ್ಕೆ
ತಾನೇ ತಲೆಡೂಗುತ್ತ

ಶಂಖದಿಂದ ಬಂದರೇನೇ ತೀರ್ಥ!

ಅವನು: ಲೇ! ಹೂಕ್ಯಾಪ್ಪ, ಒಂದು ಲೊಟ್ ಕಾಫಿ ಮಾಡೆ ಬೇಗ, ತಲೆ ನೊಬ್ರೆ ಬಂದಿದೆ, ಇವತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಾಸ್ ಇಂಪ್ಲೋವ್ ಯುವರ್ ಸೆಲ್ಫ್ ಅಂದ ಕಣೆ.

ಅವಳು: ರಿ! ಅದೇನು ಮಹಾ ಬಿಡಿ, ನಾನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಹೇಳೋದನ್ನ ಅವರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ದಿನ ಹಾಗೊಂದು ಸಲ
ಅಂದಿದಕ್ಕೆ ಕಿವಿಯಿಂದ ತಲೆಗೆ ಹೊಗ್ಗಿಡ್ತೇನೋ ನೊಬ್ರೆ ಇವರಿಗೆ...ಶಂಖದಿಂದ ಬಂದ್ರೇನೇ ತೀರ್ಥವೇನೋ ಸಾಹೇಬಿಗೆ!

-ಸುಧಿ ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಳಿವು-ಉಳಿವು

ಸುತ್ತುದೀಪ್ತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಾ ವಿಭಾಗ

ಅಳಿವು-ಉಳಿವಿನ ಮಧ್ಯೆ ತೊಳಿಲಾಡಿಹುದು ಜೀವ-
ಜಗದಂಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಗ್ರ ವ್ಯಾಧಿಯಲ್ಲಿ;
ತಿಳಿವಿಗರಿಯದ ಗೂಢ ತಾಮಸನ ಹಿಡಿಯೋಳಗೆ-
ವೋಗಬಾಡಿ ಮುದುಡಿಹುದು ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ.

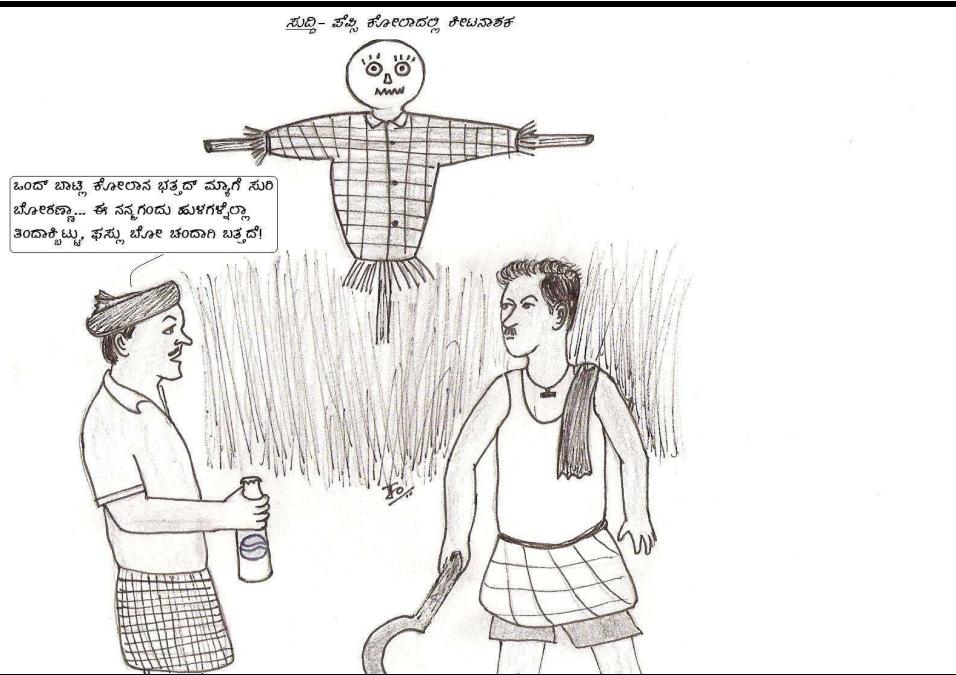
(ಇ-ಡಿಸೆಂಬರ್-೨೦೦೫)

(೦೪-ಮಾರ್ಚ್-೨೦೦೬)

ಒಂದು ಪಯಣದ ಆದಿ, ಮುಗಿಯಿತಲೊಂದಯನ,
ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿಂದ ಮನಸು, ಮನುಕು ನಯನ;
ಮಬ್ಬಗಿರಲು ಬಿಂಬ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಫಲನ,
ತಬ್ಬಲಿಯು ನಿನನರಸಿ ಹೊರಟಿ ಗಮನ.

ಗಾಳಿ ಗೋವುರದಲ್ಲಿ ನಿನನಚಿಂಸಿದೆನೇನು?
ಬಾಳುಪೆಯ ಒಡವೆಯನೇ ಏಕೆ ಕಿತ್ತೆ?
'ತಾಳುವಿಕೆಗಿಂತನ್ನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ' ಹಂದಿರಲು-
ಬಾಳೆಯೆಳೆ ಸುಳೀಯೊಂದನೇಕೆ ಸುಟ್ಟಿ?

ಸವಾಳಂತರ್ಯಾಮಿಯನೇ, ಸವರ್ಚಜ್ಞ, ಶೈಷ್ವನೇನೇ,
ಅರಿವಿಗರಿಯದ ಕಾರ್ಯವೇಸಗಬಹುದೆ?
ಸವರ್ಚೋಕದ ಶಕ್ತಿ ನೀನೆಂದು ಒಪ್ಪಿರಲು-
ಆನೆ-ಭರವಸೆಗಳನೇ ಹಿನುಕೆಬಹುದೆ?

ಹಿಂದೂಸ್ತಾನೀ ಕವಿತೆಗಳು

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ಡಾ. ರವಿ ಗೋಪಾಲರಾವ್

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

(ಹಿಂದೂಸ್ತಾನೀ ಗಾಯನದ ವ್ಯಾಲೋಗಳಲ್ಲಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣರ ನಡುವಿನ ಪ್ರಣಯ ಹಾಗೂ ವಿರಹಗಳ ಕಲಪ್ರಯೋಗ ಜೀವನ್ನಿಗೆ ಅಂತಹ ಸೇವೆ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಭಾವಾನುವಾದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ)

ಹುಟ್ಟಿಮೆಯ ಹೋಳಿ

ಸವಿ ಪ್ರಿಯತಮನಿಂದು
ಹೋಳಲು ಬಿಡೆ ವಿದಾಯ
ಮರುಳುಮಾಡುವನಿಂದು
ಬಳಸಿ ನನ್ನೆಲ್ಲ ಸೊಂದಯ್ಯ
ನನ್ನೊಡನಾಡಲು ಹುಟ್ಟಿಮೆಯ ಹೋಳಿ

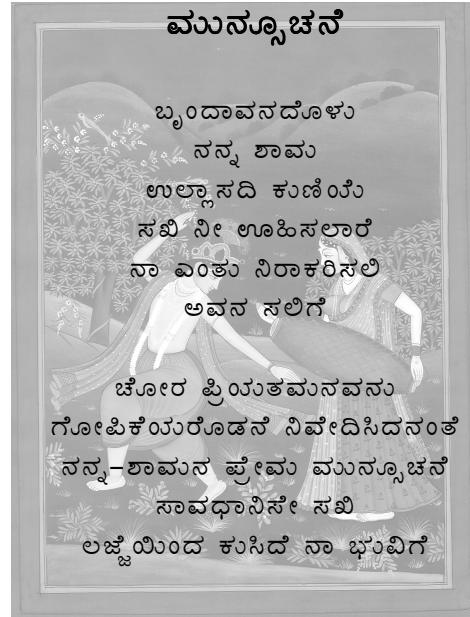
ಹನನ್ನು ಶಾಮನ
ನಿಭಯದಿ ಸಿಂಪಡಿಸೆ
ಕೇಸರಿಯ ಪಿಡಕಾರಿ

ಲಜ್ಜೆ ತೋರೆದು ಬಣ್ಣಿವನೋರೆಸೆ
ಸವಿ ನೀ ಅಳಕಿಸದಿರೆ
ಮುರಾರಿಯ ಮುಖಾರವಿಂದವ

ರಾಧೆಯ ಅಳಲು

ಕೇಳುವವನೆ ನನ್ನ ಗಿರಿಧಾರಿ
ನಗನಗನುತ್ತಲೇ ಕೈ ಹಿಡಿದೆಳವನು
ಬೇಡಿದರು ನನ್ನೀ ಉಮ್ಮೆಳ ಅರಿಯನು

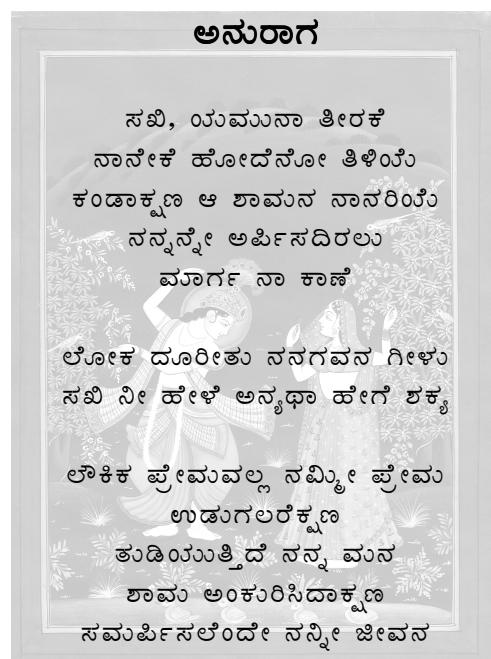
ನಟಿಸಿ ನಟಿಸಿದನೆಲ್ಲರೆದುರು
ತಾ ನಿಜ ವಿನಮ್ಮ ಮೂರುತ್ತಿಯೆಂದು
ನಾವಿಶಾಂತ ನಂಬುವರೆಲ್ಲರು
ಸಂಯೋಜಕ ಶಾಮನ
ವಾದ ಸರಣಿಯನ್ನು
ನಿಲಿಸುವವನೇ ಈ ತಂಟಕೋರ
ಕೇಳುವರಾರು ರಾಧೆಯ ಅಳಲನ್ನು

ಮುನ್ಸೂಚನೆ

ಬೃಂದಾವನದೊಳೆ
ನನ್ನ ಶಾಮನ
ಉಲ್ಲಾಸದಿ ಕುಣಿಯೆಂ
ಸವಿ ನೀ ಉಹಿಸಲಾರೆ
ನಾ ಎಂತು ನಿರಾಕರಿಸಲೆ
ಅವನ ಸಲಿಗೆ

ಕೋರ ಪ್ರಿಯತಮನವನು
ಗೋಪಿಕೆಯರೊಡನೆ ನಿವೇದಿಸಿದನಂತೆ
ನನ್ನ-ಶಾಮನ ಪ್ರೇಮ ಮುನ್ಸೂಚನೆ
ಸಾವಧಾನಿಸೇ ಸವಿ
ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕುಸಿದೆ ನಾ ಭುವಿಗೆ

ಅನುರಾಗ

ಸವಿ, ಯಂತುನಾ ತೀರಕೆ
ನಾನೇಕೆ ಹೋದನೋ ತಿಳಿಯೆಂ
ಕಂಡಾಕ್ಷಣ ಆ ಶಾಮನ ನಾನರಿಯೆಂ
ನನ್ನನ್ನೇ ಅಹಿಸದಿರಲು
ವಾಗ್ನ ನಾ ಕಾಣೆ

ಲೋಕ ದೂರಿತು ನಂಗವನ ಗೀಳು
ಸವಿ ನೀ ಹೋಳೆ ಅನ್ಯಧಾ ಹೋಗೆ ಶಕ್ಕಿ

ಲೋಕ ಪ್ರೇಮವಲ್ಲ ನವಿನ್ಯೇ ಪ್ರೇಮ
ಉಡುಗೆಲರೆಕ್ಷಣ
ತುಡಿಯಂತಿದೆ ನನ್ನ ಮನ
ಶಾಮು ಅಂಕರಿಸಿದಾಕ್ಷಣ
ನವಹಿಸಲೆಂದೇ ನನ್ನೀ ಜೀವನ

NEW INDIA BAZAR

BEST QUALITY
FRIENDLY SERVICE
UNBEATABLE PRICES

YOUR ONE STOP
FRIENDLY NEIGHBORHOOD
GROCERY STORE

5 LOCATIONS TO SERVE YOU

SANTA CLARA

2213 El Camino Real, Santa Clara, CA 95050
(408) 249-2599

SUNNYVALE

460 Persian Dr., Sunnyvale, CA 94089
(408) 744-0777

SUNNYVALE

1340 S. Mary Ave., Sunnyvale, CA 94087
(408) 530-9555

MILPITAS

438 S. Main Street, Milpitas, CA 95035
(408) 262-5300

AND
NOW
AT

DUBLIN

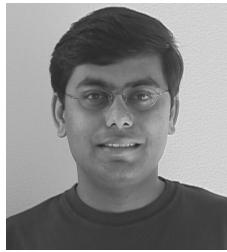
4552 Dublin Blvd., Dublin, CA 94568
(914) 875-1692

ಹೊಸ ವರುಷದ ಹಾಧಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು

**FRESH VEGETABLES AVAILABLE AT ALL
LOCATIONS WITH LOWEST PRICES**

E-mail: nibazar@aol.com

ಕಂದನಿಗೆ

ಸುಧಿ ಬೆಂಗಳೂರು

ಸ್ವಾನ್ ಹೊಸೆ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋನಿಯ

ಆಗಮನ

ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿರಿಸಿ

ಆಗಮನ ಇಂತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ

ಮುಂಚೆ ಬಾರದೆಯು ವಿಳಂಬ ಮಾಡದೆಯು

ಕೆಗಷ್ಟೆ ಮಗುವು ಹುಟ್ಟಿಹುದು

ಹೊರಗೆ ಬಂದೊಡನೆ ಬಂದೆನೆಂದು

ಅತ್ತು ತಾನೆ ಪೋದಲು ಸಾರಿಹುದು

ಹರುಷ ತಂಬಿಸಿ ಅಪ್ಪ ಅಮೃತ

ಎದೆಯು ಉಕ್ಕಿಸಿಹುದು

ಕೇಳಿಮೃತ ನೋಡಣಿ ಅತಿಮುದ್ದು

ಮಗುವ್ವೋಂದು ನಮಗಿಂದು ಹುಟ್ಟಿಹುದು

ಬಂದು ಹೊಸ ಹಬ್ಬವ ತರುತಿಹುದು

ಸಾಲು ಮರದ ತೋರಣ ಹಸಿರಿಹುದು

ಗಿಡದ ಏಳೆ ವೋಗ್ಗಳು ಹೂವಾಗಿಹುದು

ಹೊನ್ನೆ ಬಾನಕಿರಣವು ಅರತಿ ಬೇಳಿಗಿಹುದು

ನಣ್ಣೆಲೆಗಳು ಗಾಳಿಗೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿಹುದು

ಹಕ್ಕಿಗಳ ದನಿ ಮಂತ್ರ ಘೋಷಿಸಿಹುದು

ತನ್ನ ಅಳುವಲಿ ತಾಯಿಯ ಕರೆದಿಹುದು

ಅಪ್ಪನ ತೋಳ ತೊಟ್ಟೆಲಲಿ ತೂಗಿಹುದು

ನಮ್ಮ ಬದುಕ ವೇಗವ ತಡೆಹಿಡಿದಿಹುದು

ನೋಡ ಬಂದ ಮಂದಿಗೆ ಮುದ ನೀಡಿಹುದು

ನಮ್ಮವರ ಸ್ವೇಹಿತರ ಬೆರಳ ಹಿಡಿದಿಹುದು

ಮುದ್ದೆಂದು ಎತ್ತಲು ಬೆಣ್ಣೆಯಂತಿಹುದು

ಮುತ್ತ ಚಿನ್ನ ರನ್ನಕಿಂತ ಖಿಗಿಲಿಹುದು! ◇

ನೂರಾದರೂ

ಜನಿಸಿ ಸಣ್ಣ ದೇಹದಲಿ

ವರಿಳಿಯೋ ಎದೆಯು ಉಸಿರಲಿ

ಅಪ್ಪ ಅಮೃತ ರೂಪದಲಿ

ಅಕ್ಕರೆಯು ತಂಬಿದ ಹೆಸರಲಿ

ರೇಶಿಪೆಯ ಮೆದುವಲಿ

ಕರಿಪೋಡದ ಶಿರದಲಿ

ಮುಗಿಲಗಲ ಹಣೆಯಲಿ

ತಾವರೆ ವೋಗದ ಜೆಲುವಲಿ

ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಕೆಣ್ಣಿಗಳಲ್ಲಿ

ಕೆಣ್ಣಂಚ ಗರಿ ರೆಪ್ಪೆಗಳಲ್ಲಿ

ಹೊನ್ನ ಕಿರಣದ ನೋಟದಲಿ

ನಗಲು ಮೂಗ ತುದಿಯಲಿ

ಕೆಂದಾವರೆ ದಳ ಕೆನ್ನೆಯಲಿ

ಬಾನಬಿಲ್ಲು ಬಾಗಿ ತುಟೀಯಲಿ

ಬುಬಿಯೆಂಬ ಗಲ್ಲುದಲ್ಲಿ

ಕಿರುನಗೆಯ ಸಿರಿಯಲಿ

ಕಿರುನಿದ್ದೆಯ ಸುಖದಲಿ

ಮುಂದೆ ಬಂದದ್ದು ಬರಲಿ

ಇರುಳಿರಲಿ ಬೇಳಿಕಿರಲಿ

ಅದು ಕನಸಿರಲಿ ನನಸಿರಲಿ

ನಿಂತಿರಲಿ ಒಡುತ್ತಿರಲಿ

ಕಡೆಗೇ ಹೂನಗೆ ಎಂದೂ ಇರಲಿ

ನೂರಾದರು ಅರಳುತ್ತ ರಳುತ್ತಿರಲಿ! ◇

ಸಂಜೀಯಲ್ಲಿ

ಅಪ್ಪ ಬಂದೊಡನೆ ಕೈಬಿಡಿದು ಕುಣಿಯುತ

ಜಂದದ ನಗೆಯಲಿ ಮಿನುಗುತ

ಅಮೃತೀಟ್ಟೆ ಬಾಯುತ್ತು ತಿನ್ನುತ

ಅಂಬೆಗಾಲು ವೃಟ್ಟಹೆಜ್ಜೆಯಲಿ ರಂಜಿಸುತ

ಪದಕೆ ಅರಳಿ ಕೇಕೆ ಚಪ್ಪಾಳಿ ಹಾಕುತ

ಬಟ್ಟೆ ಅಂಚಿನ ಟ್ಯಾಗನು ಹಿಡಿದಾಡುತ

ಗೋಡೆ ಕುಚೆಕಾಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೇಳುತ

ತಾತ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕೂಗಿ ನುಡಿಯುತ

ಆಡಿ ಆಯಾಸದಲಿ ಕಣ್ಣಿಜ್ಜುತ

ಅಪ್ಪನ ಹೆಗಲಲಿ ಹಾಡಿಗೆ ಮಲಗುತ

ತೊಟ್ಟೆಲಿಗೆ ಇಳಿಸಲು ತಟಕ್ಕನೆ ಏಳುತ

ಅಮೃತ ಕಾಣದೆ ಅತ್ತ ಕರೆಯುತ

ಮತ್ತೆ ಮಲಗದೆ ಹಟ ಮಾಡುತ

ಅಮೃತ ಎದೆಯ ತಟ್ಟಲು ಸುಮೃನಾಗುತ

ಅವಳ ಲಾಲಿ ಜೋಗುಳ ಅಲಿಸುತ

ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಹೊರಳಾಡುತ

ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪೆಗಳೆರಡು ಸೇರುತ

ಇರುಳಿನ ತೆರೆಯನು ಜೊತೆಗೆ ಎಳೆಯುತ ◇

ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌-ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ

ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಹುಲಿಕಲ್

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದರ್ಶಿ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂಲಕೃತಿಯ ಅಶಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರದಂತೆ, ಅದರ ಸಕಲ ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರೆಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ವಿಧೇಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಪ್ರಸರಿಸುವುದು ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಅನುವಾದ ನಡೆದು, ಮೂಲಕೃತಿಯ ಲಾಭ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ನಾಲ್ಕು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಅವುಗಳೊಂದರೆ, ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ, ಅದನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಹಂಬಲ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಳ್ಳಿ ಅನುವಾದಕ, ತನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಡಿಸಲು ಉತ್ಸರ್ಹಾಗಿರುವ ಮೂಲ ಲೇಖಕ ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಅನುವಾದಿತ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಳ್ಳಿ ಪ್ರಕಾಶಕ. ಇಂತಹ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶ.

೧. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯ ರಚನೆ:

ಅನೇಕ ಸಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಎಂದು ಹೇಳಬುದುಂಟು. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಲೇಖಕನ ಜೀವನಾನುಭವ ಹಾಗೂ ಅವನ ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೇಖಕ ಜೀವನವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಅವನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ, ಹೊಸದೊಂದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸತ್ಯವನ್ನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತುಡಿತ ಮಾನವ ಸಹಜ ಗುಣ. ಹಿಗಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಜೀವನಾನುಭವದ ಮೂನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲಾತ್ಮಕ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಲೇಖಕನ ಕಲಾ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಕಾದಂಬರಿಯೋ, ಸಣ್ಣ ಕತೆಯೋ, ನಾಟಕವೋ, ಕಾವ್ಯವೋ ಅಥವಾ ಪ್ರಬಂಧವಾಗಿಯೋ ಇನ್ನಿತಾಳುತ್ತದೆ.

೨. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವ:

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ವೋದಲನೇ ಸಾಫಿನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆಳ್ಯರ ಪದಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನಾಡ್ಯಂತ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಜನರು ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಸಂಪರ್ಷಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಸಿಗದಿರುವ ಜೀವನಾನುಭವ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಅಗಾಧ ಜೀವನಾನುಭವದಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾಡ ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಷಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂದು ನಿಸ್ಪಂಬಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಾಗತಿಕ ಜಾಞ್ಜನ ಭಂಡಾರದ ದೋತ್ವಕ. ಅದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಜನತಾ ಸಮಷ್ಟಿಯ ಸಂಪೇದನೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ಆಗರ. ಹಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಮಹತ್ವ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಜಾವಂತ ನಾಗರೀಕನೂ ತಳ್ಳಿಹಾಕಲಾರ.

೩. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

ಒಂದು ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ತನ್ನ ನೇರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದು ಭಾಷೆಯ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ಅದೇ ರೀತಿ ಆ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ರಚಿತವಾಗುವ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಗಳ

ಜೊತೆಗೆ, ಅದು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಂಭರಣಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಗಳ ಕನ್ನಡದ ಅನುವಾದ ಅನುಗಾಲವೂ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನದಲ್ಲದ ವಿದೇಶದ ವಿಷಯ ಅನುಭವ, ಸಂಪೇದನೆ, ಜ್ಞಾನ - ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡದ ಓದುಗರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬಾಗಿ ಮೌಲಿಕ ಅಥವ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಕ್ರಾಂಟಿಕದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಕೈಗಟ್ಟಿಕುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರಿಗೆ ಆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬ್ರೆಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೂ ಆ ಬ್ರೆಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಆಷಾಯಮಾನತೆ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರದಿದ್ದರಂತೂ ಮುಗಿದೇರೋಯಿತು! ಜಾಗತಿಕ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ, ವಿದೇಶಿ ಅನುಭವದ ವೈಷಯಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂಪೇದನಗಳು ಅಂತಹವರಿಗೆ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ -> ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

೪. ಕೃತಿಯ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೇ:

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಮೌದಲು, ಅನುವಾದಕ ಕೃತಿಯ ಆಯ್ದುಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು (ಅವಳು) ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಮೌಲಿಕವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೃತಿ ತನಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಯಿತು ಮತ್ತು ಏಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ಸ್ವಷ್ಟ ಅರಿವು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೃತಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಿದುಷ್ಟ ನಿಲುವನ್ನು ಆತ (ಆಕೆ) ತಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೃತಿಯ ಆಯ್ದುಯ ನಂತರ, ಅನುವಾದಕ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಲೇಖಕ ಅಥವಾ ಅವನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಅವರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ, ಅನುವಾದದ ಪರವಾನಿಗಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಮೌದಲು ಅಥವಾ ನಂತರ ನಡೆಯಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲಲೇಖಕ ಅಥವಾ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ

ಅನುವಾದಕರ ಜೊತೆ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲು ಇಷ್ಟವಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುವಾದಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಾಶಕರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ, ಆಸಕ್ತ ಪ್ರಕಾಶಕರನ್ನು ಮೂಲಕೃತಿಯ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಅನುವಾದಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ಬ್ರೆಸ್ತಕದಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಕೆಲಸ ಆದಂತೆ. ಇದೇ ಪರವಾನಿಗಿ - ಪ್ರಕಟಿಸಿಯ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸಂಖಾರ.

೫. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ - ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

ಯಾವುದೇ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಮೌದಲು, ಅನುವಾದಕ ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕೃತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಅವನನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ತನ್ನ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನಗಳಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗಲಿ ಎಂಬ ತುಡಿತವೇ ಅನುವಾದದ ಜೀವನೆಲೆ ಎಂದರೂ ತಪಾಗಲಾರದು.

ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಮೌದಲು, ಅವನು ಕೃತಿಯ ಆಶಯ, ಮೂಲಲೇಖಕನ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿರೇಕು, ಮೂಲಕೃತಿಯ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರದಂತೆ ಮೂಲಲೇಖಕ ನು ತಿಳಿಸಿರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಕಥಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದುದು ತೀರಾ ಅವಶ್ಯಕ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುವಾದಕ ಮೂಲಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ, ಅವನು ಮೂಲಕೃತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿಧೇಯನಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಉತ್ತಮ ಅನುವಾದಕ ಮೂಲಕೃತಿಯ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ತನ್ನದೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವುಳ್ಳ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಉದ್ದನೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಜಿಸಬಹುದು.

೬. ಅನುವಾದಕನ ಸಂಪರ್ಕ:

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವಾಗ ಅನುವಾದಕ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ದ್ವೇಷದಿನ ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯರಚನೆಯ ಒಂಧದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಘಾಟನೆಯೇ ಇನ್ನು ಭಾಷಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ಪದಪ್ರಂಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಡುನುಡಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ - ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಿತ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಚನೆಯಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರ, ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿಸುವುದರಿಂದ, ಅದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಚನೆಯ ಬಿಂಬಿಸುವುಂತಹ ಸಮಾನಾಂತರ ಪದಪ್ರಂಜಿಗಳು, ಗಾದೆಗಳ ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳ ಕೊರತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವಾಗ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕ ಪದಗಳ ಸಮಾನಾಂತರ ಪದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಇಂತಹ ಅನುವಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆವ್ಯಾಯಿಮಾನವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ, ಆಡುಮಾತಿನ ಜ್ಞಾನ, ಗಾದೆಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳ ಮತ್ತು ಪದಪ್ರಂಜಿಗಳ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯಕ, ಸಮರ್ಪಕ ಉಪಯೋಗ ಕೂಡ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುವಾದವೂ ಸಹ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಬ್ಬಟ್ಟದೆ.

೭. ಅನುವಾದದ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ:

ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ಅತಿಯಾದ ಜಾಗತಿಕರಣದಿಂದಾಗಿ, ಪ್ರಪಂಚ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತ ಜಿಕ್ಕಾಗಿತ್ತೇನೆಂದಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞನ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಚನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಲನು-ಹೇಳೋಗರವಾಗಿ, ಏಕ ರೂಪದ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದೆಡೆಗೆ ವಿಶ್ವ ಧಾರ್ವಕಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಣವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ, ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಲಲಿತಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳು ಅವಸಾನದ ಅಂಚಿಗೆ ಅಂಚಿಕೊಳಿಸುವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ನಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವಸಾನ ತಡೆಯಲು ಜಗತ್ತಿನ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ - ಕನ್ನಡವೂ ಸೇರಿದಂತೆ - ವಿವುಲ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕೃತಿಗಳ ರಚನೆ, ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಪ್ರೋಫೆಸ್‌ಷನಲ್ ಹಾಗೂ ದ್ವೇಷದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಜನತೆಯಿಂದ ಆಯಾಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬಳಕೆ ಅನುಗಾಲವೂ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ವಿಶ್ವ ಸಹಾಯತೆ ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಜ್ಞಾನದಾಗಿರವನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ - > ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಯೇ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಸಕಾರ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ (ಅಕ್ಷ್ಯೋಬರ್ ಅಂಜರಲ್) ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಸಾಫ್ತೀಸಿಸುವುದೋಂದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಬೇಳವಣಿಗೆ. ◇

ಸ್ವಾತ್ಮ ಸೇಲೆ

ಸುಪ್ತದೀಪ್ತ
ಕುಪಟ್ಟನೂ

ಬೇಳಕಾಗಿ ಬಾರಾ..... ಜೆನ್ನೋಲವೇ-
ಹಸುರಾಗಿ ಬಾರಾ!
ಎಳೆ ಎಳೆಯ ಹೀರುತ್ತ,
ಹೊಳೆದರಳಿ ತೊಗುತ್ತ,
ಇಳೆಗೊಂದು ನೆರಳಾಗಿ ತಳಿರಾಗುವೇ;
ಕಳೆದೆಲ್ಲ ನಿನ್ನೆಗಳ,
ಬೇಳೆದ ಹೊಂಗನಸುಗಳ,
ಮುಳೆಬಿಲ್ಲ ಮಾಲೆಯನು ನಾ ತೊಡಿಸುವೇ.

ಎಲರಾಗಿ ಬಾರಾ..... ಜೇತನವೇ-
ಉಸಿರಾಗಿ ಬಾರಾ!
ಎಲೆ ಎಲೆಯ ಶೀಡುತ್ತ,
ಮುಲರಮದ ತೂರುತ್ತ,
ಕಲರವದ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಹಾರಾಡುವೇ;
ಹೊಲದ ತನೆ ಹೊನಲುಗಳ,
ಮುಲೆಯಿಂಜ ಪೋಡಗಳ,
ಅಲೆಯಲೆಯ ಚೆಲುವನ್ನು ನಾ ತೋರುವೇ.

ಹನಿಯಾಗಿ ಬಾರಾ..... ಸಂತಸವೇ-
ಕಸುವಾಗಿ ಬಾರಾ!
ಬನ ತಣಿಸಿ ಬಾಗುತ್ತ,
ಮನ ಕುಣಿಸಿ ಹಾರುತ್ತ,
ನಿನದಿಸುವ ನಲಿವಾಗಿ ತುಳುಕಾಡುವೇ;
ಅನುಗಾಲ ಬಲುಮೆಗಳ,
ಜಿನುಗುವತಿ ಚಿಲುಮೆಗಳ,
ಇನಿದೊರೆಗೆ ಸೆಲೆಯಾಗಿ ನಾ ಸೇರುವೇ. ◇

‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ’ ಅನುಭವ

ಸಂಧಾರ್ಯ ರವೀಂದ್ರನಾಥ್

ಮಿಲ್ಲೀಟನ್

ನಮ್ಮ ‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ’ ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಹೊದಲನೆಯದೋ, ಎರಡನೆಯದೋ ದಿನಬಿರಬೇಕು. ಹೊಸರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಿಡಿಸುವಂತೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಕರವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿನುವುದು ಒಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ್ದ ನಾನು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವ್ಯಂದ ‘ಮಾಯಾಚೀಲ’ ಪನ್ನು ಕೆಕೆ-೧೦ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲು ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿ ಮಾಯಾಚೀಲದಿಂದ ಒಂದೊಂದೇ ಪನ್ನುವನ್ನು ತೇಗೆದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ‘ಅ’ ಯಿಂದ ಶುರುವಾಗುವ ಅಕ್ಷಿ ಇತ್ತು, ‘ಇ’ಯಿಂದ ಶುರುವಾಗುವ ಪದಾರ್ಥ - ಮಿಕೆ ಹೊಸ್ ಜಿತ್ ಇರುವ ಕಾಲುಚೀಲ, ‘ಎ’ ಯಿಂದ ಎಳ್ಳು, ಮತ್ತು ಇತರ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಬಹುದಾದ ಪನ್ನುಗಳು, ಆಟಗೆಗಳು ಇತ್ತು. ಈ ಆಟವಾಡುವುದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಪನ್ನುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಾಗ, ಅದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಏನೆಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ‘ಕ್ಷ’ ಯಿಂದ ಶುರುವಾಗುವ ಪನ್ನು ಆ ಮಾಯಾಚೀಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮುಂದಿನ ಬೆಂಬಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎವೆಯಿಕ್ಕೇ, ಬಹಳ ಅಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರುತಿ ಕೈ ಎತ್ತಿದಳು. “ನನಗೆ ‘ಕ್ಷ’ ಪಡ್ಡೆ ಗೊತ್ತು...ಕ್ಷರ್ಜಿ” ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇರುವ ‘ಕ್ಷಟಿ’, ‘ಕ್ಷಾರ್ಜರ’ ಮಾತ್ರ ಹೊಚ್ಚಿಸಿದ್ದ ನಾವು ದಂಗಾದೆವು!

ಫ್ಲೆಬ್ರಿರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ’ಯ ವಸಂತ ಕಾಲದ ತರಗತಿಗಳು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಯಾಯಿತು. ಕೊನೆಯದಿನ ನನಗೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾದಿತ್ತು. ಇದೇ ಶ್ರುತಿ ನನ್ನ ಕೈಗೊಂದು ಗಿಫ್ಟ್ ತಂದಿಟ್ಟಳು. ಅದರ ಹೇಳಿನ ಧ್ವಾಂಕ ಯು ಕಾರ್ಡ್ ಅವಳೇ ಬರೆದಿರುವುದು - ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ! ನನಗಂತು ಅದನ್ನು ಓದಿ ಹೇಗೆ ನವೀದ್ದಿತು. ಈ ಅರು ವರ್ಷದ ಮನುವಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು

ಪ್ರೀತಿ, ಅಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ! ಕನ್ನಡ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ನಾವು ಮಾತಾಡುವುದು ತವ್ವ ಎನಿಸಿತು. ಅದು ಕಳೆದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ನಾವು ಕನ್ನಡದ ಮರುಹಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಹಾಕಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಹೀಳಿಗೆಗೆ ಕಲಿಸಬಹುದು. ಕಲಿಯಲು ಅವರು ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು.

ಕನ್ನಡ ಕೂಟದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಕಾನ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರಮೇಶ್ ಜಾವಗಲ್ ಅವರು, ಜನವರಿ ೨೦೧೯ ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ ಎಂತಹ ಅದ್ವಿತ್ವಾದ ಯೋಜನೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಮುಂದಿನ ಹೀಳಿಗೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಂಬಿರುವ ನನಗೆ ಇದು ಹಿರಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕೂಡ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ತಕ್ಷಣ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದ್ದು, ಈ ಕಾನ್ ನಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಾವುದು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊರೆಯಂತೆ ಆಗದೆ, ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವು, ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿತು.

ರಮೇಶ್ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದಾಗ, ಕನ್ನಡ ಕಾನ್ ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡು, ಕಥೆ, ಕರುನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಪಾಲು ಮೀಸಲಾಗಿಬ್ಬಿ! ಅಪ್ರಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೆಳೆದು ಆಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ, ಕಾಗುಣಿತ, ಒತ್ತಕ್ಕರಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುವುದು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡುತ್ತಾ, ಆಡುತ್ತಾ ಕಲಿಯಾವ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ರಮೇಶ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವ್ಯಂದದ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ, ಅವರಿಂದ ಅವೋಷವಾದ ಸಹಕಾರ ದೊರಕಿತು. ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಮಾಡಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿ, ಈ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಕಲಿಯಬಹುದೆಂದು ಪತ್ತೆಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೊದಲ ದಿನ ಮಕ್ಕಳ ತಂಡತಾಯಿಯರ ಗುಂಪಿನ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೆಂಬಲ, ಆ ತರಗತಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳ

ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ವಸಂತ ಕಾಲದ ಈ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದವರು ಜಿಂ ಕ್ಷು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು! ಸರಿ, ಘೋಷಿತ ರಂಗ ಶರುವಾಗೇ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮೆ ‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ’!

ಇಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪರೇಷೆ ರಚಿಸಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿ, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ ರವೇಶ್ ಜಾವಗಲ್ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮನತುಂಬಿದ ನಮನಗಳು. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನಗೆ ನೀಡುವುದರ ಜೀತೆಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಲು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನೀಡಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯಾದ ನನಗೆ ನನ್ನ ಕನಸಿನಂತೆ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಬಹಳಷ್ಟು ಕನ್ನಡದ ವಸ್ತು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಈ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎನ್ನೇನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲು ಒಂದು ಹಾಡು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಲು ಶಿಶುಗಿತೆಗಳು, ಮಾನ-ಖಂತಗಳನ್ನು ತೀಕೆಂಜಲು ಹಾಡು, ಕಡೆಗೆ ಕನಾಟಕದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲೂ ಒಂದು ಹಾಡು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹಾಡನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಾಗೆ, ಅದನ್ನು ಅವರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಲಿತು, ಹಾಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ತೃಪ್ತಿ ಅಪಾರ.

ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ, ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಪಾಠವನ್ನು ಹೊರಗಿಸದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಭಾರವಾದ ಹೊರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸಹಜವಾಗಿ ಅವರು ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎನ್ನುವಂತೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಾನು ನೀಡಬಲ್ಲೇ:

ವಸಂತಕಾಲದ ತರಗತಿಯ ಕಡೆಯ ದಿನ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹರುಪವಿತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಅಜ್ಞರಿ ಕಾದಿತ್ತು. ಈಗ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯತ್ವ ನಿಂತಿದ್ದ ಮನು ಅದಿತಿ. ಅವಳಿಗೂ ಓ ವರ್ಷ. ಅವಳಿ ಅವಳ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನನಗೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ತೋರಿಸಿದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಯದಂತೆ ಕಾಲಿವ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕಾರ್ಗಳು, ಅವಳೇ ಬರೆದಿರುವುದು. ಓದುತ್ತಾ ಓದುತ್ತ ನನಗೆ ಅರಿವಾಗಿದ್ದ ಏನೆಂದರೆ ಅವಳಿ ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ತಿಂಡಿ ಹಾಡಿನ ಧಾರೀಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಪದ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದಳು, ಅದೇ ಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ! ಅದನ್ನು ನಾನು ರಾಗವಾಗಿ ಓದಲು ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಅವಳೂ ನನ್ನೊಡನೆ ದಸಿಗೂಡಿಸಿದಳು. ನಾನು ಬರೆದು, ಕಲಿಸಿದ ಹಾಡು ಈ ಮನುವಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಬರೆಯಲು ಸ್ವಾತ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನನ್ನ ಅಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ, ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಕಲಿಸುವವರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಿ ಏನು ಬೇಕು?

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು: ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಭೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯಾರು ಹೇಳಿವುದು ಎಂದು ಮಾತುಕತೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹಾಡು ಹೇಳಿದ್ದು ಒಂದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಹಾಡನ್ನು - ಕನ್ನಡಕಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಗೀತೆಗಳನ್ನು! ಅಕ್ಷರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಾಗೆ ಕನ್ನಡದ ಹಾಡುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದರೆ, ಭಾವಗಿತೆಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಆ ಹಾಡಿಗೆ ರಕ್ಷಾ ನೃತ್ಯ ಸಂಯೋಜಿಸಿ, ‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ ದಿನ’ದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ನತ್ವಿಸಿ, ಚಪ್ಪಾಳಿಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಜ್ಯೋಲೆಂಜರ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಜ ವರ್ಷದ ಕಿಳನ್ ಟ್ಯೂಲೆಂಟ್ ಶೋಗೆ ಹಾಡಲು ಚುನಾಯಿಸಿದ ಗೀತೆಯೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಗೀತೆ. ಇದಂತೂ ನನಗೆ ನಂಬಿಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಾತು. ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಟ್ ಮಕ್ಕಳು, ಕೇಳರಿಮೆಯಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದ ಹಾಡನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹಾಡಿರುವುದು ಇಂದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಪೇರಿಕದಲ್ಲಿರುವ ನನಗೆ ಸೋಜಿಗದ ಮತ್ತು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ.

ಇನ್ನು ‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ’ಯಲ್ಲಿ ಏಕಲವ್ಯಂತ ಹಾಡನ್ನು ಕಲಿತಿರುವ ಎರಡನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಮಂದಿ! ಹೊದಲ ಮಕ್ಕಳು ‘ಕನ್ನಡ ಕಲಿ’ಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರಿನಲ್ಲಿ, ಹಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ, ಅವರ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರೂ ಕೂಡ ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹಲವಾರು ತಂಡತಾಯಿಯರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ!

ಹಾಡಿನಂತೆಯೇ ವಿವಿಧ ವೇಷಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಿರುನಾಟಕವಾಡಲು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಲು ಇಷ್ಟ. ಕೆಕೆ-೧ ತರಗತಿಯ ಎರಡು ಕಿರುನಾಟಕಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ರಚಿಸಿದ ‘ಸೀತಾ ಸ್ವಯಂಪರ’ ನಾಟಕವಾಡಿಸುವಾಗ ರಾಕ್ಷಸ-ರಾಕ್ಷಸೀಯರ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ಸಂಜನಾ, ಸಂಜೀವ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ, ಹುಮ್ಮೆಸ್ಸನ್ನು ನಾನು ಮರೆಯಲಾರೆ! ಜಿತ್ತ ಬರೆಯುವುದೂ ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಜಟಿಲವಟಿಕೆ. ‘ಜಿತ್ತಾಭಿನಯ’ ಆಟವಾಡುವಾಗ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಹೇಳಲಸಾಧ್ಯ!

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಬಂದರು. ಅವರ ತಂಡೆತಾಯಿಯರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲವಿತ್ತು ಉತ್ಸೇಜನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಿಸುವ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾಪಕ ವ್ಯಂದವಂತೂ ನನ್ನ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿ, ಮನ್ನಣೆ, ಗೌರವಕ್ಕೆ ಹಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಿರುನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಪೂರ್ಣವಾ, ಜಿತ್ರಾಭಿನಯ ಅಡಿಸುವ ಜೊತ್ಯೇತಿ, ಅತ್ಯಂತ ಮುಕುವಚೀಯಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ವ್ಯಾಸ್ತ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಡ್ಡನಾಭ ರಾಫ್ ಇವರ ಕಾಣಿಕೆ ಅಪಾರ. ಇವರ ಜೊತೆ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿಸಿ, ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿ, ಅಕ್ಷರಗಳ ಜಿತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸುಂದರವಾದ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಪ್ರಷ್ಟು, ರಷ್ಟು, ಸವಿತಾ, ಅಪಣ, ಸುಧಾ, ಮೋಸಿಕ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿ ವಾರ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಅವಧಿಯ ತರಗತಿಗೆ ಹಲವಾರು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲದ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿಗೆ

ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿವಾರದ ತಯಾರಿ ಕನ್ನಡ ಕಾಟದ ಸಮಾರಂಭದ ವೇದಿಕೆ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಡೆಸುವ ತಯಾರಿಯಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪಾಠ ಜರುಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಜಿನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವಸಂತ ಕಾಲದ ತರಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದಿನ ಹೇಮಂತಕಾಲದ ತರಗತಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇಂದ ಕನ್ನಡ ‘ಕಲಿ’ಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವುದು ನಾಹನವೇ ಸರಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವ ಉತ್ಸಾಹ, ಬೆಂಬಲ ಮುಂದುವರೆಯಲಿ. ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಕಲಿತು, ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಎದೆ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪನರಿಸಲಿ. ♦

ಸಾಗರದಾಚೆಯಲ್ಲಾ ತವರಿನ ತಂಪನ್ನೀಯುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತರ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಸಹೃದಯರಿಗೆಲ್ಲ ಸುವಣ್ಣ ಕನಾಟಕ ಸಂವಽಂದ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತುಂಬುಮನದ ಶುಭ ಹಾರ್ಜೆಗಳು

ಅಲಮೇಲು ಮತ್ತು ತಿರುನಾರಾಯಣ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ನಂತೆ

ಸುಕುಮಾರ್ ಎಸ್. ರಘುರಾಂ

ಭಾಲ್ಪುರ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಹೀಗೊಂದು ಸಂತೆಯ ಸಂಜೀ

ಬತ್ತಾನು ಮಿತಾಯಿ ಹೆಲ್ಲುವ ಮಕ್ಕಳು
ಕೆಂಪು ಬಳೆಗಳ ಗಾಡಿಯ ಮುಂದೆ ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಗುವ ಗುಂಪು
ಕುಂಕುಮ, ಅರಿಶಿನ, ರಂಗೋಲಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮುತ್ತೇಯೆಯರು
ಬಿಗಿಯಾದ ಕುಪ್ಪನಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಲಿ ಹುಡುಗರ ಕಣ್ಣ
ಮತ್ತು ಅವಳಿ...

ತಲೆ ತುಂಬ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಮುಂಗುರುಳಿಗೊಪ್ಪುವ ಕಾಡಿಗೆ
ರವಿಯ ಕೆಂಪನು ಕುಡಿದ ಜಿಂಕೆ ಕಣ್ಣ
ಬಲಗೆನ್ನೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವ ಮಚ್ಚೆ
ತುಟ್ಟಿಯ ಕೊನೆಗೊಂದು ಸಣ್ಣ ನಗು
ಹತ್ತಿ ಸೀರೆಯ ತುಂಬ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣಿದ ಹೂವು
ತಿಳಿಗಾಳಿ ತಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೆರಗಿನಂಚಿನ ಲಾಸ್ಯ
ಬೆಳ್ಳಿ ಉಂಗುರವಿರದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಾಲು

ಹೀಗೊಂದು ಸಂತೆಯ ಸಂಜೀ

ಉಯ್ಯಾಲೆ ಜೀಕುತ್ತ ಆಡುತ್ತಿಹ ಮಕ್ಕಳು
ಬಳೆ ತೊಟ್ಟು, ಹೂ ಮುಡಿದು, ಸಿನಿಮಾ ಟೆಂಟಿಗೆ ಲಗ್ಗಿ ಹಾಕಿಹ ಗುಂಪು
ದೇಗುಲದ ಕಟ್ಟೆಯಲಿ ಹರಟುತ್ತಿಹ ಮುತ್ತೇಯೆಯರು
ಪ್ರಕೃತಿ ಚೆಲುವಿಗೆ ಸೋತು ಕನಸ ಹೆಣೆಯುತ್ತಿಹ ಹುಡುಗರ ದಂಡು
ಮತ್ತು ಅವಳಿ...

ಇದನ್ನು ಓಲಿದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಗುಡೆಯೆ?

(ಪ್ರಭು ಮೂತ್ರ ೧೦೧೦೭೧)

ಇದನ್ನು ಓಲಿದಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಗುಡೆ ಎಂದು ಒಂಕೊಡುರು ಅಸಿರಲಿನಿಲ್ಲ. ಕೇಂಬ್ರಿಡ್ಜ್ ವಿಲಯದ್ಯಾಶ್ವವಿದ ಸಂನೇಧಿಶೋದಯೋರ ಪ್ರಕಾರ ಮಾವನರ ಮೆಳಿದುನ ಅಥಾರಸಾಳ ಶಕ್ತಿಗೆ ಪಳದಗಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅರಗಕ್ಕಳ ಕ್ರಮ ಅಷ್ಟು ಮುವಬ್ಬಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಅರಗಕ್ಕಳು ತಂತಮ್ಯ ಜಾಡಲ್ಲಿದ್ದಗರೆ ನಾಕು ಅಷ್ಟೇ. ಉದಳಿವು ಎಷ್ಟೇ ಕಲಸು ಮೇಗಲೊರ ಆದ್ದಗಿರೂ ಅಯಿಡಿಲ್ಲ. ಅಗವುಳನ್ನು ನೀವು ಓಹುದಬದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಓದನೆಂರೆ ಮಾವನರ ಹೆದುಳು ಪರ್ಗಳದನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಅರಗಕ್ಕಾಗಿ ಓದಿದುವುಲ್ಲ; ಇಡೀ ಪವದನ್ನು ಒಂದೇ ಆಗಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿಹಿದೆ.

(ಆಧಾರ : sun.indians ಸುದ್ದಿ ಗುಂಪಿಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಇ-ಮೇಯಲ್ಲ.)

ಬಾಲ್ಯದ ಸವಿ ನೆನಪುಗಳು

ಸಮಿತಾ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಕುಪಟ್ಟಿನೆಲ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ನನ್ನ ಜಿ ವರ್ಷದ ಮಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ
ಕುಂಟಬಿಲ್ಲೇ ಆಟ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಆಗ ಮನಸು ನನ್ನನ್ನು
ಮತ್ತೆ ಬಾಲ್ಯದ ಸವಿ ನೆನಪಿಗೆ ಕರೆದೋಯ್ತು.

ನಮ್ಮದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ, ಅಜ್ಞ, ತಾತ, ಜಿಕ್ಕಪ್ಪ ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಜೊತಿಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಜಿಕ್ಕ ರೂಪ್, ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಹಾಲ್ ಇರುವ ಮನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಕೆ.ಇ.ಬಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಚೇ ಇ.ಇಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಒಂದ ಕೂಡಲೆ ಕೈ-ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಸಮರ್ಪಣೆ ಬಿಂಬಿ ಮಡಿಸಿ, ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಜ್ಞ ಅಥವಾ ಅಮ್ಮೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಆಟಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಇಡೀ ಬೀದಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ದಿನಾ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಒಂದು ದಿನ ಲಗೋರಿ ಆದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಕುಂಟಬಿಲ್ಲೇ, ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ನದಿ-ದಡ, ರತ್ನೋ ರತ್ನೋ ರಾಯನ ಮಗಳೆ ಹಾಡಿನ ಆಟ, ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಹಾಡಿನ ಆಟ, ಬಣ್ಣಗಳ ಹಾಡಿನ ಆಟ, ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಟೊಂಪಿ ಬೇಕೆ ಟೊಂಪಿ, ಎನ್-ಪ್ರೇಸ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಬಾಡ್ಡೀಂಟ್ನ್ , ಹಗ್ಗದಾಟ, ಮರಕೋತಿ , ಹೀಗೇ ಬಗೆಬಗೆಯ ನೂರೆಂಟು ಆಟಗಳು.

ಆಟ ಆಡಿ ಒಂದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಕೈ-ಕಾಲು ತೊಳೆದು ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಿಸಿ ಅಮ್ಮೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಅನೇಕ ಶೈಲೀಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಮಗ್ಗಿ ಸಹ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಂತ-ಪಾಠ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿ ನಂತರ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಹೋಮ್‌ವರ್ಕ್ ಮುಗಿಸಿ ಅವಶ್ಯಿನ ದಿನದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಜೊತೆಗೆ ದಿನಾ ಒಂದು ಪುಟ ಕಾಪಿರ್ಯೆಟ್‌ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಷಂದಿರು, ಅಣ್ಣ, ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವು. ನಮ್ಮ ಅಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಕ್ಕ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ತಿನ್ನತ್ತಿದ್ದೇವು. ಎಂಥ ಸುಮಧುರ ದಿನಗಳಿಂದ ನೆನಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮನಸು ಪುಳಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ, ಆಗ ಅಮ್ಮೆ ಬೇಳಿಗ್ಗೆ ಕಾನ್‌ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಾಗಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಇನೇ ತರಗತಿಗೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ. ಅಕ್ಕ, ನಾನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಉಂಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಮ್ಮನಿಂದ ಅವಲಕ್ಕಿ, ಹರಿಗಡಳೆ,

ಕಡೆಳೆಕಾಯಿಬೀಜ, ಬೆಲ್ಲ, ಕೊಬ್ಬಿರಿ ಕೇಳಿ ಪಡೆದು ಮಿಕ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಶಾಲೆ ಬರುವವರೆಗೂ ತಿನ್ನತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಇ-೧೦ ಪೈಸೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ಮತ್ತು ನಾನು ಶಾಲೆ ಹತ್ತಿರ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ಸೀಬೆಹಣ್ಣು, ಹರಿದ ಕಡೆಳೆಕಾಯಿಬೀಜ ಕೊಂಡು ತಿನ್ನತ್ತಿದ್ದೇವು. ಶಾಲೆಯ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಇ ಬಂಕೋಲೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ತಿನ್ನತ್ತಿದ್ದೇವು.

ನಮಗೆ ಅಜ್ಞ-ತಾತ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಜ್ಞ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ನಾವು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಉಂಟಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗ ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ತಾತ ತಹಸೀಲ್‌ರ್‌ ಆಗಿ ರಿಪ್ಯೂಟ್ ಆದವರು, ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಅಂಕಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಕಾಡಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಾವು ಮಕ್ಕಳು ಬಿಡುವಿದರೆ, ಕೆಲವು ಸಲ ಅವರನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಬಜ್ಜಲು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವು. ನಮ್ಮ ತಾತ, ಅಜ್ಞ ಕೆಲವು ಸಲ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮಗಳ ಜಗತ್ ಸಹ ಬಿಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಬ್ಬಿ ಒಂತೆಂದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ, ಬಳೆ, ಸರ, ಟೀಪು, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಹಬ್ಬಿದ ದಿನ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಡುತ್ತಿದ್ದ ಮುಶಿ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಲ್ಲ. ಬೇಳಿಗ್ಗೆ ಇ-ಜಂಟಿಯೊಳಗೆ ಎದ್ದು ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು, ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವು, ಪೂಜೆ ಮುಗಿಯಿವರೆಗೂ ಏನೂ ತಿನ್ನಬಾರದು. ಕೆಲವು ಮತ್ತೆಯೆಯರನ್ನು ಕರೆದು ಅರಿಶಿನ-ಕಂಕುಮ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜ್ಞ, ಅಮ್ಮೆ ಸೇರಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಕುಳಿತು ತಿನ್ನತ್ತಿದ್ದೇವು. ನಂಜೆ ಮತ್ತೆ ದೇವರಿಗೆ ದೀಪ ಹಜ್ಜಿ ನಮಸ್ಕಾರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ ಬಾಗಿನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವು, ರಾತ್ರಿ ಉಂಟಕ್ಕೆ ಮುಂಜೆ ಹಬ್ಬಿದ ಪೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಕತೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವು. ನಂತರ ಉಂಟ.

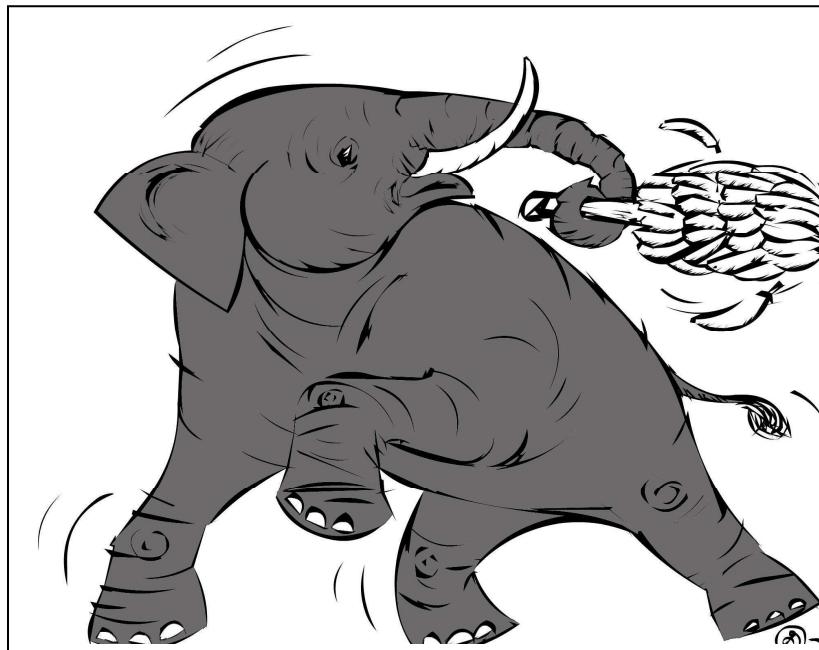
ಬೇಸಿಗೆ ಒಂತೆಂದರೆ ಸಾಕು, ಪರಿಕ್ಕೆ ಮುಗಿದೊಡನೆ ರಜ. ಜಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಮಾವಂದಿರ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನೆಗೆ

ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವುಗಳೂ ಸಹ ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಬೆಳಿಗೆ ಎದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಮುಖ ತೊಳೆದು ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿ ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂದ ಮೇಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು, ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಓದಿ ಬರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ನಂತರ ಅಟ ಆಡಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಿಸಿಲು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಚೋಕ-ಬಾರ, ಅನೆಕಲ್ಲು ಅಟ, ಅಳಗುಳಿ ಮನೆ ಅಟ, ಹುಲಿ-ದನ ಅಟ, ಹಗಡೆ ಅಟ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಕಿನಲ್ಲಿ ಅಟ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದು ನಳ್ಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಉಂಟದ ನಂತರ ಕುಳಿತು ಓದುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಜೀ ಮತ್ತೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಅಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಿನೆಮಾ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೇಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ನಳ್ಳಿ ಪ್ರಯೋಜನಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಜಾ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಬ್ಯಾಗೆ ಗುಂಡಿ ಹಾಕುವುದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹಾಕುವುದು, ಒಗೆದ ಬಟ್ಟೆ ಮಡಚುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಅಂಚೆ ಕಬ್ಬೇರಿಗೆ ಸಹ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನ್ನನುತ್ತೇ, ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಈಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿರುವಂತೆ ಯಾವುದೇ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹಾಯಾಗಿತ್ತು, ಅದೇ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೇಗೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅನಗತ್ಯ ಅನ್ನನುತ್ತೇ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡಗಳಿಲ್ಲದೇ, ಅಮ್ಮ-ಅಪ್ಪ, ಅಜ್ಜಿ-ತಾತ, ಅಕ್ಕಂದಿರ-ಅಣ್ಣಿನ ಪ್ರೀತಿ-ವಾಸ್ತಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಳೆದ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಸುಮಧುರ ನೆನಪುಗಳು ಒಂದು ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆ ಇದ್ದಂತೆ, ಖಾಲಿಯೇ ಆಗದು. ♦

ತಿಂಡಿಪ್ಪೋತ ಅನೆಗೆ ಹಸಿವಾದಾಗ

ಗೊನೆ ತುಂಬ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿ.
ಅನೆಗದರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿ.
ಧಾಳಿ ಇಡಲು ತೋಟಕೆ ಅನೆ,
ಮಾಲಿ ಎದ್ದು ನೋಡುತ್ತಾನೆ :
ಲೂಟಿ ಹೋದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿ,
ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿದ ರಾಶಿ ಮಣಿ!

-ಶ್ರೀವಂತ ದುಗ್ಂಡಪ್ಪರ

ಅಫ್ರಿಕನಲ್ಲಿ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಂಪ್ಲೈಟಿನ ಕೇಬೋಡ್ ಕುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಿಸಿ ತಲೆಯು ಬೆಳಿಗೆಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಗ ಬೆಳಿಗೆ ಒಂಟಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಬನ್ನಿ ತಜ್ಜಿದರೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಶಾಲೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಅಫ್ರಿಕನಿಗೆ ತಡವಾಗುತ್ತೆ. ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಗದರಿದ್ದೆ. ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗೆ “ಅಪ್ಪ, ಯೂ ಆರ್ ಗ್ರೇಟ್. ಬನ್ನಿ ಮಿನ್ ಆಗಲಿಲ್” ಅಂತ ನನ್ನನ್ನೇ ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದೆ. ಅವನ ಮುಂದೆ ನಾನು ತೀರ ಚಿಕ್ಕವಾಗಿದ್ದೆ.

ಈ ಸಿಟ್ಟು ಯಾಕಾದರೂ ಬರುತ್ತೋ? ಅದರಿಂದ ಮನ:ಶಾಂತಿ ಹಾಳು. ನುಮ್ಮನೆ ಘಟ್ಟಣೆಗಳು. ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಹೀಡೆ. ಹಾಗೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಪಲಾಯನವಾದ ಎಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಜಾಡ್ಯ ಇದೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ “ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಒಕ್ಕಲು. ಅದಕ್ಕೇ ಹೀಗೆ. ನದಾ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೇ ಕೋಷ.” ಹೀಗೆ ಜನ ಅಂದೂ ಅಂದೂ ನಮಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ನಾ ಕಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಸಿಟ್ಟುನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧ. ಮನಸ್ಸು ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಕೂಗಾಡಿ ಚೀರಾಡಿ ಇನ್ನೊಳ್ಳಬುರನ್ನು ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಿ ನಾವು ಶಾಂತವಾಗುವುದು. ಇನ್ನೊಳ್ಳಿದು, ನುಮ್ಮನೆ ಮನದಲ್ಲೇ ಸಿಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಲೊಚಗುಟ್ಟುತ್ತಾ, ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮೌನದಲ್ಲೇ ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡುವುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಉಗುಳಿದ ಪರವತ. ಅಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೋನೂ ಉಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು ಪರವತದ ಒಳಗೇ ಕುದಿವ ಲಾವಾರಸ. ಯಾವಾಗ ಏನಾಗುವುದೇ ಎಂಬ ಆತಂಕ.

ಈ ಸಿಟ್ಟುನಿಂದ ಏನು ಸಿಗುತ್ತೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ. ಕಾಕತಾಳೀಯವೇ ಏನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಯಾರೋ ಈ-ಮೇಲ್ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕಿರುನಗೆ ಮೂಡಿಸಲು ಎಷ್ಟು ನರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ನರಗಳು

ಸಿಟ್ಟುನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಬೇಕಂತೆ. ಕೇಳಲೇನೋ ಜೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ನನುನಗುತ್ತಿರಬೇಕು ಅಂತಲೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಆಗಬೇಕಲ್ಲ? ಇನ್ನಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಚೋಳ್ಯದ ಉತ್ತರ ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮುಖದ ಹಲವಾರು ನರಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅಂತ.

ನನ್ನ ತಂದೆ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪು, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಇವರೆಲ್ಲ ಸಿಟ್ಟುಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿ. ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಆಯಿತಂತೆ. ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಹೊರಗಿಸಿಂದ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದರು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ರಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದರು. ಒಳಗೆ ಬಂದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿಗೆ ಅದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ತಡ, ಜಾರಿ ಬಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡ ನಮ್ಮ ತಾತ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದ ಶಲ್ಯವನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ತುರುಕಿಕೊಂಡು ಹಿತ್ತಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಳಿಗಿಡದ ಬಳಿ ನಕ್ಕಿದ್ದೇ ನಕ್ಕಿದ್ದು. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೋ ಬಿದ್ದ ಅವಮಾನ ಜೊತೆಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಸೇರಿ ರಾತ್ರಿ ಉಂಟಬಿಟ್ಟರು. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ತಾವು ಅದನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸಾರೆ ನಗಬಹುದಿತ್ತು. ತಾತನವರ ನಗುವನ್ನು ಕಾಣಬ ನೋಭಾಗ್ಯ ಬಾಳಿಗಿಡಕ್ಕೆ ಇತ್ತು.

ಯಾವುದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನಾನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಧಾರ ಮಾಡಿಯಾಗಿದೆ. ಹೊದೂ, ನಾನ್ನಾಕೆ ‘anger management’ ಕಾಲಿಸಿಗೆ ಹೊಗಬಾರದು? ಸೆರ್ಕೆಟ್‌ಪರಿಯನ್ನು ಝೋನ್ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಕೇಳಬೇಕು. ಟೋಬಲ್ ಮೇಲಿನ ಬೆಲ್ಲು ಹೊಡೆದೆ. ಆಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಬಹುದು? ಓ! ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲು ಹೊಡಿತ್ತಿದ್ದೀನಿ, ಅವಳು ಅಲ್ಲಿ ಅನಂದನ ಜೊತೆ ಲಲ್ಲಿ ಹೊಡಿತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮನ ನುಡಿಯಿತು “ಶಾಂತಿ! ಶಾಂತಿ!! ನಾನಿಗ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾದು ನೋಡೋಣ.”

ಒಳಗೆ ಬಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದಳು. ರೇಳಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಹೇಳಿ ಕೆಲಿಸಿದೆ. ಕೂಗಾಡದೆ ನುಮ್ಮನಿದ್ದಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆದಾಯಿತು. ಅನಂದನ ತಾಯಿಗೆ ಅಪರೇಶನ್ ಆಗಿದೆಯಂತೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ.

ಫ್ಲೋನು ರಿಂಗಾಯಿತು. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕಾಯೋಣ ಅಂತ ನುಮ್ಮಿನಿದ್ದೆ. ಒಳಗೆ ಬಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹೇಳಿದಳು ನೆನ್ನೆಯಿಂದ ಫ್ಲೋನ್ ತೊಂದರೆ ಇದೆಯಂತೆ. ಮುಧ್ಯಾಹ್ ರಿಪೇರಿನ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ. ಫ್ಲೋನು ಕೆಳಗೆ ಇಟ್ಟೆ.

ನಾನು ಗೆದ್ದೆ. ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಗೆದ್ದೆ. ಸಿಟ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ ಅಂತ ಈಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಬೇಳಿಗ್ಗೆ ಅಡಿಗೆ ತಯಾರಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಉಂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದರು. ಜಾಗ ಸಿಗಲು ಅಥವ ಫಂಟೆಯಾಯಿತು. ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇರೆ ಚುರುಗುಟ್ಟಿತ್ತತ್ತು. ಉಂಟ ಮಾಡಿ ಸೀಟಿಗೆ ಬಂದೆ. ಬರೀ ಅಥವ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನೆನಪಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಫ್ಲೋನ್ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗು ಮಗನೊಡನೆ ಮಾತು ಆಯಿತು.

ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಗೆದ್ದು ವೋಡಲ ಮಾನವ ಅಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನನಗೇ!

ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಹೊರಬೆ. ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಿನ ಬಳಿ ಹೊರಟ ನನಗೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದ ತುಸ್ಸಿ ಆದ ಟಿಯರ್! ಕಾರನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾಳೆ ಬಂದಾಗ ಕಾರು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೋ ಗ್ರಾಹಂಟಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಪಂಕ್ತರ್ ಹಾಕುವ ಹುಡುಗನ ಕರೆದು ತಂಡೆ. ಕಾರು ರೆಡಿಯಾಗಿ ನಾನು ಹೊರಟಾಗ ಫಂಟೆ ಏಳಿ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹೋದಾಗ ಟೀವಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿ. ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅಂತ ಮನ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆಂದು ಬಂದ ನನಗೆ ಟಿವಲ್ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆಗ ವಡದಿ ಹೇಳಿದಳು, ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ನಾಮಾನು ತರೋದಿದೆ ಅಂತ. ಅಷ್ಟೇ!

ಬೇಳಿಗ್ಗಿನಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದ್ದ ಲಾವಾರನ ಹೊರಗೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಶವಧ, ನನಗೇ ಬರಬೇಕಿದ್ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಿತ್ತು. ಮನವೇಂಬ ಮರ್ಕಟ್‌ಡ ನಿಜರೂಪ ಹೊರಬಿತ್ತು. “ಘರ್ತಾ! ಇಡೀ ದಿನ ಇದೇ ಆಯಿತು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಫ್ಲೋನ್ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಹೋಟೆಲ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಮಳೆ. ಟಿಯರ್ ಪಂಕ್ತರ್. ಕೆಟ್ಟ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳು. ಇವನು ಬೇರೆ ಅಳ್ಳಾ ಇದ್ದಾನೆ....” ಕೊನೆಗೆ ಉಂಟಕ್ಕೆ ಬಂತು ಸಂಚಕಾರ.

ನನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ನನ್ನ ಹಿರಿಯರು ನಿಂತು ತಮ್ಮ ವಂಶೋದಾರಕನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಮಾರನೆಯೆ ದಿನ ಆಫ್ಲೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಂಪ್ಲ್ಯೂಟರಿನ ಕೇಬೋಡ್‌ ಕುಟ್ಟಿತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಿಸಿ ತಲೆಯು ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಫಟನೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಜೆನ್ನಾಗಿತ್ತೇನೋ? ಈಗ ನಾನು ಗಳಿಸಿದ್ದೇನು? ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನು? ◇

ನಾನಾದೆ ನಿನ್ನ ಕೃಗೋಂಬೆ!

ಓ, ನಗುಮುಖದ ಚೆಲುವೆ!

ಸಂಯಮದ ಒಲವೆ

ಎಡೆಬಿಡದೆ ಜೊತೆ ನಡೆವೆ

ಸ್ವಾತ್ಮಿಕ್ಯ ಚೆಲುವೆ

ಅರೆಬಿರಿದ ತುಟಿಗಳೆಂ

ಮನಸೆಳಿದ ಅಮಲೆ

ಅರೆತೆರೆದ ಕಣ್ಣೋಟದಿಂ

ಹಾಕಿದೆ ಇಂಪನದ ಮಾಲೆ

ಚೆಲುವ ಕಂಗಳ ರಂಭೆ

ನಾನಾದೆ ನಿನ್ನ ಕೃಗೋಂಬೆ!

- ಪುಣ್ಯ ಸುಭರಾವ್

ಚಾಣಕ್ಯ ನೀತಿ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ: ವಿರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ ತ್ಯಾಗಲಿ

ಬೆಂಗಳೂರು

ತನ್ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯನು ಏಕಾಗ್ರಗೋಳಿಸಿ
ಪಟ್ಟಬಿಡದಭಿಮಾನದಿಂದಲಾಕ್ರು ಮಿಸಿ
ಬಲುದೊಡ್ಡ ಗಜಗಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯು
ಸಿಂಹದಿಂದೋಂದು ಗುಣದ ಶಿಕ್ಷಣವು

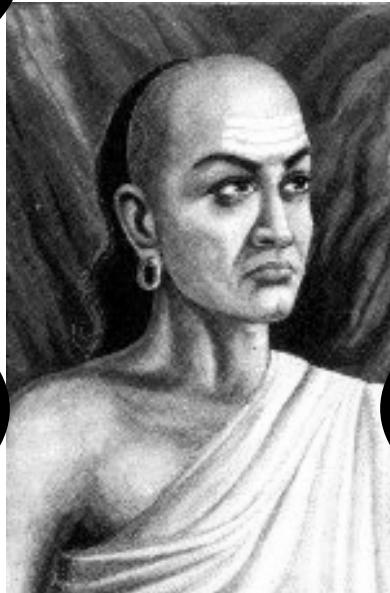
ಸಿಂಹದಿಂದೊಂದು ಗುಣ ಬಕದಿಂದೊಂದು ಗುಣ
ಹುಂಜಿದಿಂದೆಮಗುಂಟು ನಾಲ್ಕುಗುಣ ಬಂಧು
ಕಾಗೆಯಿಂದೈದು ಗುಣ ನಾಯಿಯಿಂದಾರು
ಕತ್ತೆಯಿಂದಲು ಕಲಿಯೆ ಗುಣವುಂಟು ಮೂರು

ಮೈಮನನು ಇಂದಿಯಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ
ಹಸಿವೆಯುತ್ತಾಹವನು ಪೂನದಲಿ ಮೆಟ್ಟಿ
ದೇಶಕಾಲವನರಿತು ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸಲು
ಈ ಬಕಧಾನಗುಣ ಸಾಧಕಗೆ ಬೇಕು

ತಾ ಮುನ್ನ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಪರರ ಎಚ್ಚೆರಿಪ
ಕಾರ್ಯದಲಿ ಮುನ್ನಗ್ಗಿ ಶಾರ್ಯದಲಿ ಮೇರೆವ
ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಲೂಟ ಬಂಧುಗಳ ಒಡನಾಟ
ಹುಂಜಿದಿಂದೆಮಗಿರಲಿ ನಾಲ್ಕುಗುಣ ಕೂಟ

ಯಾರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ನಂಬಬುವುದೆ ಇಲ್ಲ
ಎಂದಿಗೂ ಎಚ್ಚೆರಿಕೆ ತಪ್ಪುವುದೆ ಇಲ್ಲ
ಸಮಯ ಸಾಧಕ ಬುದ್ಧಿ ಗೂಡ ರತ್ನಿಕೇಳಿ
ಮಿತಭುಕ್ತ ಕಾಗೆಯಿಂದೈದು ಗುಣ ಕೇಳಿ

ತುಂಬ ಹಸಿದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪದಲಿ ತೃಪ್ತಿ
ಸವಿ ಯೋಗನಿದ್ದೆಯಲಿ ಎಚ್ಚೆರದ ದೃಷ್ಟಿ
ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ನಿಷ್ಪೇ ಒಡೆಯನಲಿ ಭಕ್ತಿ
ನಾಯಿ ಗುಣಗಳು ಆರು ಕರ್ತವ್ಯ ಯುಕ್ತಿ

ಬಳಲಿದರು ಭಾರವನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗುವುದು
ಶೀತೋಷ್ಣ ಬಾಧೆಯನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಇಹುದು
ಸರ್ವದಾ ಸಂತೋಷಚಿತ್ತ ಸಮಭಾವ
ಗರ್ವಭದ ಮೂರುಗುಣ ವೇದಾಂತಸಾರ

* ಕ್ರಿ.ಪ್ರ. 4ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೊತ್ತಮಾನದ ಕೃತಿ. ಚಾಣಕ್ಯನ ರೇಖಾಚಿತ್ರ : <http://www.freeindia.org/biographies/greatpersonalities/chankya/>

ಒಂದು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಪ್ರಸಂಗ

ಹಂ.ಕ.ಕೃಷ್ಣಪ್ರಿಯ

ಕುಪಟ್ಟೇನೂ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ನಾನು ಹೊದಲ ಬಾರಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ದೂರದ ಉರಿಗೆ ಸ್ವಾತಕೋತ್ತರ ಓದಿಗಾಗಿ ಹೋದ ದಿನ ಆರಂಭವಾದ ಕತ್ತ ಇದು. ತರಗತಿಯ ಹೊದಲ ದಿವಸವೇ ಒಬ್ಬ ಸಹಪಾತಿ, ನೀನು ಮಾರ್ಡ್ಯಾಮಿಕ ತರಗತಿಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಜರಿಂದ ಉನ್ನೆಯ ತರಗತಿಗಳನ್ನು, ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ, ಈ ವರ್ಷ ಓದಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅವನೂ ಅದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನನಗಿಂತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಗತಿ ಮುಂದಿದ್ದ ಅವನು, ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಿಂದ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದು, ಈಗ ನನ್ನ ಸಹಪಾತಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ನಂತರ ನಾವು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹುಡುಗರಾಗಿದ್ದ ನಾವು ಈಗ ಯುವಕರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದಲು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಒಂದು ನೇರಿದ್ದೇವು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸ್ನೇಹಿ ಅಪರೂಪವಾದದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ, ಅವನಿಗೆ ನೇನಷಿದ್ದು, ನನ್ನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಹೊನ ಉರಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹಳೆಯವನಾಗಿ ಹತ್ತಿರದವನಾದ.

ಒಂದು ದಿನ ನಾವು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಸ್ಪಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದೆ. ಅವನು ಕುಳಿತು ಒಂದು ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದರ ತೊಳೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಎದುರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹಣ್ಣು ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ನಾನು ತಿನ್ನೊಂಣ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗಲೇ ಅದು ಅವನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ ಎಂದು ತಿಳಿದದ್ದು! ಸಿಪ್ಪೆಯೋಳಿಗೆ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡುವ ತೊಳೆಗಳಿದ್ದ ಜಾತಿಯ ಕಿತ್ತಲೆಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಅವನು ಹುಟ್ಟಾರಾಗಿ, ಅದು ಒಂದೇ ಜೂರಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಸುರುಳಿಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಸುಲಿದು, ಸುಲಿದದ್ದನ್ನು ಉಂಡೆ ಹಣ್ಣಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಳಿವಂತೆ ಸುತ್ತಿಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ತೊಳೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅವನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿತೆಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆಪೇಕ್ಷೆ ಸುವಾರು ದಿವಸ ನಾನು, ಅವನ ಕಿತ್ತಲೆ ತಿನ್ನುವ ಕಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದರಡು ಜನ, ಆ ರೀತಿಯೇ

ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇವು.

ಇದಾಗಿ ದಶಕಗಳಾದುವು. ನಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿನ ಓದು ಮುಗಿಸಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದೆವು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಓದು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಕುಮೇಣ ಭೇಟ್ಟಿಯಾಗುವುದು ಅಪರೂಪವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದೆ ಬಂದು ನೇಲಸಿದೆ, ಅವನು ಅಲ್ಲೇ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎ. ಎನ್. ಮೂತ್ರಿರಾಯರ “ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನ ಕಾಮನ್ ರೂಪ್” ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧ ಓದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಪಲ್ಲಿ ಅನಂತಕೃಷ್ಣರೂಪ್ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ಓದಿದೆ: “... ಅವರು ಕಿತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಕಲೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಬಿರುಕು ಮಾಡಿ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಸುರುಳಿಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಅಬಂಡವಾಗಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸುರುಳಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಲಿನಂತೆ ಒಂದು ಭಾಗ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಹಣ್ಣು ಆ ಒಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೇಲಸಿರಬೇಕು. ಕೋಮುಲವಣದ ಆ ಜೊಂಡು ಪ್ರವಿಶಿದ್ಧ ಜಿನ್ನದಂತಿರುವ ಆ ಒಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿರುವುದೇ ಒಂದು ಸೋಬಗು. ಶರ್ಮರು ಆ ಬಣ್ಣದ ಸೋಬಗನ್ನು ಕ್ಷಣಿ ಕಾಲ ಹಾಗೆಯೇ ಸವಿಯುವರು; ಅನಂತರ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ....”

ಇದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಭಕ್ತನೆ ನನ್ನ ಆ ಹಿಂದಿನ ನೇನುವು ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಜೊತೆಗೆ, ಈ ನನ್ನ ನ್ನೇಹಿತ ತಾನು ಅನಂತಕೃಷ್ಣರೂಪ್ ಮೌಸ್ಯಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ ಜಾಪಕ ಬಂದಿತು. ಯಾವಾಗಿನದೋ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿಕ್ಕೊಂಡಿ ಮರೆತೇಹೋಗಿದ್ದ ಅನುಭವ, ಮತ್ತೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೊನ ಇನ್ನೊಂದು ಅನುಭವದ ಜೊತೆ ನೇರಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಚೆರಂಜೀವಿಯಾಯಿತು.

ಯುಗಾದಿ

ಚಿತ್ರಾ ಹೋಹನ್

ಪ್ರೀಮಾಂಟ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ

ಆ ದಿನಕರ ಮೂಡುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬದ ವಾತಾವರಣ ಚಲ್ಲಿತ್ತು,
ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲುಗಳ ಪೇಠೆ ಹಸಿರು ತೋರಣಗಳು,
ಹೆಂಗಳೆಯರು ಬಿಡಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ ರಂಗೋಲಿಗಳು,
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಹಬ್ಬದ ನಡಗರ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಪಸರಿಸಿತ್ತು,

ಬಂದಿತು ಯುಗಾದಿ ಎಂದಿನಂತೆ, ಉರುಳಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಪರುಷ,
ತಂದಿತು ಬೇವು ಬೆಲ್ಲುದ ಸಿಹಿಕಹಿಗಳ ಮಿಲನ,
ಬೆರೆಸಿತು ಎಲ್ಲರ ಮನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹದ ಸಮೃದ್ಧಿ,
ಉಂಟಾಯಿತು ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹರುಷವ್ಯೋ ಹರುಷ,

ತೋಟ್ಟರು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೊಚ್ಚೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು,
ಕುಣಿದು ನಲಿದಾಡಿದರು ಮಕ್ಕಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ,
ತಡೆದವು ಕಣ್ಣಗಳು ನೋಡಿ ಆ ಸೋಗನನ್ನೆಲ್ಲಾ,
ತಿಂದರು ಮನೆಮಂದಿಯೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಬೇವು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು,

ಸಿದ್ಧರಾದರು ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲಾ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಹೋಳಿಗೆಯ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ,
ತೋಡಗಿದರು ಗಂಡಸರೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು,
ತಿಂದರು ಮನೆಮಂದಿಯೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು,
ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿ ಯುಗಾದಿ ಎಂದು ಹರಸಿಕೊಂಡರು ತಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ,

ಉರುಳಿತು ಮತ್ತೊಂದು ಪರುಷದ ಯುಗಾದಿ ಆ ದಿನಕರನ ಅಸ್ತುದ ಜೋತೆಗೂಡಿ,
ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎಂದಿನ ದಿನಚರಿ ಹೊಸ ಪರುಷದೊಡಗೂಡಿ ◆

ನೀ ಸಮಾನತೆ ಬೇಕಿತ್ತು?

ಜೊತೆ ಶೇಖರ್

ಮಿಲ್ವೇಟ್ಸ್, ಕ್ಯಾಲಿಫೋನಿಯ

ಸುಮಾರು ಪಂಚಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ನಡೆದ ಮಾತಿದು. ನಾವು ಕಾಲೇಜು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಓದುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಕೆಲನ ಹುಡುಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಚೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಆಗ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಅವರ ಅಜ್ಞ, “ಅಲ್ಲಮಾ, ನೀವು ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಹುಡುಗಿಯರು ಅದ್ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಗಂಡನರ ಸಮ ಮನೆಯಾಚೆ ಕೆಲನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರೋ? ಎಷ್ಟೇ ಓದಿದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಅಭ್ಯೇಸರ್ ಅದರೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವುದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪತ್ತೇನು?” ಎಂದು ರಾಗ ಎಳೆದಿದ್ದರು. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆಯೋ, ಯೌವನದ ಹುರುಹಿನಲ್ಲಿ, “ಅಯ್ಯೋ! ಈ ಅಜ್ಞ ಹಳೇ ಕಾಲದವರು, ಏನೂ ಗೋತ್ತಾಗೋಲ್ಲು” ಎಂದು ಮನುಗು ಮುರಿದಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ, ಮೊನ್ಸೆ ಪಾಟ್‌ಯೋಂದರಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬಳಿ ಇಲ್ಲಿನ ಗೆಳತಿಯೊಬ್ಬಳು “ಅಬ್ಬಾ! ನಾಗಂತೂ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ದುಡಿದು, ಅಭ್ಯೇಸಿನಲ್ಲಾ ದುಡಿಯುವ ಈ ಒತ್ತಡದ ಬದುಕು ಸಾಕಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಓದದೆ, ಕೆಲನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಹೋಂದಿರಿದ್ದರೆ ಈ ಜಂಜಾರ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ನೋಡು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ, ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಗೇ ದೋಷ ಬಗೆದ ಭಾವನೆ. ಅಭ್ಯೇಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೇಸಣುತ್ತಿರವಂತೆ ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞಾ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖವಿಲ್ಲ.” ಎಂದುಸುರಿದಾಗ, ಘಕ್ಕನೆ ಆ ಅಜ್ಞಯ ಮಾತು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಜೊತೆಗೆ, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದುಕಿನ ರಹಸ್ಯವೇನಾದರೂ ಆ ಅಜ್ಞಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಬಂತು. ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯಂತಹೀ ಇಬ್ಬಂದಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ದುಡಿಯುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮನನ್ನು ಯೋಚಿಸಿತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೇಕೆದ ಬಹುತೇಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ಸಮಾಜ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ನಡುವೆ ತೋರುವ ತಾರತಮ್ಯದ ಪರಿಜಯ ಬಂದಲ್ಲಾ ಬಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ರೀತಿಯ ಅಸಮಾನತ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಂದಿಕೊಂಡು ಬದುಕಲು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಂದೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕೇದು, ನಂತರ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಎವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರುವುದು, ಆ ತ್ಯಾಗದಲ್ಲೇ

ಸುಖ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಾದರೆ, ಇದೇ ಅಸಮತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡತೋಡಗುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬೇಕು, ಬೇಡಗಳು ಏನು ಎಂದು ಒಂದು ದಿನವೂ ಕೂತು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವತೇಯುವ ಹೆಣ್ಣು, ಇವರಿಗೆ ಲೋಷನೆಗೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯ ಹಾಗೆ ಕಾಣತೋಡಗುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಸತತವಾಗಿ ದುಡಿದರೂ ಕೆಲವು ಗೃಹಿಣಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ಹೀಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಲಿಗೊಡಬೇಕಾಗಬಹುದೆಂದು ಅನ್ನಿಸಲು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಕೆಲವರು ತಾವು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ, ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ನಂತರ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಬಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಓದಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಯೋಚನೆಯುಳ್ಳ ಹೆಂಗಸು ಮದುವೆಯಾದ ಹೇಳು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಹೊರೆಯನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಗಂಡನೋಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಣಿಯ ರೂಪ ಧರಿಸಿ, ಅಭ್ಯೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪುರುಷನಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಯ್ದ ಸಾಧಿಸಿ, ತಾನು ಬಯಸಿದಂತೆಯೇ ಬದುಕುತ್ತಾಳೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಇವಳಿ ಕುಟುಂಬ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು, ಇವಳಿ ಸಂಸಾರ ನೊಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಹೀಗೆ ಅವಳಿಗೆ ತಾನು ಎಂದೂ ಎದುರಿಸದ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಾಯ್ತುನದ ಶಕ್ತಿ ಎಂತಹದ್ದೀರೆ, ಹೆಣ್ಣು ತಾಯಿಯಾದೊಡನೆ, ಅವಳಿನ್ನು ಮಮತೆಯ ಮಹಾಪೂರ್ವವೇ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದಿಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ಮಹಿಳಾವಾದಿಗಳ ಫೋಷನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಸ್ತರ ಕೇಳತೋಡಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಹಿಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಹೆಣ್ಣು ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರುವುದು ಹಾಗೂ ಗಂಡು ಆಚೆ ದುಡಿದು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು; ಇವೇ

ನಿದೀಷ್ಟ ಹೊಣೆ ಮತ್ತು ಕರ್ಕುಗಳಿಷ್ಟದೇ ಸರಿಯಿತ್ತೇನೋ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಹ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರೋಥಾವನೆಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಚ್ಚಿಗೂ ತಾಯ್ತನವನ್ನು ಒಂದು ಆಯ್ದೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತನಗೆ ತಾಯ್ತನ ಬೇಕೆ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ, ಯಾವಾಗ ಬೇಕು ಅಥವ ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇಹರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಮೂಲಭೂತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೂಚಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಮನುವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ, ಒದಯವಿಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ, ತಾನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರತಿ ತುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋಷಿಸುವ ಸಹನೆ ಹೆಚ್ಚಿಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾಗಿನ ಸಾಧ್ಯ? ಮನು ಈಚೆ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಅದರ ಆಹಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತದೆ. ಅವಳಿಗರಿಯದೆಯೇ ಅವಳ ದೇಹ ಮನುವಿನ ಕರೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡಿ ಹಾಲು ಶೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಅವ್ಯಕ್ತ ಶಕ್ತಿ ತಾಯಿಗೆ ಬೇರೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಮನುವನ್ನು ಕಾಪಾಡು ಎಂದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ತಾಯಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಹೈಮನನ್ನು ತನ್ನ ಮನುವಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಅದರ ಬಳಿಯೇ ಇರಬೇಕಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾನತೆಯನ್ನರಸಿ ಈಚೆ ದುಡಿಯಲು ಹೋರಟಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಹೃದಯದ ಕರೆಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಮನುವನ್ನು ಪರರ ಕೃಪೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು, ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸ ಹೋರಟಿದ್ದೀಯೆ ಎಂದು ಅವಳ ಮನಸ್ಸೇ ಅವಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಕಡೆ ತಾಯ್ತನದ ತುಡಿತ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೆಲಸದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಎಳೆತ. ಎರಡು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನೂ ಲೋಪವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಒಂದು ಸಾಹಸವೇ ಸರಿ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕು ಕತ್ತಿಯ ಅಂಚಿನ ಮೇಲಿನ ನಡೆಯೆಂದರೆ ತಷ್ಣಿಗಳು. ಅದಲ್ಲದೆ,

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಹೆಂಗಸರು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾದ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿತ್ತಿದ್ದರೇನೋ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮಹಿಳೆಗೆ ತಾನು ಸಕಲ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆ. ಕೇವಲ ಒಳ್ಳೆಯ ತಾಯಿಯಾಗಿರುವುದೂ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ, ತಾನು ತಾಯ್ತನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಿಮಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಗಂಡಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿದ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಜ್ಞಾಪಕ ಅವಳನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ. ಆಚೆ ಗಂಡಿಸಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನಳಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ಹೋದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇರದೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಕ್ಷಣಿಗಳ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗಿನ ನಾಗರೀಕ ದುಡಿಯಲು ಮಹಿಳೆಗೆ ಪ್ರಯುಷನ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲವುದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮನೆಯ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಯಾವುದೇ ಲೋಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಅವಳಿಗೆ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಯಸಿ ಪಡೆದ ಸಾಮ್ಯತೆಯೇ ಅವಳಿಗೆ ಮುಳುವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗಿಯನ್ನು ಅಥವ ಅವಳ ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ತಾಯ್ತನದ ಕರೆಗೆ ಒಗ್ಗೊಟ್ಟು, ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೇಲೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಿ ಮಕ್ಕಳ ಜೂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಾದರೂ, ಹೇಗೋ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕೆಲಸದ ಜೊತೆಗೆ ಮನೆಯನ್ನೂ ತೂಗಿಸುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಎದುರಿಸುವ ಮಾನಸಿಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳೇನೇ ಇರಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಚ್ಚಿನ್ನೂ ಪ್ರಯುಷ ಮಾನವಿಂದ ತರಹ ಕಾಲಿವ ತನಕ ಬಹುಶಃ ಅವಳು ತನ್ನ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗಿನ ದುಡಿಯಲು ಮಹಿಳೆ ಈ ದ್ವಾರಾ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ವಶಯೋವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅದು ತನಗಿಷ್ಟವಾದ ಬದುಕನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾಗುವ ಅತ್ಯಾಧಿಕಾರ ಶಕ್ತಿ. ಇದು ಒಂದು ತರಹ ವಿಮೆಯಿದ್ದಂತೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಹನನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅವಳು ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಕಾಲ ತನಗೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಈ ವಿವೇ ತನ್ನ ಬೆಂಗಾವಲಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬ ಧ್ಯೇಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದು. ಹೌದು, ಅವಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುಪುದು ತಪ್ಪಿಪುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವುದು ತಪ್ಪಿಪುದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ, ಅವಳಿಗೆ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತಾಲಿಬಾನಿನ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅತ್ಯಾಭಾರಕ್ಕೊಳಗಾದ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಧ್ವನಿ

ಇರುತ್ತದೆ. ಅವಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಕಣೆಯ ಬಿಡುಗಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ದನಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಏಳುವ ಈ ಒಂದು ಕೂಗಿನಲ್ಲಿ, ಕೊನೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ತುಮುಲ ಅನುಭವಿಸಿ ಗಳಿಸುವ ಸಮಾನತೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೇಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ♦

ಉತ್ತರ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ ಕನ್ನಡಕೂಟದ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತರ್ವ್ಯಾಯ ಪಟ್ಟಿ (2005)

KKNC 2005 BALANCE SHEET FOR PERIOD 01/01/2005 to 12/31/2005					
INDEX	REVENUE	AMOUNT	INDEX	EXPENSES	AMOUNT
A1	Balance transferred from 2004 on 01-01-2005	\$10,813.84	A2	2004 Committee checks cleared in 2005	-\$3,022.17
	Bank Deposits incl 21.81 transfer	\$351.81			
	ALL Activities For 2005 starts Here			ALL Activities For 2005 starts Here	
A11	Balance Carried forward from 2004	\$8,143.48		Transfer 2004 balance to Bus Prem Market	\$8,049.26
B1	Membership Registrations		B2	Membership	
	Life	\$1,900.00		Life membership Moved to Bus Prem Market	\$1,900.00
	Family & Individual - Paypal comm.	\$18,285.21			\$0.00
C1	Membership - Corrections	\$0.00	C2	Bank charges CA	\$51.00
D1	Sankranthi Program	\$460.00	D2	Sankranthi Program	\$3,213.97
E1	Yugaadi Program	\$230.00	E2	Yugaadi Program	\$2,595.64
F1	Sports Day	\$0.00	F2	Sports Day	\$505.63
G1	Other Events- Nigooda Katte	\$8,030.95	G2	Other Events- Katte Program	\$6,611.00
H1	Kannadotsava	\$24,981.06	H2	Kannadotsava	\$30,002.50
I1	Deepavali	\$680.00	I2	Deepavali	\$3,402.26
J1	Mail-Flyer / email - Advertisements	\$10,041.00	J2	TAX CA - TAX	\$57.20
K1	Event Sangeetha Sanje	\$1,600.00	K2	Misc Functions	\$4,615.91
L1	Event - Manoranjini	\$4,146.00	L2	Misc Adjustments	\$1.05
M1	Food Distribution	\$1,059.40	M2	Bounced Checks	\$718.00
N1	Other Revenues + Cash collection	\$900.76	N2	Storage & Insurance	\$2,896.65
O1	Magazine - Advt's & Sponsorships	\$8,432.50	O2	Magazine Printing & Release Event	\$9,823.64
P1			P2	Manoranjini	\$3,744.56
Q1			Q2	Uncleared Checks	-\$505.18
				Balance Bank 12/31/05	\$11,207.27
	Total Income	\$88,890.36		Total Expenses	\$88,890.36

ಅವಳಿಲ್ಲ.....!

ನೇಳತ್ತಿಯರೊಡನೆ ಹರಟೋರು ಹೋಡೆದು
ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯರುಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಬಣ್ಣದ ಜಿಟ್ಟೆಯರು ಬೆನ್ನಟ್ಟೆ ಹೋಗಿ
ಬೋಗನು ಬೀರಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಅಪ್ಪನ ಲುಂಗಿಯರು ಅಡಿವೇಲೆಂದು
ಕಿಲಕಿಲ ನಗಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಅಪ್ಪುನ ಸೀರೆಯರು ಬಣ್ಣದ ಬಗ್ಗೆ
ಹಿಸಿಹಿಸಿ ಕಿಸಿಯರು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಅಟಕೆ ಬರಲು ಅಪ್ಪುನ ಮಣಿಸೆ
ಪಂಜಿಗೆ ಕಡೆಯರುಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
'ಜೋತೆಗಿರಿ' ಎಂದು ಅಪ್ಪನ ಕತ್ತಿಗೆ
ಜೋತು ಬೀಳಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಅಣ್ಣನ ಜೋತೆಗೆ ಕೀಟಲೇಯರಾಡಿ
ದೂರನು ಕೊಡಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನೋಡುತ್ತ ಅಣ್ಣನ ವಿವರಣೆ
ಕೇಳಿ ಟೀಕಿಸಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಅಜ್ಜಿಯ ಕಾಡಿ ಬೆಲ್ಲವ ಕೇಳಿ
ಮೆಲ್ಲತ್ತ ಬರಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಅಜ್ಜನ ಬೇಡಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಪಡೆದು
ಅಡಗಿಸಿ ತಿನ್ನಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಫೇಡಿಸಿ ಹೀಡಿಸಿ ಬೆಕ್ಕನ ಹೆಗಲಲಿ
ಸಾರಿ ಹೋರಡಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಅತ್ತೆಯ ಪುಕ್ಕಳ್ಳ ಜೋತೆಯಲಿ ನಲಿದು
ಕುಲುಕುಲು ನಗಿಸಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಅಜ್ಜಿಯ ತೋಟದ ಹೋಗಳನಾರಿಸಿ
ಜನಲಿಯಲಿರಿಸಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಅಜ್ಜನ ಹೋಟ್ಟೆಯರು 'ಚಹಾತಿ ಹಿಟ್ಟೆ'ಯದು
ಮದ್ದನ ಹಾಡಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ಮಾರಬುನ ಕೆತೆಗಳ ಕೇಳಂತ ನೆಕ್ಕು
ಬೆನ್ನಿಗೆ ಗುದ್ದಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಅತ್ತೆಯರು ಮಾಡುವ ಒತ್ತು ಶಾಖಿಗೆಯರು
ಎಳೆ ಎಳೆ ಬಿಡಿಸಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

'ತಂಗಿ' 'ತಮ್ಮ' ಎಂದು ಒಲಿಸಿ
ಕಿರಿಯರ ರಮಿಸಲು ಅವಳಿಲ್ಲ
ಅಕ್ಕನ ಸಾಫಾದಿ ಹೆಪ್ಪೆಯರು ಬೀರುತ್ತ
ಮುಂದಾಳಾಗಲು ಅವಳಿಲ್ಲ

ನಾಟ್ಯವನಾಡುವ ಕನೆಸನು ಹೋತ್ತು
ಸೂಜಿಗಣ್ಣನ ಅವಳಿಲ್ಲ
ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು ಹೋರಟ
ಚಿಗರೆ ನಡಿಗೆಯ ಅವಳಿಲ್ಲ

ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲದೆ ನಗೆಯನು ಬೀರುವ
ಜೀವದ ಚೆಲುವೆ ಅವಳಿಲ್ಲ
ಮುದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ಮುತ್ತಿಗೆ ಕಾಡುತ್ತ
ಗಮನವ ಸೆಳೆಯರು ಅವಳಿಲ್ಲ

ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಭಿತ್ತಿಗೆ ಏರಿದ
ಮಂಜಿನ ಮಣಿಸರ ಅವಳಿಲ್ಲ
'ಬಂಗಾರ' ಬದುಕನು ಬಾಳಲು ಬಂದ
'ಸುಂದರಿ' 'ಚೆಲುವೆ' ಇನ್ನಿಲ್ಲ

Mayuri

North and South Indian Cuisine

**Daily Lunch Buffet
Wednesday Dinner Buffet**

Family Friendly

**Banquet Facilities
Corporate Catering**

Lunch
11:30 am - 3:00 pm
Dinner
5:30 pm - 10:00 pm

Friday
Saturday
Sunday
closing at 10:30 pm

Tel 408 248 • 9747
Fax 408 248 • 9746
www.mayuricuisine.com

**2230 El Camino Real
Santa Clara, CA 95050
1 1/2 block south of San Tomas Expwy**